

bukla

Brezplačna revija
o dobrih knjigah.

leto 17/št. 159

pomlad 2021

www.bukla.si

Ker zgodbe navdihujejo ...

Novinarji o svojih knjigah: Maja Megla, Dejan Pušenjak in Ali Žerdin; Borut Kraševac o prevodu biografije Dostojevski

**VINKO
MÖDERNDORFER**

o romanu **Sončnica**

SVETLANA SLAPŠAK

o novem romanu

Šola za delikatne ljubimce

**VASJA
JAGER**

o samostojnem
romanu **Cajhn**

**GORAN
VOJNOVIČ**

o nadaljevanju Čefurjev raus!
Đorđić se vrača

**POMLAD JE ČAS
ZA BRANJE
NOVIH KNJIG**

NOČ knjige

svetovni dan knjige

23. 4.

nocknjige.si
booknight.net

KDAJ: Svetovni dan knjige, 23. april 2021, in najmanj do konca pomladi
KJE: povsod, kjer je še prostor za sanje: se pravi povsod!
KDO: celotno ozvezdje knjigoljubcev, ki se zavedajo brezmejnne moči knjige
PRIJAVNICA DOGODKOV: na nocknjige.si
KNJIŽNI SEJEM: 23. in 24. april v parku Zvezda (v kolikor bo mogoče)

Vabljeni k soustvarjanju NAJLEPŠE Noči knjige!

KOMU JE NATEČAJ NAMENJEN?

Vsem generacijam! Natečaj je razdeljen na otroško in odraslo kategorijo.

KAKŠNA JE TEMA?

Letos sanjamo svet, kot ga še ni. Sredi distopije snujemo lepšo prihodnost. V kakšen dan se želimo prebuditi, ko v jutru odgrnemo zaveso sanj? Navdih – Kosovelov stih *Sanjam kraljestvo brez kralja*.

KAKO SODELOVATI?

Napišite, posnemite, narišite svojo vizijo sveta. Sprejemamo prispevke v pisni, slikovni, video, avdio, vonjski ali tipski obliki.

KAM IN DO KDAJ POSLATI PRISPEVKE?

Na e-naslov nocknjige@gmail.com do 19. aprila 2021.

IN POTEM?

Na Svetovni dan knjige in Noč knjige se nam obeta oddajanje v živo z gosti vesoljnega formata, med javljanji iz osrednjega studia pa bomo objavljali vaše najlepše prispevke. Posebej izvirna sanjanja sveta bomo nagradili s privlačnimi knjigami založbe Sanje.

Preberite poslanico:

IZDAJATELJ

UMco, d. d., Leskoškova 12, 1000 Ljubljana
Telefon: (01) 520 18 39,
Faks: (01) 520 18 40
bukla-urednistvo@umco.si
ISSN: 1854-3359

UREDNIŠTVO in PISCI

Odgovorni urednik: Samo Rugelj
Kreativna urednica: Renate Rugelj
Jezikovni pregled: Prokreator

Pisci: Sabina Burkeljca, Maja Črepinšek,
Iztok Ilich, Klara Jarc, Sonja Juvan,
Vesna Sivec Poljanšek, Renate Rugelj,
Samo Rugelj, Veronika Šoster

Gostujoči pisci:

Sabina Fras Popović, Andrej Hočevnar,
Manca Košir, Nives Markun Puhan,
Barbara Pregelj, Boštjan Videmšek,
Janja Vidmar, Cveta Zalokar

OBLIKA in PRIPRAVA

Oblikovanje in prelom: Aleš Cimprič
Organizacija tiska: Merima Jular s. p.
Natisnjeno v Evropski uniji.
Fotografija na naslovnici: iStock

OGLASNO TRŽENJE

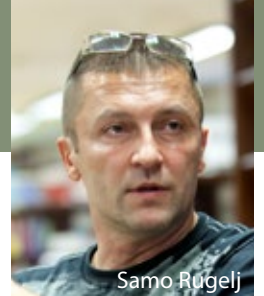
Renate Rugelj
Telefon: (01) 520 18 31,
GSM: 031/688 590

Brez pisnega dovoljenja izdajatelja je vsaka
javna priobčitev, predelava ali uporaba
vsebine prepovedana. Vse pravice pridržane!
Pisci in kolumnisti izražajo svoja mnenja in ne
nujno mnenja uredništva in izdajatelja revije.

LEGENDA KRATIC

m. v. – mehka vezava
t. v. – trda vezava
pt. v. – poltrda vezava

Izdajo revije Bukla sofinancira Javna agencija
za knjigo RS. Podporniki revije Bukla so tudi
knjižnice iz Združenja splošnih knjižnic.

Samo Rugelj

Novinarji kot avtorji knjig

»Zdaj je pa že vsak novinar pisatelj!« je vzkliknila znan-ka, sicer strastna bralka in kritična spremljevalka literarnega dogajanja na Slovenskem, ki pa bolj prisega na klasičen tip slovenskega pisatelja.

»No, vsak pa res ne,« sem skušal oporekati.

»Pa še podpirajo se med seboj!« ni odnehala.

»A ni to čudovito?« sem ji vrnil z vprašanjem, na katero potem ni imela pravega odgovora.

Slovenski novinarji seveda že dolgo pišejo in objavljajo (tudi) knjige, a zdi se, da so v zadnjem obdobju samo še pritisnili na plin. Če na hitro pogledamo njihovo knjižno bero zadnjega časa, je ta presenetljivo obsežna, kar nekaj pa jih najdete tudi v tej *Bukli*.

Marcel Štefančič, jr. kot dolgoletni urednik, novinar in filmski kritik se v zadnjem času posveča predvsem pisanju daljših esejističnih besedil, ki so sproti objavljana v knjigah, nazadnje v eposu *Če unrem, preden se zbudim*. Število njegovih knjig se počasi bliža stotici, pred izidom pa so njegovi eseji o Sloveniji in Slovencih.

Tadej Golob se je iz športnega novinarja in avtorja intervjujev v *Playboyu* preusmeril na pisanje knjig, kjer je dobil kresnika za *Svinjske nogice*, s primeri Tarasa Birse pa je ustvaril najuspešnejšo slovensko knjižno serijo kriminalk. Ob tem redno piše tudi knjižne življenjepise.

Boštjan Videmšek je po knjižni trilogiji s kriznih tenorenov svoje poročevalske interese preusmeril v bolj okoljske vode in s *Planom B* (ki je prejel tudi nagrado za najboljšo knjigo lanskega leta) spisal optimističen manifest za reševanje podnebni sprememb na mikro nivojih. V tej smeri bo nadaljeval tudi naprej.

Lani je kot nekakšen odmev na knjižico Paola Giordana *V času epidemije* svoje refleksije o življenju in poročanju iz koronske Italije objavil novinar nacionalne televizije Janko Petrovec v knjigi *Karantena. Rim*. Letos je nekaj podobnega za zadnje Trumpovo predsedniško leto v Ameriki naredil Andrej Stopar, prej že avtor knjige o Putinovi Rusiji, tokrat v knjigi *Ameriški rubikon*.

Vesna Milek je že prekaljena knjižna avtorica z več romani. Nedavno je izšel njen izbor krajših izpovednih besedil iz zadnjega desetletja pod pomenljivim naslovom *Ogledala*. Delova novinarka Mimi Podkrižnik pa je svoja besedila za prvo stran Dela, s katerimi nam popetri jutro, zbrala v prikupni knjigi *Jutranjice*.

Dolgoletni novinar in kolumnist Bernard Nežmah je v svoji dolgi karieri objavil že kar nekaj knjig, tudi *Časopisno zgodovino novinarstva*. Nedavno je izšla zbirka njegovih pronicljivih besedil pod skupnim naslovom *Fragmenti o novinarskem pisanju*.

Novinar Vasja Jager je bil pred dvema letoma z odvetnikom Petrom Čeferinom že soavtor izvirne kriminalke *Sodni dnevi*. Zdaj je izšel še njegov prepričljivi tranzicijski roman *Cajhn*. Mladi novinar, tudi vrhunski atlet Lucijan Zalokar, je nedavno postregel s spodbudnim prvcem *Tek na robu živčnega zloma*, v katerem piše o telesni vadbi kot izhodu iz psihoze koronastanja.

Urednik Delove Sobotne priloge Ali Žerdin se je že nekajkrat knjižno odzval na aktualna družbena dogajanja, recimo z *Ujetniki omrežij*. Zdaj je izšla njegova analiza prvega leta s koronavirusom in naslovom *MMXX: Leto nevarne bližine*.

Novinarju Marku Golji je pred leti že izšla zbirka kratkih zgodb o krizi srednjih let z naslovom *Morda*. Zdaj jo je dopolnil s kratkoproznimi *Prepozno, pozneje*. Literarna kritičarka Mojca Pišek pa je objavila knjižno zbirko svojih kolumn *Knjiga, ki smo jo vendar vsi prebrali*, ki je dobila nominacijo za Rožančevo nagrado.

Dolgoletni urednik in novinar Dejan Pušenjak je kot nekakšno slovo od sveta tiskanih medijev spisal retrospektivno knjigo z osebnim nadihom in primernim naslovom *Retrovizor*. Hitro je bilo treba narediti ponatis.

Irena Štaudohar je pred leti že prijetno presenetila z zbirko esejev *Magija za realiste*, s katero je bila nominirana za Rožančevo nagrado. Pred poletjem pa bo izšla njena nova knjiga z več kot razburljivim naslovom *Kaj hoče ženska*.

Maja Megla je po odhodu iz novinarskih voda najprej napisala knjigo *Stres, kuga sodobnega časa*. Zdaj je izšla še njena knjiga o posledicah travm iz otroštva z naslovom *Smerni biti to, kar sem*.

Mojca Širok je pred nekaj leti z odločnim korakom stopila na slovensko knjižno sceno s kriminalnim romanom *Pogodba*, za katerega je prejela tudi nagrado modra ptica. Sredi maja bo izšlo nadaljevanje, tokrat z dogajanjem v Sloveniji in naslovom *Evidenca*.

Radijski novinar Miha Šalehar je pred dvema letoma objavil izjemno prodajano zbirko šegavih besedil z naslovom *Duh česa*. Do konca leta pričakujemo njegovo knjigo navodil za moške v srednjih letih, ob kateri se bomo gotovo lahko na glas smejali.

Zakaj smo priča takemu valu »novinarskih knjig«?

Vsaj nekaj razlogov je očitnih. Vsi navedeni novinarji in poročevalci večinoma delujejo tako, da svoje misli in spoznanja ves čas zapisujejo, bodisi za neposredno objavo ali pa televizijsko poročanje, tako da se jim že po službeni dolžnosti nabira gora besedil. Če imajo ta trajnejšo vrednost ali pa neko rdečo nit, je samo vprašanje časa, kdaj bodo pristala zvezana tudi med platnicami.

Kot drugo novinarji odlično obvladajo medijski prostor, vedo, kako se gibati v njem, kako med bralce prenesti sporočilo svoje knjige, koga poklicati, da bo kaj napisal, povedal o njegovi knjigi. Seveda to ne bi bilo mogoče, če med njimi ne bi bilo tudi nekaj poklicnega tovarštva, o katerem je govorila že znanka, da so torej novinarji veseli knjižnega uspeha svojih poklicnih kolegov in ga v razumni meri podpirajo tudi osebno.

Kot tretje je tu razlog, da novinarji večinoma stojijo z nogami trdno na tleh, saj so vsak dan na prepihu tekočih novic in dogajanja. V zvezi s knjigami nimajo ne-realnih pričakovanj, obenem pa so zelo motivirani za prepoznanje njihovega dela in si prizadevajo, da njihove knjige prebere čim več ljudi.

Vse to so razlogi, da se založniki radi odločajo za sodelovanje z njimi. Potem pa je tu seveda še četrti razlog: novinarji že zaradi svojega poklica in oblike podajanja vsebine svojemu občinstvu znajo pripovedovati zgodbe in jih podajati v dramaturško izbrušeni formi. Njihove knjige so zato pogosto dinamično, napeto napisane, z dobrimi poantami in konci, kar so vse odlike, ki jih odobravajo tudi knjižni bralci.

Knjig novinarjev torej ne gre problematizirati: veliko bolje se je od njih in njenih avtorjev česa naučiti.

MIRANA LIKAR

PRIPOVEDOVALEC

Goga, zbirka Goga,
2020, t. v., 284 str., 24,90 €, JAK

Nikolaj Šturm je v 92 letih življenja dobil mnogo imen: Mikula Šturm, Wolfgang Fischer, Kolja Nikolajevni Šturm. Vmes je bil pogosto zgolj številka. Zgodba se začne z vpoklicem mladeniča v nemško vojsko, butne ga na krvavo vzhodno fronto, nato kot vojnega ujetnika v sibirsko delovno taborišče, od tam v drugo taborišče s skrivno nalogo odkriti med ujetniki naciste s krvavimi rokami ... Nikolaj menja uniforme, preživi težaško delo, divjanje človeške zveri, neznosni pritisk totalitarnih sistemov, ponižanja, razčlovečenje, pomanjkanje in bolezni. Mojstrska pripoved bralcu spodnese tla in ga hipoma odnese s seboj po hudourni poti skozi stoletje, ki je vzklopelo v totalitarnih režimih in svetovni vojni. Nikolaj se je naučil: če hoče preživeti, nikogar ne glej v oči in z nikomer ne govori. Zakaj nazadnje spregovori in vedé prelomi tabu? Avtoričine večkrat nagrajene kratke zgodbe so bile vključene v antologijo Best European Fiction, njena dela pa so bila tudi nominirana za nagrado fabula. > MAJA ČREPINŠEK

ŠTEFAN KARDOŠ, JOŽICA ATELŠEK

PLASTENJE S(R)AMOT

Litera, zbirka Litera,
2021, t. v., 173 str., 24,90 €, JAK

Glavni protagonist prvega dela zgodbe, gospod K., nekega dne dobi pismo svoje nekdanje dijakinje Simone, ki se poklicno ukvarja z gluhoslepimi ljudmi. V njem mu namigne, da si zelo želi, da bi ugledni pisatelj, gospod K., v katerem od svojih del vsaj kot stranski lik kdaj upodobil gluhoslepo osebo. Simonino pismo zelo vznemiri pisatelja iz več razlogov, zato se kmalu sreča s svojo nekdanjo dijakinjo, ta pa ga odpelje k eni od svojih varovank Ici, ki si že od nekdaj želi napisati roman. Med številnimi obiski gospe Ice, o kateri gospod K. ob pomoči prijatelja Doda posname tudi dokumentarni film, privrejo na dan številne skrivnosti obeh protagonistov. Ob tem odigra zelo pomembno vlogo tudi Simona in njena izkušnja s hipnoterapijo ... Naravnost magično branje, ki plast za plastjo odstira pogled v globine posameznikove notranjosti in obenem razodeva njegovo vpetost v usodnost toka življenja, ki nas s svojimi neverjetnimi potmi lahko združuje (ali pa tudi razdružuje) bolj, kot si sploh mislimo ali želimo. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

... usodnost toka življenja ...

DUŠAN JELINČIČ

ŠEPET NEVIDNEGA MORJA, DVANAEST TABLET SVINCA

Kratki roman o uporu, peklu in vstajenju
Mladika Trst, 2020, t. v., 111 str., 17 €

Na ozemlju, ki ga je Italija pridobila po Rapalski pogodbi kot vojni plen, se je z vzponom fašizma pritisk na Slovence stopnjeval v nevzdržen teror, kar je bil vzrok za nastanek ilegalne organizacije TIGR, ki je združevala domoljubne borce za osvoboditev Trsta, Istre, Gorice in Reke. Roman pripoveduje zgodbo Zorka Jelinčiča (1900–1965), enega izmed njegovih ustanoviteljev in voditeljev, zaradi česar je bil leta 1931 obsojen na 20 let ječe. Devet let zaporne kazni je preživel v italijanskih zaporih, nato so ga izpustili, čez leto dni pa ob izbruhu druge svetovne vojne takoj poslali v konfinacijo. Ob kapitulaciji Italije se je pridružil partizanom. Iz težkih časov so mu ostali fragmenti zapiskov. Dokler je živel, se jih nihče ni smel dotakniti, po njegovi smrti pa jih je sin Dušan, novinar in pisatelj, čigar dela so vključena v italijansko antologijo sodobnih tržaških pisateljev in antologijo pisateljev dežele Furlanije-Juljske krajine, povezal v prepričljivo pripoved. Vse se je res zgodilo: teror, trpljenje in bolečine, mučenje, smrti, izdajstva, upor, pogum, porazi, izgube in zmage. Svoboda ni bila podarjena! > MAJA ČREPINŠEK

JOŽE SNOJ

NADALJEVANJE PRIHODNJIČ

KUD Logos, zbirka Logofanije,
2021, m. v., 295 str., 22 €, JAK

Pripovednik, rôjen kronist, neutešeno žejen zgodb, ki jih pobira po poti življenja, je med platnice ujel živo, gosto tekočo stvarino, v kateri se vije tisoč in ena zgodba. Zapisal jih je, kot jih je slišal in doživel, sedeč v svoji delavnici, kot je nekoč davno sedel šuštar Nace v pritličju hiše na robu stare Ljubljane. Ko je bil še deček, se mu je rad prištulil, da je prisluhnil modrovanju nabritega čevljarčka in se čudil njegovemu čizku v kletki na steni. Sladko-grenke zgodbe pripovedujejo o spreminjajočih se časih, ki so krojili usodo ljudi od srede vojnih let do sedanjosti, nato o ljudeh iz črne kronike in nazadnje o prijateljih, s katerimi se še krešejo nove zgodbe. Besedilo, bohotno posejano z bistrimi domisljicami, satiričnimi bodicami, besednimi igrami, šaradami, verzi, krjavelskimi drobtinami, skoraj pozabljenimi rekli ..., je povezano v štiri zaokrožene zgodbe. Jože Snoj je prejemnik največjih literarnih nagrad: Grumove, Rožančeve in Prešernove, pa tudi nagrade Prešernovega sklada. > MAJA ČREPINŠEK

ŽELJKA JUGOVIČ

DUH IZ RAČUNALNIKA

samozaložba, 2021, t. v., 376 str., 29 €

Pri dvainšestdesetih se je Edi, uspešen arhitekt, upokojil. Počasi tone v dolgčas, ki si ga je sicer že od zgodnje pubertete dalje rad nebrzdano in obilno sladil z erotiko. Nekoč je bil strastno zasvojen iskalec užitek, sedaj sam sedi v svoji vili in pozno v noč udarja po tipkovnici. Pisal naj bi spomine, toda spomini so svojeglava reč; ko se prebudijo, hitro nabreknejo. Duh uide iz računalnika, nočne zgodbe se razplamtijo v razvejano pripoved o nebrzdanih mesenih užitkih, ki jih je bil deležen in jih je tudi sam radodarno razdajal. Spomine in besednjak bi mu zavidal sam

ostareli Casanova in jih s slastjo prebiral markiz de Sade. Pripoved je polna sočnih, brezsravno pikantnih dogodivščin in radoživega, erotičnega razkladanja brez primere v domači literaturi, ki sporoča – ljubi in živi, še preden se zagnejo črne zavese in je predstave konec. Željka Jugovića smo do sedaj poznali po humoreskah in krajših zgodbah, objavljenih zlasti v Primorskih novicah, ter po erotičnem romanu *Balada za Selmo*.

> MAJA ČREPINŠEK

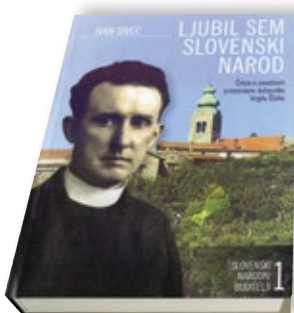

IVAN SIVEC

LJUBIL SEM SLOVENSKI NAROD

Črtice o zavednem primorskem duhovniku Virgilu Ščeku

Družina,
zbirka Slovenski narodni buditelji,
2021, t. v., 224 str., 29,90 €

Na pobudo družbenega aktivista in velikega slovenskega domoljuba Vilija Kovačiča je pri založbi Družina nastala nova zbirka *Slovenski narodni buditelji*. Kot prva knjiga v tej zbirki je izšla knjiga *Ljubil sem slovenski narod* Ivana Sivca, s podnaslovom *Črtice o zavednem primorskem duhovniku Virgilu Ščeku*. V knjigi ni zbranih samo štiriindvajset domišljenih črtic, temveč tudi bogato slikovno in dokumentarno gradivo o tem velikem Primorcu, ki je preživel vse tri totalitarne sisteme in nasploh velja za enega bolj zaslužnih, a premalo znanih mož, ki so pripomogli k temu, da se je Primorska vrnila k matični domovini. Janko Kos je knjigo prebral še v rokopisu, o njej pa je med drugim zapisal: »Delo, ki ga pisatelj Ivan Sivec preskromno imenuje 'črtice' o Virgilu Ščeku, se po Bevkovem *Kaplanu Martinu Čedermacu* uvršča med redka nova dela o primorski duhovščini, ki je z velikim pogumom in odgovornostjo ohranjala slovenstvo v času italijanske okupacije in pod Mussolinijevim fašizmom.« Pisatelj Boris Pahor pa je vzkliknil: »To je eden največjih tržaških Slovencev! Zelo prav je, da ste o njem, gospod Sivec, napisali knjigo!« Pahor ga je namreč še osebno poznal in dopisoval v njegove publikacije kot mladenič. Šček se je rodil v Trstu leta 1889, umrl pa v Ljubljani leta 1948. Še eno vsestransko aktualno Sivčevo delo, ki opozarja na prehitro pozabljene slovenske narodne buditelje! > RENATE RUGELJ

MARKO GOLJA

PREPOZNO, POZNEJE

LUD literatura, zbirka Prišleki,
2020, t. v., 275 str., 25 €, JAK

Marko Golja

Zbirko kratkih zgodb *Prepozno, pozneje* je napisal Marko Golja, pisatelj in radijski novinar. To je njegova druga prozna zbirka. Takoj na začetku naj kot ljubiteljica kratkih zgodb zapišem, da ni vsak pisatelj in ni vsak

bralec za pisanje oz. branje te zelo posebne prozne vrste. Kratke zgodbe imaš rad ali pa ne. To je zbirka petnajstih nenavadnih, žanrsko – zapisane so z večjim pisateljskim peresom. To je pravzaprav poklon pisanju (in branju), poklon jeziku, s katerim se da na toliko različnih načinov povedati, kar želi biti zajeto v *odnos* pisatelj-bralec-besedilo. Zgodbe torej poganjajo težavni odnosi, za katere se zdi, da je marsikaj, če ne vse, prepozno, izgubljeno, a vendar ... ni – ne vedno. Z večimi jezikovnimi prijemi, humorjem, ironijo, nenavadnostjo, z izrednim odnosom do jezika (in eksperimentiranja z njim) avtor zapiše zgodbe, ki jih bodo ljubitelji kratkih zgodb dali – o tem sem prepričana – na prav posebno mesto. Pa še avtorjev citat, zapisan tudi na zavihku knjige pred pričetkom branja knjige: »Prepozno je, da bi pognali korenine. Samo upamo lahko, da bomo razpadli nad straniščno školjko in da bo tisti, ki nas bo našel, nežno potegnil vodo.« > SABINA BURKELJCA

Zmenek s knjigo je naročnina na knjižno škatlo,
ki jo vsaka dva meseca prejmete na domači naslov.

IDEALNA PRILožNOST ZA SPOZNAVANJE VRHUNSKIH KNJIG!

za otroke

za odrasle

za družine

ZMENEK S KNJIGO

knjiga + darilo!

že od
19,90 €

Marca smo Zmenke razprodali. Navdušeni odzivi kupcev se vrstijo: hvala vsem! Nekateri so si prihodnji Zmenek že zagotovili z naročnino. Ne zamudite majskega Zmenka s knjigo – število knjižnih škatel je namreč omejeno!

In po čem bo dišala majska knjižna škatla? PO POMLADI!

Več na www.sodobnost.com.

Na Zmenek s knjigo se lahko naročite na
www.sodobnost.com
ali po telefonu 01/437-21-01
ali pa nam pišete na
sodobnost@guest.arnes.si.

Sofinancira program
Evropske unije
Ustvarjalna Evropa

INTERVJU: GORAN VOJNOVIĆ

Goran Vojnović je v času od svojega leposlovnega prvenca *Čefurji raus!* postal eden naših najbolj prepoznavnih kulturnih ustvarjalcev, ki je za svoje knjižno delo med drugim prejel tudi tri nagrade kresnik in nagrado Prešernovega sklada. Po njegovih romanih snemajo filme in uprizarjajo gledališke drame, njegov roman *Đorđić se vrača* pa je gotovo ena najbolj pričakovanih knjig te pomladi. Malo pred izidom romana smo z avtorjem pokramljali o tem in njegovih drugih projektih ter ustvarjanju v času korone.

»Jezik Marka Đorđića mi je pomagal izraziti čustva, ki so v meni.«

GORAN VOJNOVIĆ

ĐORĐIĆ SE VRAČA

Beletrina, zbirka Beletrina,
2021, t. v., 284 str., 27 €, JAK

Bukla: Za začetek filmsko vprašanje. Lani jeseni si premiero svojega novega filma napovedoval za letošnjo pomlad.

Kdaj ga bomo lahko videli in kje? Kako gledaš na film in kino v prihodnosti, glede na to, da so kinodvorane pri nas zaprte že skoraj pol leta in bodo še naprej?

Vojnović: Da so kinodvorane še vedno zaprte, ni žalostno le zaradi filma in kina, marveč predvsem zaradi tega, ker zaprtje kina, gledaliških in koncertnih dvoran jasno kaže, kako nepomembna je za našo družbo kultura oziroma kako zlahka ljudje v Sloveniji zmorejo brez nje. Že pred pandemijo smo se mnogi zavedali dejstva, da večina Slovencev nima in si tudi ne želi stika z umetnostjo, a neznanska lahkost preživljanja brez nje, ki smo ji priča zadnje leto dni, je zame vseeno osupljiva.

Premiera mojega filma *Nekoč so bili ljudje* se zatorej odmika v poletje, čeravno tudi poletje po mojem še ne bo prineslo velikih sprememb na bolje. Nekaj časa bomo najbrž potrebovali, da bomo znova odkrili kino, da se bomo odtrgali od domačih zaslonov in se osvobodili strahu pred zaprtimi prostori. Sam sicer verjamem, da se bo po koncu pandemije zgodilo ponovno rojstvo kina, da bodo mnogi ponovno odkrili čar ogleda filma na velikem platnu, a moj film tega, kot vse kaže, ne bo dočakal. Zato bomo prisiljeni gledalce iskati tako v kinodvoranah kot na spletu.

Bukla: Kako je na ustvarjalca, kot si ti, vplivalo zadnje »koronalet«? Kaj je bilo boljše, kaj pa slabše?

Vojnović: Pogojno rečeno je bilo boljše to, da sem imel v preteklem letu dni nekoliko več miru. Odpovedani so bili vsi literarni dogodki doma in v tujini, skratka vse tisto, kar me sicer zelo veseli, a mi tudi jemlje precej časa in energije. Bilo je tudi manj sestankovanja, kar se mi zdi dobro, saj so sestanki prejkone zapravljanje časa, in res upam, da se bo kultura sestankovanja trajno spremenila in bomo poslej večkrat premislili, kdaj je res nujno sestankovati.

Več projektov, predvsem filmskih in gledaliških, se je zaradi pandemije zamaknilo, tako da se mi je urnik v nekem trenutku zelo razredčil in sem se lahko posvetil pisanju. A to niso bili ravno navdihujoči časi. Moje življenje se je praktično ustavilo, večine tistega, kar me je doslej poganjalo in navdajalo z zadovoljstvom, nenadoma nisem mogel več početi, zato pogosto tudi moje pisanje ni dobilo pravega zagona.

Bukla: Pomakniva se zdaj proti tvojemu romanu. Od za Slovenijo zmagoslavne evropskega košarkaškega prvenstva bo kmalu minilo štiri leta. Kako si ga doživel osebno in intimno, še posebej, ker si bil sam nekdanji tudi aktiven košarkar? Iz (zaključka) romana bi lahko sklepal, da te je zmaga Slovenije popolnoma presenetila ...

Vojnović: Pred prvenstvom sem takrat v neki kolumni ugotavljal, da je to prva reprezentanca po res dolgih letih, v katerih ni med igralci nikoigar iz moje generacije. Fantje, s katerimi sem igral, so se upokojili oziroma so postali pomočniki trenerja, zato mi je bila ta ekipa sprva nekoliko tuja. Res nisem vedel, kaj pričakovati od njih, in si tudi nisem upal napovedati velikega uspeha. Bilo je veliko neznanek, pa tudi zaradi preteklih

razočaranj sem postal v svojih pričakovanih precej zadržan. A po četrtfinalni tekmi z Latvijo sem vedel, da gredo lahko do konca, in sama zmaga na prvenstvu zame ni bila presenečenje. Vsaj ne tako veliko kot za Marka Đorđića, čeprav tudi pri njem ne gre toliko za presenečenje kot za to, da ni zmožen sprejeti dejstva, da se je zgodba slovenske košarke odvila drugače od njegovih napovedi. Trmasto vztrajanje pri svojem videnju sveta, ne glede na to, za kako izkrivljeno se izkaže, je v naših krajih pač nekaj zelo običajnega.

Bukla: Čas dogajanja svojega četrtega romana *Đorđić se vrača* si postavil ravno v čas tega prvenstva. Zakaj pa si se kot avtor odločil, da se Đorđić mora vrniti, in si s tem romanom prvič napisal nadaljevanje?

Vojnović: V zadnjih desetih letih se je ta naš balkanski svet vrnil k zablodam, za katere se je zdelo, da smo jih preživel. Predvsem v Bosni in Hercegovini je občutek brezizhodnosti pri ljudeh močnejši kot sploh kdaj prej, mladi se odseljujejo, stari obupujejo, prihodnosti pa ni. Dosti boljše ni v Srbiji, kjer je prihodnosti ime Aleksandar Vučić. Mednacionalne napetosti se povečujejo, celoten jugoslovanski prostor znova preplavljajo sentimentali iz preteklosti, ki so pripeljali do vojne. In četudi se mi nova vojna ne zdi verjetna, me skrbi, da so mladi, ki so odrasli v zadnjih dveh desetletjih, v veliki meri posvojili pretekle spore, zamere in bolečine svojih staršev. Nihče namreč ne ve, kako se bo to v prihodnje odrazilo na njih samih in družbi, ki jo bodo kmalu aktivno sooblikovali.

Bukla: Kaj se je spremenilo od izida romana *Čefurji raus!* tako glede Đorđića kot glede Slovenije in Slovencev?

Vojnović: V času po izidu romana *Čefurji raus!* se je nekaj časa zdelo tudi meni, da se počasi razvijamo in strpnjejšo, bolj odprto družbo. Konec koncev je sam uspeh tega romana pričal o tem, da vsaj v kulturi pri nas obstaja prostor svobode in sprejemanja. In še vedno mislim, da ne živimo v najslabši družbi, vsaj v primerjavi z bližnjo okolico nam gre kar dobro, je pa res, da sta najprej finančna, še bolj pa migrantska kriza tudi pri nas ustvarili pogoje za razmah populizma. Dobro desetletje nereguliranega delovanja družbenih omrežij in s tem povezano predsedovanje Donalda Trumpa so nekoč nedopustne reči naredile dopustne. Javni prostor je tako tudi pri nas zastrupljen, lažne novice so sestavni del medijskega sveta, rasizem in ksenofobija pa sestavni del političnega in javnega diskurza. Hkrati smo kot družba postali občutljivejši na diskriminacijo drugačnih, malo bolj se zavedamo posledic sovražnega govora, a marsikod, tudi znotraj šolskega sistema, te težave še vedno podcenjujemo, njihovo reševanje pa prepuščamo prizadetim posameznikom, ki so pogosto otroci. Pri tem pa pozabljamo, da so današnji đorđići pogosto potomci afriških ali azijskih priseljencev in da je njihova integracija še dosti bolj težavna.

Bukla: Pomenljiv je recimo naslednji dialog: »Ko to igra?« »Naši. Proti Grka, čini mi se.« »Koji naši?« »Slovinci.« »Čefurji smo vedno imeli pun kurac naših, samo noben ni bil zares naš.« Ali verjameš, da Đorđić v Sloveniji ali kjerkoli drugje sploh lahko najde svoj mir?

Vojnović: Marko Đorđić je po desetih letih življenja v Bosni verjetno še bolj izgubljen, kot je bil kot najstnik na Fužinah. Če je bil na Fužinah čefur, v Bosni ni le Janez, temveč je tudi Srb. Potem ko se je z Visokega preselil v Bijeljino, kamor je med vojno prebegnil del njegove družine, je postal priseljeni, prebegli Srb. In potem se vrne na Fužine in lahko ugotovi le še, da je »vanzemaljac«. Tukaj in povsod. Ker v tem do skrajnosti razdeljenem in razmejenem svetu ni mogoče biti nič drugega. In dokler človek v sebi ne potlači želje po pripadnosti oziroma dokler se ne sprijazni s svojo nepripadnostjo, s svojim »vanzemaljskim«, težko najde svoj mir. Marko Đorđić se z njim definitivno še ni sprijaznil. A morda se nekoč bo, kdo ve.

Foto: arhiv založbe

Goran Vojnović

Bukla: Že Vesna Milek je ugotavljala, da si v tem romanu jezikovno še bolj radikalen, čemur se pridružujem tudi sam, čeprav se s tem ne strinjaš. Če so bili Čefurji raus! tvoje zgodnje, uporniško delo, kar je pričal tudi jezik, je roman Đorđić se vrača nastal že v tvoji zreli fazi. Kako ti je uspelo ohraniti ta mladostni jezikovni izraz? Je drugi roman nastajal lažje ali težje kot prvi?

Vojnović: Preden sem začel resno pisati ta roman, sem za poskus spisal nekaj poglavij. Da vidim, če lahko še vedno pišem v tem jeziku, še bolj pa, da preverim, ali me to sploh veseli. Če bi se izkazalo, da sem izgubil stik z jezikom ali da mi je njegovo zapisovanje muka, vsekakor ne bi nadaljeval, saj ne bi imelo smisla. Na srečo sem odkril, da zmorem, četudi sem se moral z jezikom veliko bolj ukvarjati kot prej. In odkril sem tudi to, da je v meni dovolj jeze in razočaranja za tovrstno pisanje, resda drugačnih kot pred petnajstimi leti, ko sem pisal Čefurje, a vseeno. Če ne bi čutil ogorčenja nad svetom, ki sem ga skušal opisati, mi sam jezik ne bi veliko pomagal. Jezik Marka Đorđića mi je zgolj pomagal izraziti čustva, ki jih v nekem drugem jeziku sploh ne bi mogel izraziti. Ampak ja, res ne mislim, da je jezik radikalnejši, kot je bil v romanu Čefurji raus!, je pa res, da ta jezik ne prenese kompromisov in da je moral slediti zgodbi, ki je temačnejša in resnejša od zgodbe Čefurjev. Marko Đorđić v tem romanu pač ni več otrok in to se odraža tudi v jeziku.

Bukla: Tvoji romani prehajajo tudi v druga agregatna stanja, od filma do dram. Če malo pošpekulirava: vidiš roman Đorđić se vrača bolj kot dramo ali kot film?

Vojnović: Vidim ga že kot gledališko predstavo, ker ga na odru že vidita ustvarjalca predstave Čefurji raus! Mare Bulc, ki je predstavo režiral, in Sale Rajaković, ki je na odru odigral Marka Đorđića, sta namreč že v nizkem štartu, da na oder, v malce drugačni obliki kot prej, postavita tudi nadaljevanje zgodbe. Predstava zato v bistvu že nastaja, četudi za zdaj le v njihinih glavah.

O filmu pa za zdaj še ne razmišljam, čeprav me je moj prijatelj in producent Boštjan Ikočič že začel loviti po Ljubljani in me prepričevati, naj se lotim pisanja scenarija. A vnovično režiranje filma po lastnem romanu me res ne privlači, tako da bo moral najti drugo žrtev za to delo.

Bukla: Lahko poveš še kaj o tem, kdaj boš zaključil še katerega od mnogih nedokončanih projektov?

Vojnović: Res je preveč mojih projektov še nedokončanih, a upam, da bodo vsaj nekateri zaključeni letos. Dokumentarni film 2017, ki ga režiram, bi moral biti premierno prikazan 17. septembra, na četrto obletnico istanbulske zmage naših košarkarjev. Tudi Marko Šantič je zaključil snemanje filma Zbudi me, za katerega sem mu pomagal spisati scenarij, letos pa bo premierno prikazan njegov kratki film Marko, ki ga je pred časom posnel po mojem scenariju. Strip Pod svobodnim soncem, ki ga soustvarjam z Damijanom Stepančičem, je tudi pred izidom, proti koncu leta pa bi morala iziti še moja zbirka izpovednih esejev Zbiralec strahov. Poleti naj bi bila v Kopru in Prijedoru dokončana tudi predstava Jugoslavija, moja dežela v režiji Marka Misirače, ki jo je pred letom dni ustavila pandemija. In ja, srečen bom, če se uresniči vsaj polovica teh napovedi.

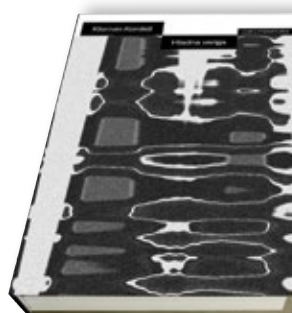
ANJA MUGERLI

ČEBELJA DRUŽINA

Cankarjeva založba,
2020, t. v., 144 str., 24,99 €, JAK

Sedem napetih zgodb se prične z drobnimi disharmonijami, komaj opazno luknjico v tkanju, ki sprosti hipen zdrš zank. Pod njim se razkrije globoka tektonska razpoka. Sprva bralcu nerazumljive napetosti priplavajo na površje, razgali se prikrito; pogorišče ljubezni, krivda, laž, uničenje, zlo, ki človeka razžira od znotraj, spomin, ki preskakuje v času kot stara gramofonska plošča. Na začetku zgodb se dogajanje giblje na območju zdrave pameti, nato prične drseti v stran, se iztakne iz tira, zablodi v neznano, kjer vladajo sence, neizrečene grožnje in neznane nevarnosti, ki jih bralec zaznava zgolj s perifernim vidom. Večina ljudi od strahov beži, zgodbe pa segajo izven cone udobja naravnost med najhujše strahove. Soočenje z njimi je katarzično. Avtorico smo do sedaj poznali po kratkih zgodbah Zeleni fotelj in romanu Spovin. > MAJA ČREPINŠEK

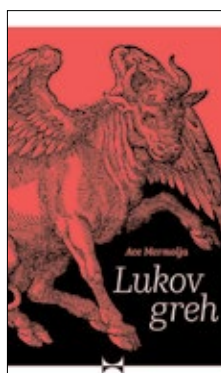
KLEMEN KORDEŽ

HLADNA VERIGA

LUD Literatura, zbirka Prišleki,
2020, t. v., 401 str., 25 €, JAK

Epski roman v petih slikah pripoveduje o premenah časa skozi zgodbe družinskih članov – Deje, Jona in njunega sina Tima. Deja je najstnica, ki najraje pohajkuje po veletrgovskem centru in zbira vsečke na

Instagramu. Zgodba nato veže dolgo verigo členov Dejinega odrasčanja in nato odraslosti. Deja ima lepoto in mnogo darov, ki ji omogočajo privilegirano življenje. Dobi, karkoli si zaželi – sanjsko delo, otroka, moža in dolgo vrsto ljubimcev. Roman nato preskoči na Dejinega in Jonovega sina Tima, ki ga spremljamo skozi otroštvo v moško dobo. Tim vleče lastne vzporednice življenju svojih staršev – tudi njega vklepa veriga, tudi on jo trga. Iskanje svobode, čas in realnost se v romanu ukrivljajo. Zdi se, da se vse dogaja v sedanosti, v dolgem nizu podrobno naslikanih fresk vsakdanjih in nevsakdanjih dogodkov, ljubezni, ponižanj, zmag, zadovoljitev, razočaranj, hrepenenj. V ospredje vstopajo zdaj ta, zdaj drugi član družine, ob njih pa množica stranskih likov. Za dogajanjem se sluti neizrečeno veliko vprašanje, kaj veriga je in do kod sega. Klemen Kordež je slovenski filozof, umetnostni zgodovinar in literarni kritik, ki ustvarja v Berlinu. Roman je njegov prvenec. > MAJA ČREPINŠEK

Sam najdi pravo zrno,
zeleno klico in ključ.
Razvozljaj si kabalo
in šel boš za stopinjami
Kristusovih bosih nog.

www.ztt-est.it

www.buca.si

Literarna kritika splošno bralstvo menda bolj slabo spodbuja k nakupovanju knjig. To nalogo bolje opravlja Manca Košir (1948), verjetno najbolj predana navdihovalka branja, ki že več kot tri desetletja neutrudno vodi različne pobude za spodbujanje bralne kulture. Kamor je šla Manca, tja so šle tudi knjige.

LJUBLJANA:
MESTO/CITY
OF/LITERA-
TURE ...

MANCA KOŠIR: ŽIVA SEM V DIALOGU

Manca prihaja iz družine bralcev, toda sposobnost za promoviranje branja je očitno med njenimi številnimi talenti. »Ljubezen do knjig diham, kot diham zrak,« pravi, ko razlaga, kako si je knjige kot dijakinja kupovala iz zasluzka od manekenstva. Šalamunov *Poker* jo je tako navdušil, da je knjigo nesla v šolo, kjer je profesor filozofije iz nje v smehu na glas bral, ona pa je z nogo udarjala po tleh, češ, boste že videli, da bo Šalamun svetovno znan pesnik. Ko je ugotovila, da premalo berejo njeni profesorski kolegi, jim je začela knjige posojati kar iz nahrbtnika. Bralci so si tudi sicer pri njej radi izposojali knjige, saj so bili njeni izvodi podčrtani, opremljeni z gesli in citati.

Knjiga bere bralca

O literaturi se govori, pravi Manca, z odprtostjo srca, duha in uma. Toda v praksi tega ni mogoče zlahka udejanjiti: kritika temelji na zmožnosti distanciranja od lastnega čutenja, medtem ko pristni stik s poslušalci pri mnogih pisateljih ni mogoč že zato, ker se preveč zanimajo zase, pravi.

Za pogovore in predstavitev izbira knjige z močnim sporočilom, napisane »iz duhovne nuje«. Samo takšne knjige so zanjo »resnične« in srčno pričevanje o »resničnosti« jo najbolj zanima, pravi, še očarana od pogovora s Ferijem Lainščkom o njegovem trikrat napisanem romanu *Prvotnost – poema o ljubezni* marca v Švicariji.

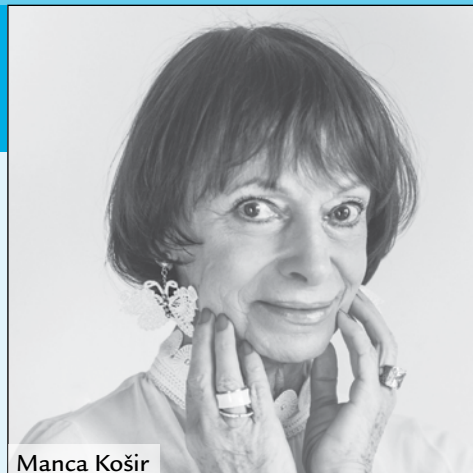
Kadar o knjigah piše, gre za doživljajske zapise, rada izbira knjige, ki jih kritiki mogoče sploh ne bodo omenjali. No, enkrat se je pač zmotila: bila je prepričana, da ne bodo omenjali njenega pesniškega prvenca, *Srčnic*, ki so bile uvrščene na festival Pranger. Tudi če jo bodo raztrgali, nič hudega, pravi, iz debate bo bržkone izvedela več o kritikih, kot bodo oni povedali o njeni poeziji.

Zato tudi pogovori, ki jih vodi, o knjigah ne govorijo skozi teorijo, temveč se vedno osredotočajo na doživljanje. »Knjiga je vredna toliko, kolikor se v njej prepoznaš,« pravi. V času najinega pogovora se je denimo ukvarjala z Lawrenceom Durrellom, vedoč, da se bo skozi tretje branje *Aleksandrijskega kvarteta* spominjala same sebe. In res – tokrat so bile strašne drame, ki so jo nekoč prevzemale, celo smešne, zdaj je skozi avtorjevo prozo začela odkrivati njegov občutek za poezijo. Ne nazadnje sta odprtost in iskrenost, ki ju omenja Manca, vpeti v spoznanje, da knjige berejo tudi nas. S Proustovimi besedami (nanje je Manca opozorila Brina Svit, Manca pa je z neko drugo aluzijo dala Brini naslov za njeno naslednjo knjigo): vsak bralec je bralec samega sebe.

Promocija branja je strast in poslanstvo

Toda to ni edini razlog, zakaj so njeni pogovori priljubljeni. Da jo zgodbe o knjigah in ljudeh pač res zanimajo. In da rada dela. In da se za en pogovorni večer ves mesec ukvarja s pripravami in obveščanjem. No, nekaj pripomorejo tudi Mančina toplina, odprtost za presežno, radovednost in prijazna usta, ki se razširijo v smeh kot začetek nogavice (kar je nekoč hudomušno pripomnil Danilo Kiš). In seveda več kot trideset let vztrajnosti.

Študijski krožki *Beremo z Manco Košir* so kot projekt Andragoškega centra potekali po vsej državi; takrat je bila za njihov potek ena oseba redno zaposlena, zdaj tega denarja ni več. Pogovore o knjigah je Manca vrsto let vodila na televiziji, v Cankarjevem domu, Konzorciju in zdaj v Švicariji, posebne akcije so potekale celo na vlakih in avtobusih ... Še posebej se spominja projekta V Nami niste sami – knjige so z vami, ko so leta 2001 vsa nadstropja ljubljanske veleblagovnice napolnili s knjižnim programom – na oddelku s perilom so brali poezijo, v

Manca Košir

prilličju so Novak, Maurer, Ihan, Vidmar, Pavček in drugi podpisovali knjige (kdor je ni imel, je moral samo slediti stopinjam do Konzorcija). Manca je tudi pobudnica in ambasadorica akcije Slovenija bere (2016), vzpostavila je številne projekte, med njimi Gibanje za trajnostni razvoj Slovenije TRS, otroški parlament, festival Turizmu pomaga lastna glava, Ustanovo Taraša Kermaunerja, Hospickafe ...

Leta 2016 je prejela nagrado mesta Ljubljana in 2017 posebno nagrado Slovenskega knjižnega sejma za prispevek k širjenju bralne kulture.

Pa še nekaj je: Manca zna iz svojih sogovornikov potegniti najboljše. Ni čudno, da je kot novinarka za svoj žanr izbrala intervju. V njenem času, pravi, so bili pravi intervjuji redki; spominja se, kako si je denimo Bogdan Pogačnik sproti kaj zapisoval na škatlice cigaret, potem pa pogovore doma obnovil in interpretiral. »Jaz sem živa v dialogu!« pravi Manca in opisuje, kako je za en intervju, denimo k Lojzetu Kovačiču, hodila več dni. Iz tega se je potem razvila njena strast za dopisovanje, zabeležena v več knjigah. Zdaj nastaja že sedma knjiga epistol z naslovom *Nagovori tišine*. »Čudoviti so moji dopisovalci, res srčni,« srečna pove.

Ob Mancini Košir je ta srčnost nalezljiva prav tako kot branje.

(Op. ured.: Manca Košir že več kot desetletje pripravljala prispevke za Buklo v rubriki Knjiga meseca.)

V letu Josipa Jurčiča
Sabina Koželj Horvat
DESETA DEŽELA
Skozi portal Krjavljeve kočice
v nepozabno najstniško pustolovščino (28 €)

Metka Klevišar
UTRINKI VZPOREDNIH SVETOV
Razmisleki, ki razsvetljujejo dušo, pomirjajo,
zdravijo in tolažijo (18,90 €)

CELJSKA MOHORJEVA DRUŽBA
Prva slovenska založba

170 let

www.mohorjeva.org
info@celjska-mohorjeva.si
Tel.: 03 490 14 20
ali 01 244 36 50

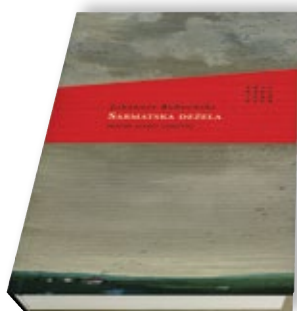
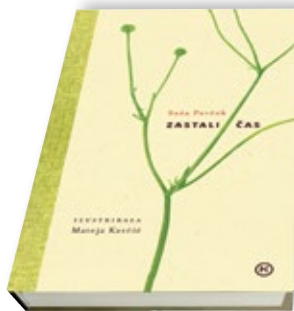
SAŠA PAVČEK

ZASTALI ČAS

ilustracije: Mateja Kavčič

Mladinska knjiga, 2021, pt. v., 96 str., 24,99 €

Druga pesniška zbirka dramske in filmske igralkle Saše Pavček je presunljivo delo, ki ga določata predvsem boleča izguba in neusahljiva ljubezen. Pesniški subjekt ustvarja hvalnice naravi, v tej maniri pa je knjiga tudi oblikovana, saj jo prežemajo realistične ilustracije posameznih cvetic, ki ji dajejo nadih herbarija. Med verzi lahko zatipamo duh časa, saj je nekaj pesmi odzivov na epidemično situacijo, vključno s pretresljivo pesmijo, posvečeno bolniškim sestram, negovalkam in prijateljicam. V drugem delu pa se zbirka prelije v žalostinke, najprej za pesnično družino, pa tudi za preminule gledališke kolege, kot so Jernej Šugman, Iva Zupančič in Dušan Jovanović. Trpko, a nujno branje. > VERONIKA ŠOSTER

JOHANNES BOBROWSKI

SARMATSKA DEŽELA

prevod: Alfred Leskovec

Družina, zbirka Sozvezdja, 2021, m. v., 192 str., 25 €, JAK

Pokrajina šuštečega obrežnega trsja, brezdanjih ravnin, megla v brezovih hostah, širnih rek, ki nosijo led in odsevajo nebo, na katerem negibnih kril lebdijo ptice, odseva lepoto narave in ustvarja močno nasprotje refleksijam pesnikovih mračnih izkušenj. Bobrowski (1917–1965) je odraščal v dušecem času

pritiska pruskih nacionalsocialistov, bil vpoklican pri dvajsetih, leta 1941 doživel uničenje Novgoroda in nato prevegetiral leta ruskega ujetništva. Pretresljiva poezija je bila opora preživetja v kataklizmi. Temelje porušenega sveta išče v duhovni dediščini starih baltskih ljudstev, v praspominu litovskih, slovanskih, germanskih in judovskih kulturnih tradicij, ki so jih zgodovinske silnice stisnile v prusko identiteto. Pregneten z izkušnjo uničenja vsega svetlega in prepojen z globoko slutnjo skrivnosti onkraj spoznavnega s poezijo znova vzpostavlja svet. Pričujoča zbirka (1961) je bila avtorjev prvenec. > MAJA ČREPINŠEK

PATRICIJA VIČIČ

GOLA

Chiara in ISC Šolska svetovalnica, 2021, t. v., 67 str., 20 €

Pesniška zbirka profesorice slovenščine in bioterapevte Patricije Vičič je ustvarjena ne samo z mislijo na poezijo, ampak tudi na splošno harmonijo, saj so vanjo vključene energijske slike in vilinski simboli, ki pomagajo pri osredičanju na pomen verzov in bralca vodijo po poti k sebi. Pesmi, ki so čuteče in osebnoizpovedne, bralca pogosto nagovarjajo in ga vabijo k dialogu, obenem pa se odpirajo navzven. Zbirka je preplet poezije in energije, iz nje je razvidno, koliko avtorici pomeni njen poklic in kako razume poezijo – kot priložnost za približanje sočloveku z namenom pomoči, da bi se osvobodil spon, odvrigel masko in se čustveno in energijsko prebudil. > VERONIKA ŠOSTER

ALJA ADAM

PRIVLAČNOSTI

Center za slovensko književnost, zbirka Aleph, 2020, m. v., 83 str., 20 €

Zbirka senzualnih pesmi v rime lovi trenutke, ko znano prestopi v novo; ko se vsakdanja doživetja poravnajo v konjunkcijo, ki nudi novo spoznanje, in se premišljujočemu odpirajo nova vprašanja. Pesnica jih lovi v mreže poezije, kot je nekoč v dlani lovila svetlobo kresnič. Upesni neubranljivo privlačnost ljubezni, ki jo okusi najprej kot ljubezen moškega in kot ljubezen ženske. Dvojnost izkustva privlačnosti jo opijanja, toda

tudi plaši, ker priključuje na svetlobo, kar si želi, da bi ostalo skrito. O lezbični ljubezni spregovori iskreno, nežno in strastno. Besede mi dajejo prostost, pravi. Med besede opojnosti pa se vztrajno zarisujejo tudi temne sence, misli o strahu, smrti in končnosti. Pesmi Alje Adam so prevedene v številne tuje jezike in uvrščene v domače ter mednarodne antologije. Leta 2016 je bila nominirana za Veronikino nagrado. > MAJA ČREPINŠEK

Dediščina prve svetovne vojne

Reprezentacije in reinterpretacije

UREDILA JURIJ FIKFAK IN BOŽIDAR JEZERNIK

Več kot stoletje je minilo od konca prve svetovne vojne, a ta je še vedno »živa« in ostaja predmet nenehnih diskurzov.

Medkulturna mediacija in zdravstvo v Sloveniji

JUŠ ŠKRABAN IN URŠULA LIPOVEC ČEBRON

Ko pride pacient k zdravniku, pričakuje, da ga bo ta razumel. Prav tako zdravnik pričakuje, da bo razumel svojega pacienta. Vendar se v svojih pričakovanih neredko motita.

MILAN DEKLEVA

POETIČNI DIPTIH

in vsi so očarani z mesečino
(okrog pesmi);

Zora in črček (Lirična opera za
dva glasova)

likovna dela: Jože Muhovič

Književno društvo Hiša poezije,
2020, m. v., 165/69 str., 37 € (komplet), JAK

Novi pesniški zbirki Milana Dekleve, različni kot noč in dan, kot črna in bela knjiga, sta ločeni in hkrati dopolnjujoče povezani v eno. Knjiga noči, lunarna knjiga, zveni srebrno, vzhodnjaško in asketsko. Poje z dolgimi premolki, v mesečini tke tišino, lovi pomene v čarni krog, ki obdaja rime: *roji ozvezdij / likalniki svetlobnega spomina / na dolgi depresivni poti / in vsi so očarani z mesečino*. Poezija odzvanja med vdihom in izdihom, v tišini med kapljami dežja. Sama po sebi ne nosi razodetja – to se lušči iz mesečine okrog pesmi. Druga knjiga je knjiga jutranje Zore, Eos, nabreklo lepe in poželjive, tiste, ki vsako jutro loči temo in snovi. Na novo upesnjen mit iz zibelke zahodne civilizacije dvoglasno pripoveduje o ljubezni Eos in lepega smrtnika, trojanskega kraljeviča Titona. Zgodba o ljubezni in poželenju je zgodba o minljivosti in končnosti. Obe knjigi poezije, ki orisujeta pesnikov vzhod in zahod, povezujejo ilustracije akademskega slikarja Jožefa Muhoviča. Dekleva je prejemnik številnih najvišjih nagrad: Jenkove, Župančičeve, Rožančeve, Veronikine, Kresnikove, Desetnice, velenjice – čaše nesmrtnosti in tudi nagrade Prešernovega sklada. > MAJJA ČREPINŠEK

Laurie Halse Anderson

KRIK

prevod: Andreja Blažič Klemenc
Grlica, 2021, t. v., 252 str., 23,95 €

Ameriška mladinska avtorica je prvič zaslovela leta 1999 z romanom *Speak* o spolni zlorabi, ki je leta 2004 doživel uspešno filmsko priredbo s Kristen Stewart v glavni vlogi. Kasneje smo lahko brali še njeni *Zmrznjeni dekleti*, s knjigo *Krik* pa se vrača na svoje začetke. Napisana je v prostem verzu in je avtobiografska, v njej pa opisuje svoje odraščanje, ki je bilo težko in polno preizkušenj, pa tudi o svoji slavi in odzivih na roman *Speak*, ki je bil napisan na podlagi lastnih izkušenj in še posebej boleč. A ravno to, da je dala glas utišanim žrtvam zlorabe, ji je dalo svojevrstno moč, zato je *Krik* tako krik preživete bolečine kot tudi krik upora in zaveznitva, ki nas bo povežalo v boju proti nasilju in za lepši, varnejši jutri. > VERONIKA ŠOSTER

STEFAN FEINIG

374

Poem

risbe: Stephka Klaura

prevod: Stefan Feinig, Adrian Kert

Mohorjeva Celovec,
2021, m. v., 120 str., 25 €

Stefan Feinig, lanskoletni nagrajenec celovške Mohorjeve za prozo v slovenskem jeziku, se v novi knjigi oglašja s svojevrstno poezijo v prozi. Označil jo je za poem, naslov pa mu je dala naključno potegnjena številka v čakalni vrsti na zavodu za zaposlovanje – 374. Kraj in priložnost sta v čakajočem – med samimi nesposobneži in nesposobnicami, izoliranimi izmečki družbe – spodbudila viharjenje razmišljanj, prisodob in prilik. Za njegovimi robotimi izjavami in vsiljenimi dialogi z odpisanimi sotrpini pa je čutiti občutljivost in prizadetost, zavračanje spoznanja, da pod neoliberalnim soncem ni prostora za medčloveško povezavo, ljubezen, empatijo. In da je ne imeti neke plačane službe v tem sistemu, kot se izrazi Feinigov čakajoči, itak največji zločin sploh. V nemščini napisane verze – s črno-belimi risbami jih je prepletla Stephka Klaura – sta v slovenščino prevedla sam avtor in urednik Adrian Kert. > IZTOK ILICH

GLORJANA WEBER

RAZKOŠJE

Center za slovensko književnost,
zbirka Aleph,
2020, m. v., 85 str., 20 €, JAK

Glorjana Weber se po svojem pesniškem prvencu *Prosti pad* (2013) vrača z zbirko *Razkošje*, gosto, bogato in pomensko razvejano knjigo, ki jo prežemajo mnogotere podobe in pomeni. Verzi se bohotijo v vse smeri in se dotikajo najbolj oddaljenih koščkov sveta, tako notranjega kot zunanjega, pa naj gre za samoto, skupnost, bližino, identiteto, pomen pozicioniranja v družbi ali eksistenco. Dolge, valujoče pesmi se ukvarjajo tudi z različnimi pomeni razkošja, od materialnega in čustvenega do miselnega. Njena poezija pa ne pada več, ampak narašča kot plimni val, dokler nas končno ne ujame in sooči s samimi sabo: »[P]oglej me, človek, / ko bežiš pred sabo, / ne moreš nikamor, / razen v srce.« > VERONIKA ŠOSTER

Zbirka
Aleph
objavlja

**RAZPIS ZA
EROTIČNO
POEZIJO**

Prosimo, da do 1. oktobra pošljete v enem dokumentu do 10 strani še neobjavljenih pesmi in do 5 vrstic bio opombe na mail: litcenter@mail.ljudmila.org – Izbrane pesmi bomo vključili v antologijo erotične poezije.

ACE MERMOLJA

LUKOV GREH

ZTT EST in Buča, 2021, m. v., 126 str., 17 €

Pesnik Ace Mermolja se s svojo pesniško zbirko *Lukov greh* podaja na biblično potovanje v Lukov evangelij, predvsem s pesnitvijo *Lukovi pripisi evangeliju*, ki obsega večino zbirke. Pesnik se je lotil apokrifne interpretacije nastanka Lukovega evangelija in ustvaril hibrid med teološko-zgodovinskim ozadjem in fikcijo, ki ju prepleta v globlji razmislek o veri. Lukov evangelij in Mermoljeva pesnitev naslavljata Teofila, čigar identiteta ostaja neznana, in pomeni »tistega, ki je Bogu ljub«, lahko pa ga razumemo tudi kot slehernika. Zbirka razplasti pomene svoje biblične osnove in se proti koncu prelomi v cikel Prerokovanja, ki nagovorijo skozi Lukovo pesnitev spremenjenega bralca. > VERONIKA ŠOSTER

FRANCE PREŠEREN

POVODNI MOŽ

The water man
ilustracije: Peter Škerl
prevod v angleščino: Henry R. Cooper,
Tom Priestly
Miš, 2021, t. v., 36 str., 25,95 €, JAK

Vsem poznana Prešernova pesnitev o prevzetni Ljubljanki Urški, ki je vneto zavračala vse snubce, dokler ji ni bil kos povodni mož, je bila v preteklosti motivno že nekajkrat upodobljena tudi v slikanici. Vsak dosednji likovni ustvarjalec je prizorom tega Prešernovega dela vdahnil svoj enkratni pečat, in tako se je zgodilo tudi tokrat, ko je *Povodnega moža* ujel med platnice izjemni ilustrator Peter Škerl. Prešernovo balado je upodobil zelo dramatično, kar nakazujejo že barve in linije podob. Za še prepričljivejši bralčev potop v svet *Povodnega moža* je na nekaterih straneh poskrbel z ilustracijami, nanizanimi v stripovski maniri, v zaporednem nizu več manjših sličic, kot njihovo protiutež pa je spet drugje v središče postavil zgolj eno samo, veliko ilustracijo, poudarjeno s številnimi detajli. Nedvomno si tudi to Škerlovo delo – v preteklosti je ilustrator na podoben način v slikanici upodobil že Cankarjevo *Skodelico kave* in bil zanj nagradjen z nagrado Kristine Brenkove –, podloženo z večnimi Prešernovimi stih, ki so v pričujoči knjigi prevedeni tudi v angleščino, zasluži vso pozornost, saj je izjemno v več pogledih!

> VESNA SIVEC POLJANŠEK

RISTO VASILEVSKI

SRCE KROGA

prevod: Ivan Dobnik
Književno društvo Hiša poezije,
zbirka Poetikonove lire,
2020, m. v., 145 str., 23 €, JAK

Globoko razmišljujoča poezija Rista Vasilevskega, enega najpomembnejših sodobnih makedonskih pesnikov,

razkriva slutnjo strukture sveta, tistega prej, tistega potem ter vsega vmes. Krožna je, izhajajoča iz raz-poke kroga, Velikega poka, ki se še vedno širi. Nič še ni dobilo končne oblike, v širjenju pa je že vgrajeno kroženje nazaj. Vse, kar zaznamo, pa tudi življenje in smrt, je del velikega kroženja. Avtor misli, zazrte daleč čez vsakdanje, preliva v poezijo, v edini možni jezik, ki zmore prenesti mistično-intuitivna spoznanja. Čudenje stvarstvu odeva v (O)de, slavnostne žalostinke in hvalnice življenju, ki spominjajo na meditativne molitve. V *raju iščemo raj*, / *zunaj njega iščemo Smisel, Besedo, Govorico*, / *ki je nikoli ne bomo razumeli*, / *kot nismo niti te svoje razumeli*. Pesmi, združene v sedem simbolnih ciklusov, brnijo v sozvočju strun vesolja, v skrivnostni melodiji, ki jo za hip zaslutimo ob samotnem zrenju v žametno bleščavo nočnega neba. > MAJA ČREPINŠEK

KONSTANDINOS KAVAFIS

ZBRANE PESMI 1

Lepoto zrl sem
prevod: Lara Unuk
Književno društvo Hiša poezije,
zbirka Poetikonove lire,
2020, m. v., 200 str., 23 €, JAK

»Neopazno so me od sveta zunaj ogradi,« grenko potoži pesnik z glasom starca, ujetega za obzidje, onkraj katerega žubori življenje. Toda obžalovanje lahkomišelnosti nepreudarnosti lastnega bivanja, posvečenega zrenju v lepoto, je le slepilo, ki bralca vabi v sozrenje presežnega znotraj obzidja, v svet Konstantina Kavafisa, enega najvplivnejših pesnikov 20. stoletja, navdušenega Helenofila, Grka, živečega med Aleksandrijo, Londonom in Parizom. V slehernikovem iztekajočem času, ki hitro bliža večno temo, svetlo izstopajo bleščče, večne podobe starogrških junakov, bogov in polbogov, sijočih v moški lepoti, zvezanih moškemu prijateljstvu. Sensualni in erotični verzi s prosojno kopreno zgodovinske in filozofske misli prekrivajo homoerotične verze, primerno času, ki je istospolno ljubezen obsojal in tajil. > MAJA ČREPINŠEK

Pivci praznujemo polnoletnost!

Sally Gardner: GOSPOD TIGER, BETKA IN MODRA LUNA

Kako bi luno pobarvali v modro, če se to zgodi le nikoli ob času? In kaj, če je od tega odvisno celotno akrobatsko ljudstvo Hopalinov in nesrečna krastačja princesa? Knjiga je z barvo in vrsto pisave prilagojena otrokom z disleksijo.

Laura Freudenthaler: ZGODBA O DUHU

Nagrada EU za književnost 2019. Učiteljica klavirja Anne že nekaj časa sumi, da jo mož vara, nato pa se v njenem stanovanju pojavi dekle, nevidna prikazen. Zvokov in pojavov na lepem ni več mogoče racionalno razložiti, dvojno dno resničnosti in domišljjskih predstav se zlije v eno.

Praznujte z nami na www.zalozba-pivec.com.

Založba Pivec

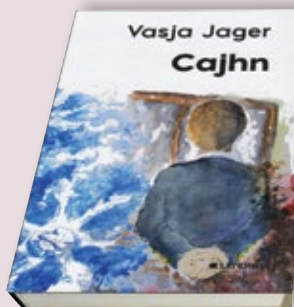
Vasja Jager je prodorni slovenski publicist in novinar, ki že nekaj časa kaže tudi knjižne ambicije, pred nekaj leti pa jih je prvič realiziral v paru s Petrom Čeferinom v kriminalki *Sodni dnevi*. Seveda pa je bilo to le odskočna deska za njegovo nadaljnje samostojno knjižno ustvarjanje, zdaj je namreč izšel njegov prepričljiv leposlovni prvenec s pomenljivim naslovom *Cajhn*, v katerem je poustvaril vzpon in zaton nekega slovenskega tajkuna iz časa slovenske tranzicije. Z avtorjem smo o tem inovativnem romanu opravili kratek pogovor.

»Ne želim biti ujetnik določenega žanra in določenega glasu, želim se razvijati.«

VASJA JAGER

CAJHN

Litera, zbirka Litera,
2020, t. v., 359 str., 24 €, JAK

Bukla: Kakšna je razlika med pisanjem knjige v paru in samostojno?

Jager: Zame je bilo pisanje v paru gotovo manj naporno, zato pa bolj omejujoče. Knjigo *Sodni dnevi* sem pisal po predlogi Petra Čeferina, torej sem se gibal znotraj okvira, ki mi ga je določil nekdo drug. Tega pri *Cajhnu* ni bilo, celotno breme razvoja zgodbe in likov je bilo na meni. Samostojno pisanje je tudi precej osamljeno in na trenutke kar frustrirajoče početje; večkrat dvomim vase, zato sem zelo pogrešal odzive in pripombe na svoje pisanje. Pri *Sodnih dnevih* je namreč Peter sproti prebral vsako poglavje in njegova spodbuda je bila izjemno dragocena. Pri *Cajhnu* torej pod seboj nisem imel varovalne mreže, pa tudi izgovori več niso mogoči. Zato imam kar tremo.

Bukla: Mislim, da ni razloga za tremo. Pravih tranzicijskih romanov je pri nas do zdaj izšlo le malo. Kako da ste se odločili svojo pripoved postaviti v to obdobje?

Jager: To je čas, ki se je posebej vtisnil vame, saj se v njem ni oblikovala le naša država, temveč so to tudi moja formativna leta; zame je tranzicija čas odmiranja neke naivnosti in rojstva nove realnosti, zato se mi zdi izjemno pomembno obdobje. Kot strastnemu bralcu mi je šlo v nos, da v literarnem izročilu pravzaprav nimamo knjige o tem obdobju in napol mitoloških osebnosti, ki so ga usmerjale. Leta in leta sem čakal, da bo nekdo zapolnil to vrzel, obenem pa je v meni rasla potreba, da to storim sam. Želel sem dati svoj prispevek h kolektivni zavesti naroda in napisati knjigo, ki bi jo z zanimanjem prebral tudi sam.

Bukla: Protagonist romana Marijan Šket je torej slovenski tranzicijski podjetnik, ki profitira na vseh koncih, od inflacije do privatizacije. Kako ste ustvarili ta lik in njegovo zgodbo?

Jager: Šket je arhetip slovenskega šerifa, ki sem ga zleplil skupaj iz drobcev ljudi, s katerimi sem imel kot novinar izkušnje iz prve roke. Skoraj petnajst let sem pokrival afere gradbenega kartela, bančnih lukenj, medijskih prodaj, cerkvenih holdingov in sčasoma sem se začel spraševati, kakšni so ljudje, ki stojijo za njimi. Kaj žene človeka, ki je na vsakem življenjskem križišču šel v nasprotno smer od moje, kam je prišel, kaj je vmes videl? Tako sem družbeni kontekst izkoristil

za prikaz človeške drame, ki me je zanimala.

Bukla: Je kak poseben razlog, da ste protagonistovo zgodbo končali pred petnajstimi leti in je niste potegnili do današnjih dni? Če malo pošpekulirava: kaj bi se zgodilo s Šketom, če bi preživel do danes?

Jager: Šket je moral umreti leta 2006, ker je le tako lahko še ostal vsaj do neke mere izviren; po tem letu je

postala slovenska realnost bolj literarna od vsakega romana, pričele so se kopičiti afere, hišica iz kart se je začela podirati. Temu nisem mogel parirati in zelo težko bi Šketovo namišljeni lik vpletel še v te okoliščine, ker so bile preprosto preveč zapletene in premočne. Kot je rekel Victor Hugo za Napoleona: »Velik človek mora umreti, da se lahko rodi velik čas,« in jaz sem Šketovo smrt izkoristil za takšen mejnik. Zanj je bilo najbolje, da je nenadoma umrl tedaj, pa najsi bo naravne smrti ali ne; le tako je lahko njegov mit preživel. V nasprotnem primeru bi ga čakalo mučno počlovečenje pred očmi tistih, nad katere se je želel dvigniti, telesni in umski propad, bolezen in demenca, in končno bedna smrt.

Bukla: Bralcem seveda ne bova razkrila, kaj pomeni naslovni »cajhn«. A kako to, da ste v »faktografski« roman dodali ta, to menda lahko poveva, rahlo mistični element?

Jager: Želel sem vzpostaviti neki kontrast med razumom in dušo, med človeško in višjo pravico. Želel sem pokazati, da so reči, nad katere se ne moremo dvigniti, pa če se še tako trudimo. In bolj kot se trudimo, bolj kot napihujemo svoj ego, težje so lekcije, s katerimi nas skuša življenje spet uravnotežiti v neki temeljni ponižnosti in hvaležnosti. Človeka, ki je povsem odtujen od svojega bistva, bodo te lekcije zmedle in prestrašile kot nezaslužene in nerazložljive. To se zgodi tudi Šketu s cajhnom.

Bukla: Odločili ste se za uporabo štajerskega dialekta, a to vam ni bilo dovolj, v ležečem besedilu ste zapisali tudi »kozjanščino«. Zakaj taka avtorska odločitev, ki bralcu predstavlja dodaten izziv?

Jager: Moj namen je bil bralcu čim bolj nazorno pokazati, kako bi bilo, če bi se za več ur znašel v istem prostoru s takšnim človekom, tajkunom. Hotel sem, da bi bila izkušnja pristna, življenjska in zato ne vedno tudi udobna. Lahko bi pisal drugače in bralca ujčkal, vendar to ne bi bilo pošteno. Verjamem, da se je mestoma težko prebijati skozi Šketove tirade v kozjanščini, a to nerazumevanje je ključ do razumevanja njegove težke, pa

Vasja Jager

upam da vseeno zanimive osebnosti. Kozjanščino sem izbral, ker je to moje »matično« narečje.

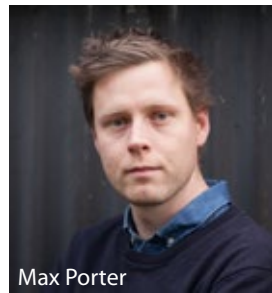
Bukla: Je podjetniška zgodba v Sloveniji lahko tudi srečna ali je tranzicijske podjetnike in tajkune denar bolj ali manj »pokopal«?

Jager: Rečeno je bilo, da ima vsak svetnik lahko temno preteklost, vsak grešnik pa svetlo prihodnost. Vsaka zgodba ima lahko tudi srečen konec, če človek pravočasno sprejme njena sporočila, se neha jemati resno in sprejme darove in omejitve svoje narave in svojega časa. Tudi če si dušo prodal vragu, si jo lahko pridobiš nazaj. Če nakopičeni denar vsaj deloma uporabiš tudi za plemenite namene; če se vsaj trudiš biti dober partner, oče in prijatelj, delodajalec in državljan; če prekineš krog zasvojenosti z močjo in priznanji in se trudiš za lastno pristnost, potem bo vse v redu. Žal pa takšnih primerov ni prav dosti.

Bukla: Predvidevam, da roman *Cajhn* ni vaša zadnja knjiga. Imam prav? Lahko poveste še kaj o prihodnjih načrtih?

Jager: Okvir za naslednjo knjigo je že postavljen, sedaj sem sredi zbiranja informacij in prebiranja materiala, kar mi bo gotovo vzelo nekaj mesecev. Bo pa zadeva povsem drugačna od *Sodnih dnevov* in *Cajhna*. Ne želim biti ujetnik določenega žanra in določenega glasu, želim se razvijati, raziskovati lastne in kolektivne globine in izpovedovati z najvišjim možnim spoštovanjem do materije, o kateri pišem. Vsaka zgodba od mene neizprosno zahteva svoj, povsem izviren izraz. Tako da sem sedaj v nekakšnem kokonu, znotraj katerega postopoma raste nekaj novega.

MAX PORTER

**BRIDKOST JE STVAR
S PERESI**prevod: Anja Golob, Katja Šaponjic
Cankarjeva založba,
2020, t. v., 114 str., 22,98 €, JAK

Max Porter

Bridkost je stvar s peresi je hibridno, skrajno rahločutno delo, ki žanrsko potuje med romanom in esejem (o Tedu Hughesu, avtorju kultne pesniške zbirke *Vran*) ter poezijo in prozo, basnijo in poslovilnim ljubezenskim pismom. Je zgodba o tragični smrti žene/mame, ki jo – v

enem – pripoveduje več pripovedovalcev (»oče«, »fanta«, »vran«) in se kot taka terapevtsko sooča z izgubo, žalovanjem, osamljenostjo, brezupom – bridkostjo. Žalujoči, do obisti potrti oče, obseden s poezijo Teda Hughesa, svoje zatočišče – dejansko pa terapijo – najde v glasu vseprisotnega vrana, ki od zgoraj navzdol dobesedno opravlja vlogo vrhovnega razsodnika, *deus ex machine*. Izjemno lirični sprehod skozi različna obdobja ne le žalovanja, saj čas pripovedovalcev nikakor ne teče linearno, deluje kot čustven mozaik; kot spev hudo ranjene, a ozdravljive, (avto)patetike osvobodene duše. Ovdoveli oče skupaj s sinovoma išče in najde pot v nadaljevanje življenja, mladi britanski avtor Max Porter, nekdanji založnik in urednik, pa nam v svojem literarnem prvencu ponudi mehko meditacijo o jedru. Poklon ljubezni. In Tedu Hughesu, seveda. > BOŠTJAN VIDEMŠEK

DRAGAN RADULOVIĆ

AUSCHWITZ CAFÉ

Distopija

prevod: Bogdan Gradišnik
Forum slovanskih kultur,
zbirka Sto slovanskih romanov,
2020, t. v., 427 str., 26 €

Pitbul Žeruh, filozofsko ravnodušen šepavec z odgriznjeno tačko, ki jo je izgubil v pasjih bojih, v katerih je bil zver v službi svojega gospodarja, si hrano išče med tistim, kar pade od ust ljudem ko med kramljanjem žvečijo, kar so prinesli s sabo, medtem pa z užitek opazujejo rablja, ki si spretno brusi orožje. Pripoved kar naprej zdrava čez robove realnega, ne da bi bralec zaznal mejo. Hipnotična, pisana zmes romana je izrazitih, ostrih okusov, prehajajoča od svetlobe do teme, iz življenja v smrt, od humorja do grozljivke. Tema je črnogorska realnost tu in zdaj, ki jo avtor v briljantni fiktivni predelavi predstavi kot distopijo. Svet je osredinjen okoli polisa Budve; družbi so izgubile orientacijske točke; nič nima več smisla, vojna je le igra, smrt pa stranski produkt. Že dolgo mrtvo truplo pa kljub temu ni brez življenja, saj iz razpadajočega trupla med avtopsijo brizgne uničujoč virus. Najprej okuži tistega, ki secira truplo. Večpomenska pripoved očara z briljantnim slogom, molovskimi otenki in mojstrsko skladno žanrov. Žeruh, preizkušeni pasji bojevnik v pokoju, ki vse človeško spremlja iz ozadja, se skozi roman pretika kot komentator dogajanja. Uvidi, kam pes taco moli, že vsaj dve potezi prej kot ljudje, ki za marsikaj ostajajo slepi. V ozadju besedila pa na bralca nenehno prežijo predapokaliptično samoizpraševanje o temeljnih vrednotah in zbadajoča univerzalna vprašanja o smislu ter o izbiri poti. Roman črnogorskega pisatelja in esejista je zbudil mednarodno pozornost. > MAJA ČREPINŠEK

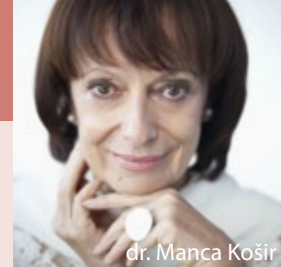
Življenje in smrt. In ženska med njima.

Erica Johnson Debeljak se je pred petimi leti soočila z nenadno izgubo moža, pesnika in pisatelja Aleša Debeljaka. Njena knjiga prinaša neustrašno soočenje s tabuji smrti in vdovstva. Ganljivi spomini in osebne izkušnje se s pronicljivo analizo vdovstva skozi zgodovino prepletejo v fascinantno delo o žalovanju in opolnomočenju ženske. Knjiga, ki bo navdušila širok krog bralcev.

Foto: Saša Kovačič
© Mladinska knjiga. Vse materialne avtorske pravice so last Mladinske knjige.

📍 v trgovinah Mladinske knjige 🌐 www.emka.si 📞 080 12 05

Mladinska knjiga

dr. Manca Košir

LAWRENCE DURRELL

ALEKSANDRIJSKI KVARTET

prevod: Mira Mihelič

Beletrina, zbirka Beletrina,
2021, t. v., 1564 str., 39 €

Kultne knjige vrhunske kakovosti bi morale biti vedno na knjižnih policah, ponatiskovane za vsako novo generacijo. In za nas, zaljubljenec vanje, da jih lahko znova prebiramo ter z njihovo pomočjo odkrijemo, kar nam je L. Darrell (1912–1990, štirikrat poročen, trije otroci) kazal v magičnem *Aleksandrijskem kvartetu*: knjiga ostaja ista, a jo pri vsakem branju doživljamo drugače, ker nismo več isti mi. Prvič sem tri dele – *Justine*, *Balthazar*, *Mountovile*, ki opisujejo čas pred in med drugo svetovno vojno, enake zgodbe z več osebnih perspektiv – in četrto, *Clea*, ki čez leta vse preplete in poveže, brala osupla, pijana od aleksandrijskih slik, tako živih, da sem gledala film morja vseh barv, ozkih ulic, zakajenih kavarn in bordelov, aristokratskih orgij, kabalističnih seans, plesa dervišeov, v transu prebodevnih z noži skozi lica, diplomatskih spletk, ubojev, incesta, samomorov ... Uživala sem z vsemi čutili in trepetala, ker bo branja prekmalov konec. Čez leta sem študirala predvsem prvi del o fatalni junakinji Justine, v katerem se je Durrell naslanjal na Freuda, »da moramo v vsakem spolnem aktu gledati proces, v katerem so zapleteni štirje ljudje«, in na De Sadovo *Justine*: »samo dve možnosti se nam ponujata: zločin, ki nas osreči, ali vrv, ki nam prepreči, da bi bili nesrečni«. Po dveh desetletjih sem ta sijajni roman o pisanem mestu raznolikih narodov in ver po zaslugi Beletrine ponovno vzela v branje; zdaj sem se potopila v Durrellov jezik, v njegove metafore in razumela: *Aleksandrijski kvartet* je napisal pesnik sončnega Sredozemlja, Anglež po rodu, a zaznamovan z otroštvom v Indiji, z življenjem na grških otokih in službovanjem v umetniškem Parizu. Prepisujem začetek za okus: »Morje je danes spet razburkano pod dražljivim obiljem vetra. Sredi zime občutiš umetnije pomladi. Do poldneva nebo kot vroč gol biser, črčki v zavetjih in zdaj veter, ki razgalja velike platane in natančno preiskuje njihove krošnje ...« Roman sklence uvid, da je bilo vse prav tako, kot je bilo, vse se je zgodilo z globljim smislom in

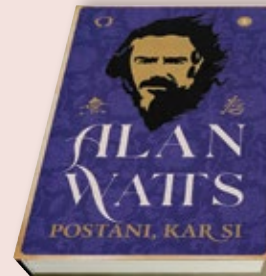
da človek lahko postane resničen umetnik (tudi umetnik življenja) šele, ko dozori. Po več kot tisoč petsto straneh opisovanja dramatičnih dogodkov lahko zato pripovedovalec *Aleksandrijski kvartet* sklence z enim samim duhovitim stavkom spoznanja: »In bilo mi je, kot da me je vse veselje rahlo sunilo pod rebra.« Čarobno!

ALAN WATTS

POSTANI, KAR SI

prevod: Vera Čertalič

Eno, 2021, m. v., 132 str., 18 €

Po gostoti slik, utrudljivih (samo)analizah, strašnih smrtih in presunljivem jeziku si zaželim v miren, znan zaliv pomirjujočega duha: Alan Watts (1915–1973, trikrat poročen, sedem otrok), tudi rojen v Angliji, ki se je naselil in umrl v sončni Kaliforniji, teolog – nekaj let je bil anglikanski duhovnik, leta 1950 je Cerkev zapustil, filozof, mistik in duhovni učitelj, po smrti prevajan, izdajan in gledan na YouTubeu tudi na Slovenskem, mi umiri dih. Zbirko esejev o njegovi osrednji temi z naslovom *Postani, kar si* je posmrtno uredil sin Mark; v uvodu povzema ključno očetovo učenje: ne išči svojega resničnega jaza, ampak živi življenje, kakršno je in se godi v tem trenutku, v katerem je neskončno in večno. Nikar naj se ne trudimo, ker z razumom in voljo ne bomo dosegli *daa*. Kar potrebujemo, je izkustvo. Čudenje. Naj se ne umikamo iz sveta, temveč ga sprejemamo, izpuščamo pa svoje sebstvo. Tako se porodi novo rojstvo, kot je učil že Kristus, in Watts, predan predvsem zen budizmu, vidi kot temeljno: »Samo v tem stanju je mogoče resnično ceniti življenje in z ljubeznijo, hvaležnostjo in čaščenjem sprejeti, kar je v drugih bitjih všečno in obenem s tistim, kar ni – z vednostjo, da radosti ni mogoče poznati brez žalosti, življenja brez smrti, užitka brez bolečine. [...] Gre za izmenjavo, ritem, raznolikost v stvareh, tako rekoč univerzalno simfonijo. In ta simfonija je Otrok Očeta, Zvoka, in Matere, Tišine.« Kako preprosto in kako le redkim dosegljivo, hehe ... Tako pač je.

ALEKSANDAR BEČANOVIĆ

ARCUEIL

Iluzorni almanah

prevod: Polona Glavan

Sanje, zbirka Sanje. Roman,
2020, m. v., 107 str., 16,95 €

Dokumentarne romane, ki so napisani na osnovi resničnih dogodkov, običajno pričakujemo od francoskih pisateljev, roman *Arcueil* pa je napisal talentirani črnogorski pisatelj Aleksandar Bećanović (1971), zanj pa leta 2017, torej dve leti po izvirnem izidu, prejel tudi evropsko nagrado za književnost. Naslovni Arcueil je ime najete hiše, ki jo je imel kot svoje skrivno gnezdo markiz de Sade, tja pa je na velikonočno nedeljo leta 1768 povabil beračico Rose Keller, da bi se z njo malo pozabaval. Njuno srečanje se je po nekaj urah končalo precej dramatično, v zvezi s tem so začele krožiti različne interpretacije, kako je vse skupaj potekalo. Ona je trdila, da se je razvpiti markiz nad njo sadistično in seksualno izživil, on pa je trdil, da ni naredil nič takšnega in da si je beračica večino izpovedanega preprosto izmislila. Škandal je prerasel v afero, pričevanja so si rašomonsko nasprotovala, vse to pa je bilo intrigantsko izhodišče za Bećanovića, ki je v svojem virtuozno izpisanem romanu skušal odgovoriti na nikoli povsem pojasnjeno vprašanje: Kaj se je v resnici zgodilo v markizovem petit maisonu v Arcueilu? > SAMO RUGELJ

RENATO FERRARI

MURVA FABIANIJEVIH

Stoletje miru na Krasu

prevod: Evelina Umek

Mladika Trst, 2020, m. v., 262 str., 18 €

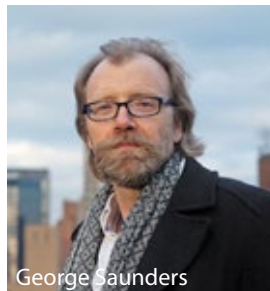
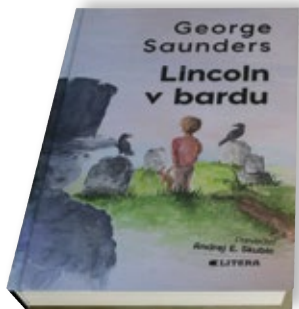
Renato Ferrari, italijanski pisatelj in borec proti fašizmu (1908–2002), je v italijanskem jeziku pred leti napisal kroniko razvejane in večkulturne družine, ki je živela na Krasu, kjer se prepišnost vetrov in bučanje morja v Trstu zgošča v posebno svobodo bivanja. Zato je Kras vedno znova, ko se vračamo v to svojstveno, nikdar do konca odkrito pokrajino, simbol svobode in odprtosti – kjer lahko zadihamo to prostranost. Trst, Kobdilj, Štanjel, čudovit Ferrarijev vrt v Štanjelu in stoletna murva, ki stoji kot znamenje stabilnosti časov, kakor je omenjeno v knjigi, bomo ugledali skozi prizmo oseb v romanu, skozi razširjeno družino, skozi ljubezensko zgodbo, pa tudi skozi zgodovinske okoliščine, ki so močno vplivale na usodo tamkajšnjih ljudi. Že četrta izdaja v slovenščini je zagotovo dokaz, da roman razkriva za širšo množico pomembne dogodke in je napisan tako, da pritegne ne samo ljudi, ki živijo na tem kulturno in zgodovinsko bogatem delu slovenske dežele, ampak tudi širše po Sloveniji in tudi onkraj naših meja. > SABINA BURKELJCA

GEORGE SAUNDERS

LINCOLN V BARDU

prevod: Andrej E. Skubic

Litera, 2020, t. v., 277 str., 24 €, JAK

George Saunders

George Saunders (1958) je ameriški pisatelj, znan predvsem po svojih knjigah kratke proze (v slovenščini imamo že prevedeno njegovo zbirko *Veseli december*), zdaj pa je nagrajeni slovenski pisatelj in prevajalec Andrej

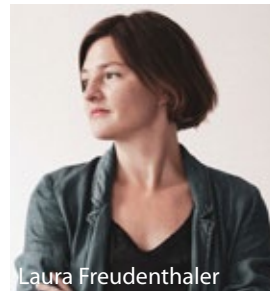
E. Skubic prevedel še njegov romaneskni prvenec *Lincoln v bardu*, za katerega je Saunders leta 2017 prejel tudi Bookerjevo nagrado. Gre za roman, namenjen literarnim sladokuscem, pri katerem je avtor v osnovni premisi knjige izhajal iz resničnega ozadja. Lincoln iz naslova je Abraham Lincoln, ameriški predsednik iz sredine devetnajstega stoletja, eden od očetov naroda, ki pa je po nenadni smrti svojega enajstletnega sina Williama Wallacea le s težavo premagoval očetovsko bolečino. Po pričevanjih je šel večkrat k mrtvemu sinu do grobnice, ga jemal iz nje, držal v naročju in se pogovarjal z njim. Od tu je vzklil Saundersov roman: večji del pripovedi se dogaja v bardu, ki je po nauku tibetanskega budizma nekakšno zamaknjeno stanje med življenjem in smrtjo. V ta mistični svet, kjer se giblje literarni Lincoln, ga je postavil Saunders, saj se v tem zelo nekonvencionalnem, skoraj eksperimentalnem romanu, v dramati podobnem zapisu poleg osrednjega Lincolna zgrinjajo komentarji in ugotovitve skoraj nepregledne množice duhov že preminulih ljudi, s čimer avtor ustvari povsem svojstveno poetiko in literarni izraz. Roman, ki priča o potentni raznolikosti sodobnega ameriškega leposlovja. > SAMO RUGELJ

LAURA FREUDENTHALER

ZGODBA O DUHU

prevod: Tina Štrancar

Pivec, zbirka Branje. Proza, 2020, t. v., 176 str., 24,90 €

Laura Freudenthaler

Laura Freudenthaler (1984) je avstrijska pisateljica mlajše generacije, ki se je mednarodno prebila prav z romanom *Zgodba o duhu*; ta je izšel leta 2019, zanj pa je prejela tudi evropsko nagrado za književnost.

Roman je pisan v dolgih odstavkih, ki predstavljajo posamezna poglavja, skoraj dokumentaristično, a suggestivno, tako da bralec hitro vstopi v zgodbo, v kateri sta osrednja protagonista Anna in njen mož Thomas. Gre za dolgoletni par z obilo skupnih spominov, dobro situiran, s počitniško hišico ob jezeru, ki jo uporabljata le nekaj mesecev letno, in stanovanjem, v katerem skupaj bivata že dvajset let. Ko se Anna odloči, da bo leto dni namenila klavirju, ki ga sicer poučuje, ter se posvetila lastnemu igranju nanj in pisanju učbenika, se v tem stanovanju počuti vse bolj nelagodno, zato zapisuje svoja opažanja v beležko, saj sumi, da jo Thomas morda vara. Potem pa se v stanovanju pojavi dekle, kakor Anna imenuje nevidno prikazen, ki začne na nenavaden način sobivati z njima, meja med resničnostjo in domišljijo pa se vse bolj zliva v novo realnost. Intrigantno! > RENATE RUGELJ

SVETLANA ALEKSIJEVIČ VOJNA NIMA ŽENSKEGA OBRAZA

prevedel Jani Rebec

»Ne pišem o vojni, ampak o človeku v vojni. Ne pišem zgodovine vojne, ampak zgodovino čustev.« je o svojem delu zapisala beloruska avtorica in novinarka Svetlana Aleksijevič. Nobelova nagrajenka je s to knjigo ustvarila pretresljiv mozaik izpovedi, vtisov, spominov in pričevanj žensk, ki so se v drugi svetovni vojni borile na vzhodni fronti.

Trda vezava, 417 strani, cena: 29,90 €

SVETLANA SLAPŠAK ŠOLA ZA DELIKATNE LJUBIMCE

roman, prevedla: Seta Knop

Smo v Grčiji, piše se leto 1974, pravkar je padla vojaška hunta, v Atenah vre. Sredi političnih nemirov se prepleteta življenji podiplomske študentke klasične filologije iz Jugoslavije in ruskega igralca na pragu zrelih let. Njuno potikanje po antični in sodobni Grčiji ni le okvir za duhovito kulturozgodovinsko ekspertizo, ki sega vse do Moskve in Beograda, ampak tudi za politične in ne nazadnje intimne razmisleke o (ne)možnosti pravičnega sveta in ljubezenskega para v njem.

Trda vezava, 481 strani, cena: 29,90 €

MIRANA LIKAR PRIPOVEDOVALEC

roman, spremna beseda: Matej Bogataj

Junak romana, ki ob koncu življenja svojo zgodbo pripoveduje zvesti poslušalki, je zamenjal več imen, uniform in položajev, znašel se je na frontah in v taboriščih, bil je ujetnik, ljubimec in zasliševalec. V vrtincu zgodovine je tako rekoč nehote prevzemal različne identitete, ki so ga v vojni s prisegami vezale na nasprotujoče si strani in s tem krojile razburkano usodo posameznika, ki se je želel samo živ in zdrav vrniti domov. Ki tako kot drugi noče biti pozabljen.

Trda vezava, 287 strani, cena: 24,90 €

GOGA

Naročila na: www.goga.si; tel.: 07 393 08 11

JAK
JAVNA
AGENCIJA ZA
KNJIGO RS

Sofinancira program
Evropske unije
Ustvarjalna Evropa

INTERVJU: SVETLANA SLAPŠAK

Svetlana Slapšak, avtorica del s področja antropologije, lingvistike, študij spolov in klasičnih študij ter prevajalka del iz latinščine, stare in nove grščine, angleščine in srbsčine, je nenehno v ustvarjalskem zanosu, saj jo v življenju zanima toliko različnih področij, da se pogosto sočasno posveča več projektom.

Tudi njena najnovejša knjiga *Šola za delikatne ljubimce*, ki je v originalu, v srbskem jeziku, izšla pred tremi leti, letos pa smo dobili še njen slovenski prevod, izžareva globino avtoričine široke razgledanosti in znanja. Roman, o katerem je tekla beseda v našem pogovoru, ni le pretanjena ljubezenska zgodba dveh slovanskih duš, ki sta se usodnega poletja znašli v vseh pogledih vroči Grčiji, ampak je obenem tudi imeniten vodnik po tamkajšnji antični dediščini, za nameček pa ponuja tudi odblesk duha nekega časa in ljudi, ujetih vanj.

»Za svobodo se je treba boriti, in najboljšo sredstvo je – znanje!«

SVETLANA SLAPŠAK

ŠOLA ZA DELIKATNE LJUBIMCE

prevod: Seta Knop

Goga, zbirka Goga,

2020, t. v., 487 str., 29,90 €, JAK

Bukla: Vzdušje v vašem novem romanu *Šola za delikatne ljubimce* je že od vsega začetka, ko bralca z dogajanjem prestavite za skoraj pol stoletja nazaj v Grčijo, nadvse dramatično: v zunanjem svetu kar vre, vrstijo se nemiri in demonstracije, svet čaka na nove (boljše) ureditve. Ob vsem tem se obilo nemira odslilkava tudi v glavnih junakih: Taša, mlada intelektualka, bije, kot se zdi, številne boje, svojega kasnejšega ljubimca Alekseja pa spozna v trenutku, ko ta namerava napraviti samomor. Ste vso omenjeno dramatičnost nazivali načrtno, v slogu antičnih dram, ali pa tudi zato, da bi lažje razumeli oba protagonista ter vsa njuna razmišljanja in dejanja?

Slapšak: Oboje, seveda: zaplet zahteva različne možne poti, napetost glede tega, kako se bo nekaj »končalo«. To obdobje je bilo izjemno – terorizma je bilo obilo povsod po Evropi, veliko več kot pozneje. Če odmislimo sovjetski blok, so imele tri pomembne mediteranske države vojno diktaturo in prav v tem letu so se stvari začele spreminjati tako v Grčiji kot v Španiji in na Portugalskem. Študentska gibanja so pustila globoke sledove, vse v vsakdanjiku se je spremenilo – oblačenje, pričeske, glasba, prehrana, ljubezen, telo v celoti ... Mladost je prišla na svoje, potrošništvo se je zdelo kot zadnje zatočišče kapitalizma. Obenem je bilo to leto naftne krize, globalne grožnje, da bo svet obstal.

Bukla: Govorite o letu 1974, v katero je postavljeno dogajanje v vašem novem romanu ... Istega leta ste pozimi v Grčiji na študijski izmenjavi spoznali svojega soproga Božidarja. Z njim ste potem poleteli, po padcu vojaške hunte, menda precej raziskovali tamkajšnjo deželo in njeno zgodovino, kulturo, kulinariko ter marsikaj drugega. Koliko je v tem pogledu v romanu torej vašega avtobiografskega vložka?

Slapšak: Avtobiografski vložek je tisto, čemur sem bila priča – denimo to, da sem bila prisotna, ko je hunta razrušila ograjo Politehnične fakultete. Noč padca študentskega upora sem doživela, tudi streljanje na ulicah, policijsko nasilje in druge krče umirajoče diktature. Ta del je torej reportaža iz prve roke. To velja tudi za opise delov Grčije, ki jih moj imaginarni par obiskuje. Kar pa se junakov tiče, sem ju oblikovala kot izrazito nasprotje naju dveh, prav protiavtobiografsko! Pustila sem edino klasične študije, ker to pomeni znanje o spomenikih, tekstih, posebej o antičnem gledališču.

Bukla: V nekem intervjuju sta z možem povedala, da je bil vajin odnos že od začetka osnovan na tekmovanju, kdo bo pametnejši, sploh ker ste kot klasična filologinja poznali vse antične tekste in ste ga zato v Grčiji, ko sta se spoznala, v takratnih debatah marsikdaj prekašali. Je tudi v tem precej podobnosti z vašo junakinjo Tašo? Taša, se zdi, je v marsičem mnogo močnejša pa tudi treznejša od svojega ruskega ljubimca Alekseja ...

Svetlana Slapšak

Foto: Iztok Dimc

Slapšak: Jasno, takšnega tekmovanja v romanu ni. V Uvodu razkrijem bralki oziroma bralcu svojo strategijo: potrebovala sem junakinjo z znanjem in junaka z izjemnim spominom, torej igralca. To, da on prihaja iz ZSSR, mi je omogočalo, da sem zastavila vprašanje političnih razlik, državnega socializma, cenzure in preostalega, kar lahko uniči ljubezen. Iz tega obdobja so znane zgodbe, ko so jugoslovanske ženske reševale sovjetske moške: znana je zgodba o Olegu Vidovu, očarljivem sovjetskem igralcu, ki ga je uslužbenka veleposlaništva s poroko spravila v Jugoslavijo. Igral je tudi v jugoslovanskih filmih. V začetku osemdesetih let je KGB zahteval, da se vrne, on pa je s pomočjo jugoslovanskih prijateljev pobegnil v Italijo in potem v ZDA, kjer je nadaljeval kariero kot posrednik za distribucijo ruskih risank in lastnik klinike za odvajanje od raznih odvisnosti. Meni je bilo pomembno, da je zgodba realna, a dramatična ... Junaka ne moreta tekmovati, ker gre za različna znanja: najbolje se v pogovorih ujmeta, ko gre za gledališče, to je njuno skupno področje. In tudi branje je nekaj, kar jima je skupno. Skupna učiteljica ljubezni pa je Grčija ...

Bukla: Bi lahko rekli, da je eden glavnih lajtmotivov romana (tudi) strah pred izgubo, a ne le drug drugega, temveč v prvi vrsti strah pred izgubo vseh oblik svobode?

Slapšak: Povsem točno, izguba svobode oziroma strah pred izgubo svobode je glavni motiv junakinje, junaka pa motivira tudi možnost svobode,

ki bi jo z njo pridobil. Njena odločitev kaže, da se je za svobodo treba boriti, in najboljše sredstvo je – znanje.

Bukla: Ali menite, da bi imela vaša glavna junaka drugačno usodo, če bi se denimo srečala v čisto drugem okolju in drugačnem času?

Slapšak: Seveda, to bi bil drug roman. To, denimo, da hoče junak narediti samomor v Grčiji, že nakazuje tudi zdravilo: prav Grčija je to zdravilo, izhod iz labirinta zaprtosti, egotizma, neznanja. To je blagodejna travma, ker sooča preteklost z nesrečami sedanjosti in s tem razvija empatijo. Aleksej postaja boljši, duhovitejši in občutljivejši, ker spozna Grčijo. Stranski učinek tega uspešnega pedagoškega postopka, ki si ga je omislila Taša, je ta, da se zaljubi v vodičko, in iz tega izhaja njuno zapleteno razmerje.

Bukla: Kljub temu, da ste *Šolo za delikatne ljubimce* napisali že pred nekaj leti in je dogajanje postavljeno skoraj pol stoletja nazaj, se zaradi njegove vsesplošne aktualnosti zdi, kot da ste pisali te dni in da opisujete današnji čas. Se zgodovina torej nenehno ponavlja oziroma se iz preteklosti ničesar ne naučimo?

Slapšak: Saj smo zdaj imeli eno leto priložnost, da se učimo ... In novo znanje je tu, predvsem o uporu, državljanjski drži, bolje vidimo neznosne razlike med ljudmi, kapitalizem je razkril svoj najbolj nagnusen obraz. Sledi nam morda še kakšno leto ali več, in to so nedvomno revolucionarna leta, ko spremembe občutimo s telesi – tako kot pred petdesetimi leti.

Bukla: Vaše novo delo v sebi ne nosi le zgodbe o zelo posebnem, »delikatnem« odnosu med dvema ljubimcema, ampak je poleg vsega tudi neke vrste odličen potopis. Ste se želeli s tovrstnimi vložki v romanu na neki način pokloniti Grčiji, do katere imate od nekdaj zelo poseben odnos, tudi zato, ker so vam menda poleg vsega všeč tamkajšnje burne debate in dejstvo, da je tam normalno biti »proti«?

Slapšak: Točno to: zaradi tega sem hotela prikazati ljudi, ki so se pojavili pred padcem diktature v Grčiji in po padcu le-te – nekateri pravi mučniki svobode, ki so prišli iz zaporov na otokih, drugi, ki so se vrnili v državo po večletnem izgnanstvu. V Grčiji se kultura ni podredila diktaturi, pa tudi tehnična inteligenca ni hotela služiti. Raje so odšli ali pa so živeli v skrajni revščini, v nemogočih razmerah. Kompromisov je bilo zelo malo. Posledično diktatura ni imela kadrov, od tehnikov na televiziji do vrhunskih umetnikov, vse je bilo primitivno, amatersko, žaljivo šibko in bedno ... Včasih me je strah, da je Slovenija krenila v tej smeri...

Bukla: Ali kdaj tako kot vaša glavna junakinja Taša sanjate, da bi – kljub »delikatnim« časom ali pa prav zaradi njih – jesen življenja vendarle preživljali v Grčiji in tam ustvarjali?

Slapšak: O, ja! To so sanje starcev. Na žalost je vse odvisno od prekletega denarja. Zelo rada bi odšla iz sedanje atmosfere v Sloveniji, čeprav je prav to država, v kateri bi se bilo v drugačnih okoliščinah idealno starati v ustvarjanju.

Bukla: Na področju ustvarjanja ste ves čas zelo aktivni, obenem ste tudi družbenopolitično angažirani, zato nam za konec, prosim, zaupajte, kaj ustvarjate v teh (neobičajnih) časih.

Slapšak: V prejšnjem letu sem oddala tri rokopise v Beogradu – knjigo potopisov po Grčiji, knjigo feminističnih esejev s kolaži in knjigo o mojih mačkah. Ta tretja je izšla, knjiga je lepa in sem zadovoljna. Oddala sem tudi roman v Beogradu, nekakšen pastiš kriminalke in feministične utopije o prvi (imaginarni) maščevalki za posilstvo v jugoslovanski vojni. Roman nosi naslov *Maščevalke* ... Tukaj sem končala knjigo o sovražnem govoru in urejam knjigo potopisov po Grčiji za slovensko izdajo. Nekatere dele sem namreč pisala v slovenščini, druge pa v srbsčini, zdaj je treba to razmejiti. Začenjam nov roman o tem, kako se umetniško delo vplete v verigo politične borbe in maščevanja. Junaka sta kurdski aktivist in jugoslovanska matematičarka, to je za beograjskega založnika. V slovenščini pišem distopični roman, ki se dogaja v Ljubljani bodočnosti, čez kakšnih petdeset let, v angleščini pa roman, v katerem je Ljubljana mesto križanja poti Vzhod–Zahod, točka, na kateri potniki v različnih obdobjih pogledajo skozi okno vozila in se vprašajo »Kje smo?« – to je tudi delovni naslov. Konstruiram elemente drame na osnovi neke grške vaze in urejam drugo dramo na osnovi fotografij, ki jih je delala moja teta, profesionalna fotografinja, med dvema vojnama. In s kolegom začenjam neki ameriški projekt o mitologiji.

SENKA MARIČ

KINTSUGI TELESA

prevod: Aleksandra Rekar

Sanje, 2021, m. v., 143 str., 14,95 €, JAK

Kintsugi je japonska umetniška tehnika popravljanja razbitih keramičnih predmetov s tekočim zlatom ali platino, pri kateri ni cilj, da zabrišejo poškodovana mesta, temveč jih poudarijo in tako tudi opozorijo na njihovo zgodovino. Bosanska pisateljica in pesnica Senka Marič (1972) je to besedo še kako upravičeno uporabila v naslovu svojega izvirnega fragmentarnega romana, napisanega z naturalistično odkritostjo, ki smo ga zdaj dobili v prekrasnem prevodu Sovretove nagrajenke Aleksandre Rekar. Že samo podajanje zgodbe je neobičajno, saj gre za drugoosebno pripoved, v kateri spoznamo protagonistko, njeno otroštvo in sedanost in – kar je najpomembnejše – njeno telo! Ko pred desetletjem in pol odkrijejo raka pri njeni materi, je junakinja enako prepričana, da sama bo in hkrati tudi ne bo zbolela za to boleznijo. Strupena časovna puščica potem vendarle zadene tudi njo, tako da se začne odisejada reševanja njenega telesa, psihofizično spopadanje z boleznijo, ki vodi do presenetljivih uvidov vase in glede okolice. Intenziven roman! > SAMO RUGELJ

IVANA ŠOJAT

EZAN

prevod: Jure Potokar

Didakta, 2021, t. v., 397 str., 34,99 €

Upokojeni janičar Ibrahim na smrtni postelji sinu pripoveduje svojo neverjetno življenjsko zgodbo, ki je v navdih vsem njegovim kasnejšim rodovom. V njej do potankosti opiše svoje življenje in služenje sultanu Sulejmanu Veličastnemu. Ibrahimova zgodba je barvita in slikovita in bralca popelje vse od začetnih dni Ibrahimovega spoznavanja s skrivnostmi muslimanskega sveta, v katerega je vržen kot mali deček, do številnih kasnejših spoznanj, stkanih ob njegovih številnih življenjskih preizkušnjah. Čudoviti lirični roman *Ezan* z dogajanjem v času zlate dobe Otomanskega cesarstva pa ne prinaša le dih jemajoče, izvrstno izpeljane (osebnoizpovedne) zgodbe glavnega protagonista Ibrahima, ampak s svojimi modrostmi vabi tudi h globokim razmislekom o življenju in njegovih vrednotah. Branje izpod peresa ugledne hrvaške pisateljice, nagrajene s številnimi nagradami, namreč odstira številna (filozofska) (samo)spraševanja o človekovi nravi, njegovi naravnosti in poti k vsemu dobremu. Prav zato je, ne glede na konkretno določenost zgodovinskega okvira, v katerega je vpeta osnovna zgodba, ta imenitni roman v resnici brezčasen in večno aktualen. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

Od priročnika do izbora na državnem srečanju –
V ZAVETJU BESEDE 2021 in SOSED TVOJEGA BREGA 2021

Vabljeni k ustvarjalnemu sodelovanju!

www.jska.si/literatura

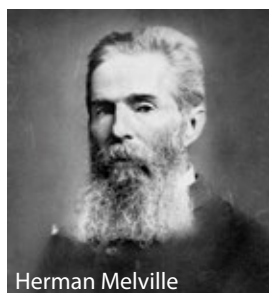
HERMAN MELVILLE

TRI NOVELE

prevod: Polona Glavan, Janko Trupej, Alenka Moder Saje
Mladinska knjiga, zbirka Kondor, 2021, t. v., 310 str., 29,99 €

- Bartelby, pisar
- Benito Cereno
- Billy Budd, mornar

Herman Melville

Pravi literarni dogodek je, da smo dočakali knjižni izid treh novel Hermana Melvilla s spremno besedo Darje Marinšek, urednice pri Mladinski knjigi. Sredinska novela z naslovom *Benito Cereno* iz leta 1855 o uporu na španski ladji sužnjev, ki ji poveljuje naslovni junak, je v tej knjigi prevedena prvič. Zaradi avtorjeve smrti (leta 1891) je nedokončana novela *Billy Budd, mornar*, ki jo imajo poleg *Moby Dicka* za najboljšo Melvillovo delo, umeščena na koncu

te knjige, ta pa je leta 1994 v prvem prevodu izšla kot samostojna knjiga pri nekdanji založbi Mihelač (in potem še v enem prevodu pod naslovom *Mornar Billy Budd* pri Karantaniji).

Izjemna in še danes aktualna zgodba *Bartelby, pisar*, s katero se knjiga začne, pa je prvič izšla v okviru zbornika *Raje bi, da ne*, ki je leta 2004 izšel pri Analecti. Z njeno analizo se je v stoletju in pol od njenega nastanka poskusilo nekaj sto interpretov, ki so napisali za celo knjižnico literature v upanju, da bodo zmogli najti ključ, ki se je prvemu interpretu, pripovedovalcu same zgodbe, izmaknil. To se je zgodilo še zlasti po tem, ko sta se je lotila francoski filozof in filmski teoretik Gilles Deleuze (1989) in za njim Giorgio Agamben (1993), s čimer je zgodba prenehala biti pretežno domena ameriške literarne kritike. Bartelby pač raje »ne bi«. Magičnost te zgodbe je ravno absolutnost zavračanja v njej. Ko Bartelbyju šef kot ponavadi naloži, naj opravi svoje pisarske dolžnosti (vse skupaj se namreč dogaja v nekakšni prepisovalski odvetniški pisarni), še relativno sveže zaposleni Bartelby naenkrat začne vedno znova odgovarjati: »Raje bi, da ne.« Ne nasprotuje tej ali oni nalogi niti ne ponudi kakršnegakoli razloga za svoje zavračanje – samo pasivno in absolutno odklanja. Obnašanje Bartelbyja je resnično razorožujoče, deloma zato, ker je tako miren in spokojen, še bolj pa zato, ker je njegovo zavračanje tako nedoločno, da postane absolutno. On preprosto raje ne bi. Enkratna zgodba o pasivnem aktivizmu, ki pa se ujame v lastno zanko, saj ne zmore stopiti koraka naprej, je morda danes še pomenljivejše branje kot ob svojem izidu. Priporočam! > SAMO RUGELJ

PAVLA HORÁKOVÁ

TEORIJA ČUDNOSTI

prevod: Anjuša Belehar
Sanje, 2021, m. v., 400 str., 17,95 €

Ada Sabova, prodorna petintridesetletnica, je raziskovalka na praškem Inštitutu za interdisciplinarne humanitarne študije človeka. Njena specializacija so raziskave, s katerimi vzpostavlja teorijo čudnosti. Ada kar naprej formulira okvire raziskav, ki bi jih lahko še opravila. Iz nje bruhajo čudaške teorije in odštekane hipoteze, ki bi jih bilo treba preveriti. Seje jih v pripoved, ki v navideznem kaosu niza čudnosti v sodobnem urbanem življenju Prage, ki jim doda novice iz podeželskega šumperškega, epicentra čudnosti, in primeša samoironična spoznanja o sebi, svoji družini in prijateljih. Vse skupaj začini z nekaj filozofije, duhovite mešanice misterija, newagevske duhovnosti, kvantne znanosti in kvantanja o bivših ljubimcih. Ko pa Ado obsede raziskovanje skrivnosti izginulega sina najljubše sodelavke, električni sunek povzroči kvantni preskok v njenem lastnem življenju. Na prvi pogled zabaven in igriv roman, ki je prejel največjo češko nagrado magnesia litera za prozno delo leta 2019, je bistroumno, večplastno strukturirano poročilo o sodobni družbi in posameznikih. > MAJA ČREPINŠEK

DRAGAN VELIKIĆ

NASLOV; Beograjski roman

prevod: Đurđa Strsoglavec
Cankarjeva založba, zbirka Vilenica, 2020, t. v., 268 str., 29,99 €, JAK

Vladan Todorović, puščobni dokumentarist v beograjskem Muzeju pošte, že 54 let zbira časopisne izrezke in okruške življenja, ki jih lovi na dolgih, tavajočih sprehodih, zatopljen v glasen

pogovor sam s seboj. Umika se v pretekle čase, podoživlja prejšnja življenja, staplja se z odsevi pisateljev, ki so bili povezani z Beogradom, in sanjari, da bo nekoč napisal roman, ki bo obsegal dvajset nadstropij zgodovine mesta in ljudi. V realnosti pa je že odživel dvakratno življenje Lermontova, dokončno mu je razpadel zakon, kolodvor, od koder so vozili vlaki v Pariz, kamor bi se moral odpraviti po študiju, pa mu pred očmi dokončno zaprejo. Je po vsem tem selitev na novi naslov lahko selitev v novo življenje? Roman je mojstrsko zlitje beograjskega brevijarja, skozi katerega se vrstijo podobe mesta in usode ljudi, pronicljiv pogled na zgodovinsko dogajanje zadnje polovice stoletja in simbolna pripoved zgrajena iz dvojnih pomenov. Velikić je eden najprepoznavnejših srbskih pisateljev in prejemnik številnih mednarodnih nagrad, med drugim tudi vilenice v letu 2019. > MAJA ČREPINŠEK

NAGUIB MAHFOUZ

POT MED PALAČAMA

Prvi del Kairske trilogije

prevod: Barbara Skubic

Založba /*cf., zbirka Kaif, 2020, 534 str., 28 €, JAK

Dokler ni egiptovski pisatelj Naguib Mahfouz (1954–2006) leta 1988 dobil Nobelove nagrade za literaturo, so ga zunaj arabskega sveta poznali samo študenti arabskih in bližnjevzhodnih študijev, zvečine kot pisca slikovitih zgodb iz življenja kairskega nižjega srednjega razreda. Prvi arabsko pišoči pisatelj z najvišjo literarno nagrado je odrščal v starodavni kairski četrti Gamalija, kar je močno zaznamovalo predvsem njegovo realistično obdobje, v katero sodijo tudi po ulicah poimenovani romani Kairske trilogije (*Pot med palačama*, 1956,

Palača poželenja in *Cukrarska ulica*, oboje 1957), ki so mu prinesli sloves »portretista tradicionalnega mestnega življenja«. Liki, ki jih srečamo v romanih tega obdobja, so postali bralcem – in gledalcem, saj so bili po večini njegovih romanov posneti filmi – tako domači, da so njihova imena postala pridevki za vsakdanjo rabo. V romanu *Pot med palačama*, ki je v slovenskem prevodu prvič izšel leta 2007, tako spremljamo razvejeno kairsko družinsko kroniko, ki temelji na polnem patriarhatu, nova slovenska izdaja tega razprodanega romana pa prinaša pregleden in osvežen prevod ter dopolnjen spremni pojmovnik. > SAMO RUGELJ

BOUALEM SANSAL

2084; Konec sveta

prevod: Mateja Petan

Družina, 2020, m. v., 254 str., 22,90 €, JAK

Po Veliki sveti vojni leta 2084, ki je ves svet posejala s trupli, obstaja ena sama država: Abijev sveti kalifat Abistan, v katerem pravični častijo Yölaho, edinega boga. Abistan nima meja, ker sega do zadnjega kotička sveta. Yölah je velik! Ljudje molijo osemkrat dnevno, vsi so oblečeni povsem enako in ženske, zahotane v težke rute, si prevezujejo štrline mesa, kajti telesna lepota je hiba, ki kliče k nasilju. In vendar se v svetu, ki ga do najmanjše podrobnosti ureja Aparat, pojavljajo kot las tanke razpoke dvoma, kakršnega tisti, ki hoče preživeti, nikoli ne izdahne. Nevarno je zgolj zašepetati, da se v jamah skrivajo poslednji uporniki. Na začetku romana Ati, osrednji lik, zapušča Sanatorij. Bolezen, ki je grozila, da ga bo zadušila, se je potuhnila, še vedno pa ga muči nevzdržen nemir. Zamegljena vprašanja, ki se mu porajajo vse pogosteje, ga zwabijo na romarsko pot ... Avtor je za roman, ki gradi na satiri in ironiji, pri čemer z očitnimi vzporednicami razgalja islamski fundamentalizem, prejel Veliko nagrado Francoske Akademije. > MAJA ČREPINŠEK

NICK HAYES

PESEM SODOBNEGA MORNARJA

prevod: Jedrt Lapuh Maležič

V. B. Z., zbirka Besede brez meja,

2021, t. v., 336 str., 27,90 €

Nick Hayes je angleški avtor, ki je poleg štirih stripovskih romanov – vsak od njih se dotika enega od vidikov človekovega odnosa do okolja – nedavno napisal tudi knjigo (*The Book of Trespass*) o Angliji kot deželi zidov, zaradi katerih je veliko pokrajine njenim prebivalcem nedostopne. *Pesem sodobnega mornarja* iz leta 2011 je eden založniških in stripovskih presežkov letošnjega leta pri nas, saj gre za lepo izrisan ter dobro preveden stripovski roman s sodobnim okoljevarstvenim sporočilom, ki pa izhaja iz mitološke osnove. To je moderna priredba epa Samuela Taylorja Coleridgea *Pesem starega mornarja*, kjer se potopimo v nenavadno pustolovščino, v kateri pa Hayes (za razliko od Coleridgea) že v začetku ubere drugačno pot, saj za mornarjevega sogovornika izbere ločenca. S tem metaforično začne zgodbo o razhodu človeka in narave, ki se sproži v trenutku, ko mornar na oceanu ustrelj albatrosa, s čimer priključ prekletstvo nad posadko. Izvirno! > SAMO RUGELJ

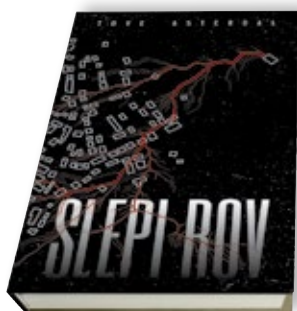

TOVE ALSTERDAL

SLEPI ROV

prevod: Darko Čuden

Sanje, 2021, m. v., 17,95 €

Tove Alsterdal (1960) je švedska pisateljica, ki s svojimi romani prehaja v žanrske vode, *Slepi rov* pa je eden tistih, ki se je prebil tudi širše, saj je leta 2019 prejel nominacijo za najboljši nordijski roman. Zgodba sprva spominja na prizadevanje parov v srednjih letih, da se podajajo na še eno pustolovščino svojega življenja, zato si nekateri med njimi omislijo nov kraj bivanja in s tem nov začetek. Sonja in Daniel sta Šveda v zakonski krizi, a si želita, da bi jima morda v zakonu še kaj uspelo popraviti, zato se odpravita na Češko, da bi tam obnovila hišo s pripadajočim vinogradom. Naselita se v mestecu, ki si le s težavo zasluži to ime, začneta dela na hiši, Daniel pa ugotovi, da ob kleti in rovu, ki poteka pod hišo, manjka vinska klet, ki bi bila logična za hišo z vinogradom. Ko jo končno odkrijeta, je tam tudi osemdeset let staro in zdaj že neužitno vino z nenavadnimi nemškimi etiketami. Sonja raziskuje še naprej, globlje, rov pa jo odpelje strašljivim razkritjem naproti, s katerimi razkoplje polpreteklo češko zgodovino, ki bi jo marsikdo najraje zamolčal, ob tem pa marsikaj, česar ni vedela, spozna tudi o sebi. Natančno spisan roman, ki bralca vleče vse do konca! > SAMO RUGELJ

PETER KUPER

SRCE TEME

Stripovska priredba romana

Josepha Conrada

prevod: Mart Ogen

LUD Literatura, zbirka Littera picta,

2020, m. v., 19 €, 160 str., JAK

Klasika Josepha Conrada (1857–1924) o potovanju v afriško srce teme, ki je po poprejšnjih časopisnih objavah v knjižni obliki izšla leta 1902, je ena najmočnejših metafor za kolonialno vdiranje belcev v druge narode in civilizacije, gospod Kurz, h kateremu potuje prvoosebni pripovedovalec, pa eden ultimativnih negativcev, ki ga je v svoji močno prirejeni verziji knjige o vietnamski vojni *Apokalipsa zdaj* posvojil tudi režiser in scenarist Francis Ford Coppola. Zdjaj smo dobili še njeno stripovsko različico, ki jo je na podlagi podrobne predhodne raziskave ustvaril izurjeni ameriški striporisec Peter Kuper, avtor, ki se je že poprej spoprijemal s stripovskimi adaptacijami odmevnih knjig, denimo *Džungle* Uptonja Sinclairja. Rezultat je z izjemnim občutkom za črno-bele odtenke izrisana zgodba, ki bralca uroči že od prve strani naprej in ga potlej virtuozno popelje vse do dramatičnega konca. > SAMO RUGELJ

GIOVANNINO GUARESCHI

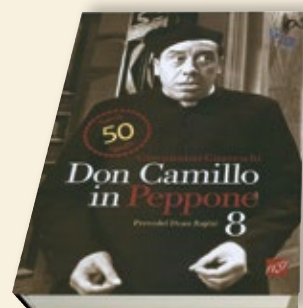
DON CAMILLO IN PEPPONE 8

prevod: Dejan Rajčič

Celjska Mohorjeva družba, 2020, m. v., 506 str., 28,50 €, JAK

Giuseppe Peppone Botazzi je rdeči župan, don Camillo nosi črni talar. Peppone najde odgovore v »naši stvari« in partijskih prepričanjih, don Camillo se pogovarja s Kristusom iz oči v oči, oba pa sta prepričana, da vesta, kaj je najbolje za ljudi njunega malega mesteca v zaspanem zakotju nekje v severni Italiji sredi petdesetih in šestdesetih let prejšnjega stoletja, kjer po prašnih cestah brenčijo motorini in šklepetajo činkvečenti. Zbirka satiričnih dogodivščin o nepomirljivih nasprotnikih, ki sta drug drugemu potrebna kot stara vojaška kamerada (v eni

izmed zgodb izvemo, da sta to tudi res bila), je bila velika uspešnica italijanskega političnega novinarja. Kljub prizanesljivi naivnosti in nostalgичnemu poprhu je zbirka zgodb zabavna tudi po polovici stoletja. Kristus, ki s križa razpravlja s Camillom, še vedno udari žeblico na glavico, don Camillo je še vedno zagrižen nasprotnik komunistov, prav tako kot Peppone neusmiljeno udriha po reakcionarjih. Politične igrice in spletke ter drobna osebna maščevanja so pač večni, socialne spremembe, ki jih zgodbe mimogrede izrisujejo, pa ravno prav zanimive. > MAJA ČREPINŠEK

Borut Kraševc je dolgoletni prevajalec, v zadnjem času pa vse bolj postaja tudi leposlovni avtor, saj je za svoj roman *Agni* dobil nagrado za prvenec. Prevaja iz ruščine, tako klasično kot sodobno leposlovje, tako leposlovje kot stvarno literaturo, za svoje delo pa je pred nekaj leti že dobil tudi Sovretovo nagrado. Ne ustraši se niti zelo obsežne knjige niti zelo težkih prevajalskih orehov. Po tem, ko je na novo prevedel nekaj romanov Dostojevskega, vključno z monumentalnimi *Brati Karamazovi*, je zdaj izšel prevod njegove biografije o tem znamenitem pisatelju, ob tej priložnosti pa smo z njim opravili kratek pogovor.

»Dostojevski zelo izstopa po idejni in duhovni plati, glede tega mu res ni enakega.«

LJUDMILA SARASKINA

DOSTOJEVSKI

prevod: Borut Kraševc
LUD Literatura, zbirka Labirinti,
2021, t. v., 714 str., 39 €, JAK

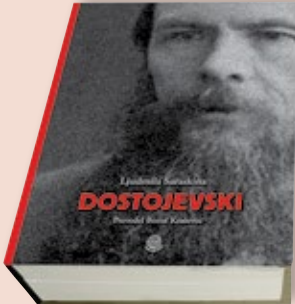
Bukla: Slovenci do zdaj še nismo imeli biografije Dostojevskega. Zakaj ste za prevod predlagali ravno to, ki jo je napisala Ljudmila Saraskina?

Kraševc: Njeno biografijo mi je kmalu po izidu priporočil Pavel Basinski, ki ga pri nas poznamo kot Tolstojevskega biografa in ki sem ga tudi prevajal. Biografija Saraskine je zadnja celovita biografija Dostojevskega, ki je izšla v elitni ruski zbirki biografij Življenje velikih ljudi. V Rusiji izhaja veliko biografskih del o Dostojevskem, ampak praviloma se posvečajo posameznim vidikom ali obdobjem pisateljevega življenja. Tudi Igor Volgin, še eden od velikih sodobnih ruskih biografov Dostojevskega, je na primer pisal dela, kot so *Zadnje leto Dostojevskega* ali *Saga o Dostojevskih* (o njegovih dveh ženah) itn., ki so brez dvoma dobra, a ne zajemajo celotnega pisateljevega življenja. Poleg tega je Ljudmila Saraskina zelo znana in priznana literarna zgodovinarica, ki je napisala več kot petnajst biografskih in drugih knjig o Dostojevskem. Za biografijo Solženicina je leta 2008 dobila nagrado velika knjiga, ki je glavna ruska literarna nagrada, to pa je bil pravzaprav tudi razlog, da so ji zaupali integralno biografijo Dostojevskega za elitno zbirko.

Bukla: Kaj je bilo posebnega v prevajanju te obsežne knjige?

Kraševc: Poseben je seveda že sam obseg – 68 avtorskih pol. To je najdebelejša knjiga, kar sem jih kdaj prevedel, presega celo *Brate Karamazove*, sicer pa prevajanje ni bilo zahtevno. Jezik je artikularan, z njim ni bilo težav, če pa je bilo treba kaj razjasniti, sem pisal avtorici, s katero sva bila ves čas v stiku. Pri takih knjigah so praviloma najzahtevnejši citati, pa ne citati iz del Dostojevskega, ki je seveda tudi obvladal jezik, ampak iz različnih drugih virov, na primer iz pisem, ki so jih pisali ljudje, manj večji besedne umetnosti, iz uradnih dokumentov, napisanih v birokratski latovščini, iz okrancljanih carskih razglasov, satiričnih pesmi ipd. Pri teh stvareh sem se zadržal najdlje.

Bukla: Dostojevskega zelo dobro poznate, saj ste (tudi na novo) prevedli nekaj njegovih romanov. Kako je prevajati Dostojevskega? Kako ste kot prevajalec doživeli prevajanje njegovega zgodnejšega romana *Ponižani in razžaljeni* in enega njegovih ustvarjalnih vrhuncev *Bratje Karamazovi*?

Kraševc: Pri prevajanju Dostojevskega zmeraj uživam, ampak morda ne toliko zaradi prevajalskih trdih orehov, temveč bolj zaradi vsebinskih stvari. Dostojevski kot pisatelj ni bil esteta – pisal je hitro in svojih del, kot je tudi sam govoril, ni utegnil umetniško obdelati, se pravi, da jih ni tako veliko popravil in prepisoval kot kak Flaubert ali Tolstoj. Še najzahtevnejši pri njem so dialogi, kadar v njih nastopajo ljud-

ski liki, socialno obarvan govor, cerkvenoslovska stilizacija ipd. Največ dela sem imel z *Zapiski iz mrtvega doma*, v katerih je veliko ljudskih rekov, pregovorov, izrazov in dialektizmov, ki jih je pisatelj slišal in zapisal v katorgi ter potem vgradil v delo.

Bukla: Letos je dvestota obletnica rojstva Dostojevskega. Kako bi opredelili njegovo aktualnost v 21. stoletju?

Kraševc: Aktualna so in bodo ostala vsa dela, v katerih se loteva tako imenovanih večnih vprašanj, kot so vera in Bog, zločin in kazen, še zmeraj je aktualno podtalje in tip podtalnega človeka, zelo aktualni so *Besi* kot študija revolucionarjev in na splošno ljudi, ki so obsedeni s takšno in drugačno idejo ter pripravljani zanjo žrtvovati sebe in druge. V zadnjem desetletju so presenetljivo aktualna njegova razmišljanja o odnosu med Rusijo in Evropo, aktualno je tudi razmerje med Dostojevskim konservativcem in »progresivnim tropom«, kot ga je on imenoval in ki je v našem času veliko glasnejši zaradi družbenih omrežij. Kar zadeva poetiko, je še zmeraj aktualna predvsem njegova polifonična struktura romanov. Zaradi nekaterih posebnosti svoje poetike je zanimiv za gledališče, ker je lahko uprizorljiv. Njegovo aktualnost potrjuje stalno zanimanje zanj med bralci tako pri nas kot po svetu. Dostojevskega smo med vsemi ruskimi pisatelji v zadnjih desetletjih prevajali največ in knjige so bile praviloma razprodane.

Bukla: Bi Dostojevski po vašem mnenju lahko postal pisatelj takega formata, če ne bi imel za seboj tako dramatičnega življenja, vključno z obsodbo na smrt in katorgo?

Kraševc: Mislim, da je bil pri njem najpomembnejši vendarle notranji žar, njegova strastna narava, ki ga je gnala, da je šel zmeraj čez rob in da se je glede vsega skušal dokopati do samega bistva. Prav ta njegova strastnost je bila navsezadnje tudi razlog, da je imel tako dramatično usodo, prav strast ga je vedno znova spravila v tak ali drugačen precep, iz katerega ni bilo druge poti kot navzgor – to je bil tisti plavž, v katerem se je kalila njegova vera.

Bukla: Je Dostojevski najboljši svetovni pisatelj vseh časov? Kako bi mu ob bok postavili

Borut Kraševc

sodobne ruske avtorje od Pelevina do Prilepina, ki ste jih tudi dodobra spoznali kot prevajalec?

Kraševc: Kadar govorim, da je kdo največji vseh časov, zmeraj zveni malce bombastično, drži pa, da se včasih glede koga izoblikuje soglasje, na primer glede Shakespeara, ki po splošnem prepričanju velja za največjega dramatika vseh časov. V poeziji takega soglasja najbrž ne bo nikoli, ker je preveč vezana na jezik, glede pisateljev klasikov pa bi za največjega morda res lahko obveljal Dostojevski, še posebno zaradi *Bratov Karamazovih* in *Zločina in kazni*. Dostojevski zelo izstopa po idejni in duhovni plati, glede tega mu res ni enakega, ga pa gotovo številni presegajo čisto estetsko. Ocena je torej precej odvisna od tega, kaj bi vzeli za merilo. Sodobnih avtorjev, kakršna sta Pelevin in Prilepin, ne moremo primerjati s klasiki že samo zato, ker so sodobni – o nekaterih stvareh je mogoče presojati, šele ko se dovolj odmakneš od njih in ko prestanejo preizkus časa, ko se razjasni, kakšen je bil njihov vpliv na svetovno kulturo ipd. Vpliv Dostojevskega na literaturo, filozofijo in celo znanost (Einstein) je bil, kot vemo, velikanski. Sodobni avtorji ga bodo težko presegli, ker sta specifična teža literature in njen vpliv na splošno zdaj precej manjša.

Bukla: Kaj so vaši naslednji prevajalski projekti? Pa lastni ustvarjalni?

Kraševc: Letos izide pri Šerpi moj prevod romana Gajta Gazdanova *Privid Aleksandra Wolfa*. Gazdanov, ruski emigrantski pisatelj, je pri nas še popolnoma neznan, čeprav ga po svetu zadnja desetletja zelo veliko prevajajo. Srbi in Hrvati so na primer prevedli že vseh njegovih devet romanov. Če kaj daste na mojo besedo, potem usmerite pozornost nanj – njegov *Privid Aleksandra Wolfa*, ki združuje napeto fabulo, netrivialno ljubezensko zgodbo in eksistencialistična razmišljanja o naravi umora, je ena tistih knjig, ki sem jih zadnja leta prebral največkrat, štirikrat ali petkrat. V naslednjem obdobju bom prevajal *Bese* Dostojevskega, roman *Drama na lovu* Čehova, roman *Nabokova Kralj, dama, fant* in morda še kak sodobni roman. Moji prevajalski načrti so odvisni predvsem od tega, koliko časa mi bo vzelo lastno ustvarjanje. Izid svojega naslednjega romana načrtujem za jesen leta 2023 pri Šerpi.

DOSTOJEVSKI IN JAZ

Ob dvestoti obletnici rojstva

F. M. Dostojevskega

urejanje: Matevž Kos

LUD Literatura, zbirka Novi pristopi,

2021, t. v., 328 str., 29 €, JAK

F. M. Dostojevski

Vzporedno z izidom obsežnega prevedenega življenjepisa o Dostojevskem je ob dvestoletnici pisateljevega rojstva izšla še knjiga besedil slovenskih literarnih poznavalcev, prevajalcev in tudi filozofov, v katerih so opredelili svoj odnos do tega velikega ruskega avtorja. Navajam samo nekaj soavtorjev tega zbornika:

literarni teoretik Janko Kos piše o svojem približevanju Dostojevskemu, filozof Gorazd Kocijančič o Dostojevskem in mišljenju hipostaze, prevajalec Borut Kraševac o Dostojevskem kot pisatelju z duhovnim sporočilom, prevajalka Urška Bukovec o nevarnih razmerjih (boga in človeka) v delih Dostojevskega, filozof Tine Hribar razmišlja o Dostojevskem v kontekstu ruskega vprašanja, literarni zgodovinar Igor Grdina o svojem branju Dostojevskega, kasnejših preučevalcih njegovega opusa in njegovem vplivu na kasnejše generacije, literarni teoretik Tomo Virk o svojem odnosu do Dostojevskega ter besedilih, ki jih je napisal o njem, pisatelj Jure Jakob pa o svojem osebnem odnosu do Dostojevskega ob branju njegovih del ter razmišljanju o njih. Knjiga, ki jo gre brati v kompletu z monumentalno biografijo. > SAMO RUGELJ

F. M. DOSTOJEVSKI

PETERBURŠKI LETOPIS;
BELE NOČI

prevod: Urška Zabukovec

Goga, 2021, t. v., 179 str., 24,90 €, JAK

Ob letošnji 200. obletnici rojstva F. M. Dostojevskega je svoje prispevala tudi založba Goga, kjer so v eno knjigo združili dve njegovi deli: feljtonistični *Peterburški letopis* (1847) in povest *Bele noči* (1848). Prvi je izhajal kot nedeljska rubrika v peterburški reviji in vsebuje pet feljtonov od aprila do junija 1847, v njem pa se Dostojevski kot ležerni sprehajalec po Peterburgu, ki je »glava in obenem srce Rusije«, ponovno izkaže kot pretanjen opazovalec človeških značajev.

Z dobro mero ironije in celo sarkazma opisuje peterburško literarno sceno, ki se po pomladni evforiji odpravlja na poletni počitek, proti koncu pa opredeli literarni tip sanjača, ki je ključen za povest *Bele noči*. V njej spremljamo zgodbo sanjača in Nastenjke, ki se v štirih belih nočeh, tj. zelo svetlih poletnih nočeh, usodno povežeta. Nastenjka cele dneve preživlja ob oskrbovanju slepe babice. Zaljubi se v podnajemnika, ki pa je ne more osrečiti s poroko, preden ne uredi svojih stvari v Moskvi, zato ji obljubi, da se vrne čez eno leto, a ob vrnitvi se ji ne javi. Sanjač ji hoče najprej le pomagati, a potem ugotovi, da se je vanjo zaljubil, njuni iskreni pogovori štirih magičnih noči pa stkejo močno vez. Presunljiva, minimalistična zgodba s svojim iztekom nakazuje tudi duh avtorjevega kasnejšega pisanja. > VERONIKA ŠOSTER

... 200. obletnica
rojstva F. M.
Dostojevskega ...

www.zalozba-litera.org

tajnistvo.litera@gmail.com

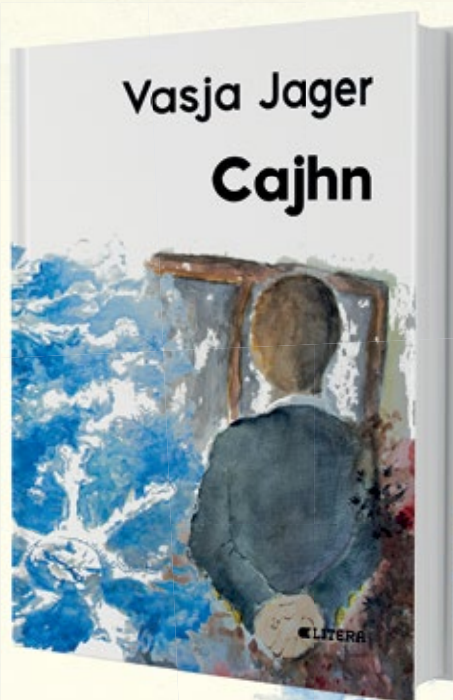
Veseli bomo vašega klica 041-398 916

LITERA

Vasja Jager

Cajhn

VALENTIN OMAN

POSEGI V JAVNEM IN SAKRALNEM PROSTORU

Mohorjeva Celovec, 2020, t. v., 242 str., 60 €

Valentin Oman je prepoznaven in ugleden likovni umetnik, eden večjih ne le na avstrijskem Koroškem, temveč tudi v širšem slovenskem in srednjeevropskem prostoru. Za umetniško delo in zavzemanje za enakopravnost Slovencev na avstrijskem Koroškem je prejel vrsto najvišjih priznanj obeh držav: tako častni doktorat Univerze v Celovcu in avstrijski častni križ za znanost in umetnost prvega reda ter Tischlerjevo nagrado kot zlati red Republike Slovenije za življenjsko delo na področju likovne umetnosti; je tudi častni doktor Univerze v Celovcu in dopisni član SAZU. Ob nedavni 85-letnici so mu prijatelji in strokovni poznavalci njegovega dela voščili z imenitno likovno monografijo, ki mu z besedili v nemščini, slovenščini in angleščini sledi skozi vsa ustvarjalna obdobja in predstavlja večino njegovih pomembnejših stvaritev na področju sakralne umetnosti ter uresničevanja različnih del za javni prostor in naročila za javne zgradbe. Najvidnejši dosežki med njimi so umetnostno oblikovanje notranjščine slovenske gimnazije v Celovcu in predvsem oblikovanje oltarja in sten ter veličasten križev pot v 14 tabelnih slikah na lesu in cerkvi na Plešivcu, nastal med vojno v Jugoslaviji v Piranu, ki ga kažejo kot izjemnega mojstra v obvladovanju različnih materialov in tehnik. Poseben dosežek, ki potrjuje tudi umetnikovo zavzemanje za jezikovno enakopravnost, je prevajalska kabina na Univerzi v Celovcu, ki jo je pokril s trakovi z dvojezičnimi krajevnimi imeni Koroške. Urednica Elisabeth Oman je v knjigo uvrstila tudi druga pomembna umetnikova dela, uvodni besedi pa sta prispevala arhitekt Boris Podrecca ter etnologinja in umetnostna zgodovinarica Christine Wetzlinger - Grunding. > IZTOK ILICH

ŠPELA KUHAR, ROBERT POTOKAR

ZGODBE SLOVENSKE ARHITEKTURE

Petdeset zgodb o slovenski arhitekturi skozi čas, prostor in ustvarjalce

Beletrina, 2020, t. v., 479 str., 34 €, JAK

Kaj (vse) je slovenska arhitektura? Na to ne ravno najpreprostejše vprašanje sta v svoji izvrstni knjigi želela odgovoriti Špela Kuhar in Robert Potokar. Ona je arhitektka, soustanoviteljica Centra arhitekture Slovenije in publicistka, on pa je arhitekt, vodja biroja Ravnikar Potokar, ki je s soavtorji na javnih natečajih prejel 25 prvih nagrad in izvedel številne nagrajene projekte. Kaj vse sta avtorja zbrala v knjigi *Zgodbe slovenske arhitekture*? Po eni strani izhajata iz naše zgodovine, saj so začetna poglavja namenjena naselbinskim kulturam v pradavnini (denimo koliščem), ta izhodišča pa potegneta v arhitekturo od Rimljanov do Slovanov, gradov in cerkva na naših tleh, srednjeveških naselij, ljudskega stavbarstva in kozolcev. Po drugi strani avtorja posebno pozornost posvečata nekaterim ključnim arhitekturnim osebnostim, denimo Maksu Fabianiju, Jožetu Plečniku, Stanku Kristlu, Vojtehu Ravnikarju in drugim. Tretji vsebinski segment so poglavja, v katerih je sistematično predstavljen neki arhitekturni pojav ali smer, kar vse je obogateno z bogatim grafičnim materialom, od slovenskega in jugoslovanskega modernizma do futurizma, ali pa se ta nanašajo na določene slovenske arhitekturne posebnosti, denimo prva ljubljanska nebotičnika, arhitekturo športa v Sloveniji, prenovo javnih stavb, arhitekturo mostov, ki imajo poleg povezovalne tudi močno simbolno funkcijo, sem pa spada tudi poglavje o bivakih in zavetiščih v gorah, ki zaradi svoje specifičnosti posegajo neposredno v naravo, zaradi česar je treba biti še toliko bolj previden v arhitekturnem smislu. Premišljeno izbrani primeri se sklepajo z džamijo, ki v slovenski prostor prinaša novo arhitekturno dimenzijo, avtorja pa se v zaključku sprašujeta o vlogi in pomenu arhitekture danes in jutri, s čimer suvereno zaokrožujeta to celovito knjigo, ki bo koristila tako tistim, ki se z arhitekturo ukvarjajo poklicno, kot tistim, ki jih zanima slovenska arhitektura v vsej svoji raznolikosti in bi radi nanjo pogledali z novimi očmi. > SAMO RUGELJ

SLOVENSKA MATICA
USTANOVLJENA 1864

Miklavž Komelj:

Skrj me, sneg

Knezova knjižnica

236 strani | 25,00 €

Roman o nenavadnem srečanju med odrasčajočim mladeničem in starim, smrtno bolnim škofom, ki se odvija v Ljubljani med letoma 1987 in 1991, a tudi drugje, tam, kjer smrt in življenje nista več nasprotji.

Knjižno delo je izšlo v okviru programa, ki ga sofinancira Javna agencija za knjigo RS.

VILMA PURIČ

SODOBNE TRŽAŠKE PESNICE

Mladika Trst, 2020, m. v., 368 str., 23 €

Obsežna monografija predstavlja razvoj ženskega pesništva v Trstu v času druge polovice 20. stoletja s poudarkom na slovenskih avtoricah. Trst je prostor stičišča in hkrati ostrega razmejevanja identitet. Na vprašanje, kakšen prostor znotraj njega pripada pesnicam, avtorica odgovarja s sistematičnim pregledom ženskega ustvarjanja, ki ga umesti v družbeno politični okvir. S tem zariše kulturni zemljevid časa in prostora. Uvodnemu teoretičnemu delu sledi osrednje poglavje, ki podrobno predstavi štiri generacije ustvarjalk. Izpostavlja specifično ženskega ustvarjanja kot alternativo splošni literarni težnji. Besedilo, ki je gosto pretkano z verzi, je poklon ustvarjalkam, gradnik identitete mesta in vabljivo povabilo k odkrivanju neznanih literarnih glasov. Avtorico, ki je na temo monografije doktorirala na Univerzi v Ljubljani, poznamo tudi kot esejistko (*Pesniki pod lečo*) in pisateljico romanov (*Burjin čas* in *Brez zime*). > MAJA ČREPINŠEK

Slovenska matica
Kongresni trg 8
1000 Ljubljana

www.slovenska-matica.si
prodaja@slovenska-matica.si
01 422 43 40

RADE PANTIĆ

**UMETNOST
SKOZI TEORIJU**

Historičnomaterialistične analize

prevod: Nil Baskar

Založba /*cf., Rdeča zbirka,

2020, m. v., 345 str., 25 €, JAK

... metoda
proučevanja
umetnosti ...

Srbski umetnostni zgodovinar, publicist, filmski in medijski teoretik, je ustvaril metodo proučevanja umetnosti, ki odpira nov pogled na umetniška dela. Utemeljuje ga na marksistični teoriji ideologije oz. historičnem materializmu, ki ga kritično pretrse in razširi z novimi spoznanji umetnostne zgodovine, umetnostne kritike in sociologije kulture. Uvodoma predstavi precizen konceptualni aparat, nato ga v nadaljevanju preverja na eruditsko-enciklopedično širokem polju izbranih primerov vizualnih del. Prične s kiparstvom klasičnega obdobja antične Grčije, prestopi v slikarstvo estetizma na primeru Manetovih slik, nato se poglobi v umetnost na tleh Kraljevine Jugoslavije in nazadnje socialistične Jugoslavije. Metoda križa podatke o specifični umetnini in umetnostni praksi z družbeno ideologijo in institucijami, ki urejajo način, kako se reproducirajo družbene formacije. Pronicljivo besedilo razkriva dinamično protislovnost teme in predstavlja prepričljivo enotno teorijo, ki pojasnjuje umetnine z vidika njihove estetike, funkcije v zunajestetskih ideoloških sferah in na trgu umetnin. V poglobljeni spremni besedi slovenski sociolog kulture, komparativist in literarni teoretik Rastko Močnik konceptualni aparat preverja na lep-slovnem gradivu. > MAJA ČREPINŠEK

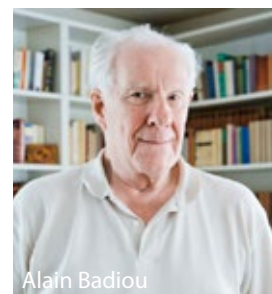
ALAIN BADIOU

**RAPSODIJA ZA
GLEDALIŠČE**

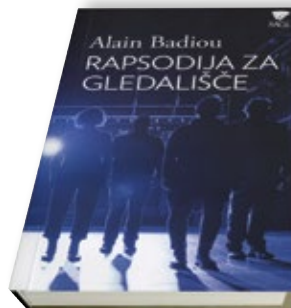
prevod: Katja Zakrajšek

Mestno gledališče ljubljansko,

2020, m. v., 123 str., 22 €

Alain Badiou

... zbir meditacij
o gledališču ...

Alain Badiou, vpliven francoski filozof (1937), literat in levičarski intelektual, je precejšen del ustvarjalnosti naklonil gledališču kot avtor gledaliških del, filozof in gledališki teoretik. *Rapsodija za gledališče* je zbir meditacij o gledališču, ki med seboj sicer niso povezane, delijo pa prepričanje, da je gledališče pomembno za posameznika, za družbo in za državo, da se je prav zato ohranilo tisočletja in da je zato razširjeno v vseh družbah; če pa ni, kaže na nevaren odklon. Kratka besedila s spremnim besedilom filozofa Mladena Dolarja nizajo »velike« teme, kot je razmerje med gledališčem in državo, povezanost gledališča in »Ideje« ... in »manj pomembne« teme, na primer, kako odmori med predstavami vplivajo na gledališče, kakšno je razmerje med gledališčem in kinom ... Nekatera besedila učinkujejo kot zametki celostnih poglavij, druga filozofski premislek podrobno preverjajo v dvoglasju z Empirikom, namišljenim sogovornikom. Celota se poveže v zanosno hvalnico, ki dokazuje, da gledališče ne sme izginiti – kar je oster opomin v času zaprtih gledaliških vrat. > MAJA ČREPINŠEK

LUD LITERATURA

OB 200. OBLETNICI ROJSTVA DOSTOJEVSKEGA

Velika biografija **DOSTOJEVSKI** ruske literarne zgodovinarke in biografistke Ljudmile Saraskine velja za eno najboljših v svetovnem merilu. Avtorica življenje in ustvarjanje Dostojevskega postavi v družbeni kontekst dobe, brez katerega ju ni mogoče razumeti, hkrati pa oriše pisateljevo notranjo, duhovno biografijo, ki je po svoje celo vznemirljivejša od zunanje.

Prevod: Borut Kraševac

Strani: 752

Cena: 39 €

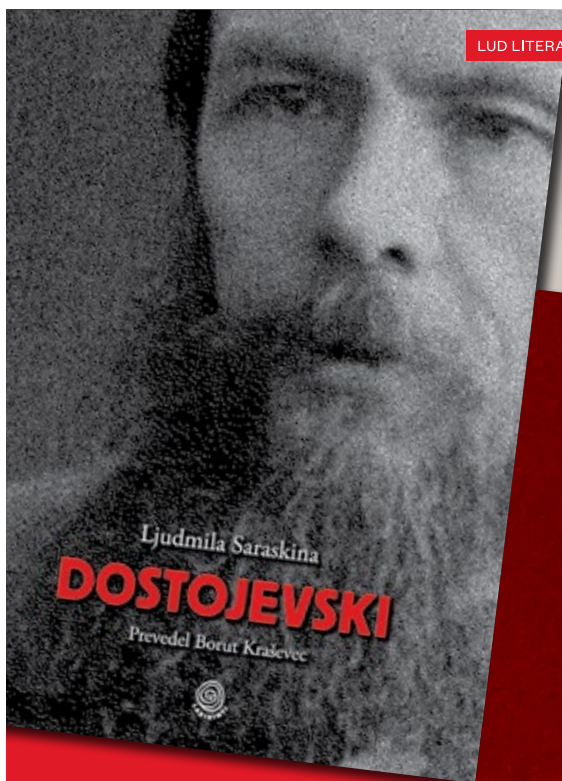
Knjiga **DOSTOJEVSKI IN JAZ**

(ur. Matevž Kos) prinaša 17 esejev slovenskih avtorjev in avtoric, ki jih združuje poseben interes za ruskega pisatelja. Generacijsko, idejno, žanrsko itn. raznovrstni prispevki se lotevajo Dostojevskega z različnih gledišč in ga obenem aktualizirajo.

Strani: 336

Cena: 29 €

www.ludliteratura.si

 Naročila na ludliteratura@yahoo.com
ali na www.primus.si

PRVA BIOGRAFIJA
DOSTOJEVSKEGA
V SLOVENŠČINI

**DOSTOJEVSKI
IN JAZ**

A. Skaza J. Kos
G. Kocijančič B. Kraševac
U. Zabužovec P. Rak
S. Malmenvall T. Hribar I. Verč
A. Koron N. Zajc S. Valjev M. Kocijančič
B. Podlesnik I. Grdina T. Virk J. Jakob

Dejan Pušenjak je Mariborčan, diplomant Filozofske fakultete v Ljubljani (filozofija, primerjalna književnost), in kot reče sam: »kadilec, abstinent, z zunajzakonsko partnerico in tremi otroki«. Pred diplomom je bil urednik nekajkrat zaplenjenega študentskega časopisa Katedra, konec osemdesetih, ko se je pisalo še na pisalne stroje, pa je bil dopisnik Večera iz Ljubljane. Zatem je bil približno petnajst let komentator v notranjepolitični redakciji in sobotni prilogi Dela, potem pa osem let urednik sobotne priloge Večera. Zanjnih nekaj let je brezposeln in gospodinjec, kar je bilo izhodišče za njegov knjižni prvenec *Retrovizor*.

»Čim manj je knjigarn v mestih, tem večja je količina neumnosti v obtoku.«

DEJAN PUŠENJAK

RETROVIZOR

Dnevnik gospodinjca
Pivec,
2021, m. v., 400 str., 29,90 €

ohrabrili, da je vsekakor bolje, da o njih pišem jaz kot kdo drug.

Bukla: *Retrovizor* imamo torej lahko za knjižni hibrid, mešanico osebnoizpovedne knjige in avtobiografskega romana, ki se zgodi v enem septembrskem tednu leta 2016. Kako se ste odločili za to formo in zakaj ste ravno petku, 2. septembra 2016, namenili večino knjige?

Bukla: Kakšno vlogo so v vašem poklicnem formiranju igrale knjige? Sprašujem tudi zato, ker ste v svoji knjigi *Retrovizor* otožno zapisali tudi naslednje: »Včasih so bile v Gosposki štiri knjigarne, zdaj je ena.«

Pušenjak: V poklicnem pa tudi osebnoizpovednem in vsakršnem mojem formiranju so imele knjige zelo pomembno vlogo, pravzaprav eno glavnih. Še vedno jo imajo. Na svojo veliko žalost sem opazil, da vlada obratno sorazmerje med številom knjigarn v mestu in količino neumnosti v obtoku. Zdi se mi, da je bilo včasih neumnosti manj, po mojem tudi zato, ker je bilo knjigarn več. Za vsak primer sem si v dobrih štiridesetih letih z obsesnim kupovanjem knjig sestavil še eno knjižnico doma, nekakšno zaklonišče. Nakupil bi jih še več, a nisem dovolj premožen.

Bukla: Kaj je bil osnovni razlog, da ste se odločili napisati knjigo *Retrovizor*?

Pušenjak: Če rečem na prvo žogo, da bi bil slaven in bogat (*nasmeh*). Eden od razlogov pa je bil tudi ta, da sem hotel pustiti nekaj za nami, vsakdanjimi ljudmi, ki po navadi izpademo iz zgodovine. Hotel sem povedati, da naš čas ni le doba samih osvajalcev, tatov, manipulantov in stremuhov, kakor bi lahko rekonstruirali iz medijev, temveč smo bili tu tudi mi, čisto običajni ljudje z navadnimi življenji. Hotel sem opozoriti še, da je tudi vsak od nas posebna zgodba, morda celo zanimivejša od življenjepisov popularnih in znanih. Nekoč, ko sem v družbi prijateljev razlagal, kaj bi rad napisal, so me

Pušenjak: Dobro ste opazili. Nasploh sem zelo pozitivno presenečen, kako natančno in izostreno ljudje berejo knjige. Ničesar ne moreš skriti. V knjigi sem uporabil nelinearno pripoved in ciklično strukturo, torej skačem iz časa in prostora naprej in nazaj in na koncu se vrnem na začetek. Moja največja skrb je bila, ali zmorem držati napetost takšne pripovedi ves čas, ne da bi se izgubil in seveda ne da bi izgubil bralca. Pač, oponašal sem življenje. V mojem predkoronskem času so bili petki praviloma najdaljši dnevi, začeli so se zgodaj in največkrat končali zgodaj v soboto. Moj petek v knjigi je dolg tudi zato, ker se tam v opisovanju ukvarjam s časopisi, ki tudi sicer izpolnjujejo velik del mojega življenja.

Bukla: Seveda, dolga desetletja ste bili del časopisnega sveta, ki ga doživete in z mnogimi utrinki popisujete v knjigi. Kaj bi opredelili za vrhunce svoje dosedanje kariere, kateri avtorji in besedila so se vam kot uredniku najbolj usedli v zavest?

Pušenjak: Najvišje sem prilezel pri Delu in Večeru, več si ne bi mogel niti želeli, pisati za dva taka časopisa je prečudovita šola, izpolnitev sanj in ambicij najbrž katerega koli novinarja. Vrhunec moje kariere pa je bil najbrž moj položaj, da sem se v službi lahko neprestano in svobodno pogovarjal s pametnimi ljudmi in jih spraševal to in ono. Joj, nešteto je tekstov in raznih avtorjev, ki sem jih oboževal v časopisih in jih nosim s sabo, ob

Dejan Pušenjak

Foto: Marko Pigac

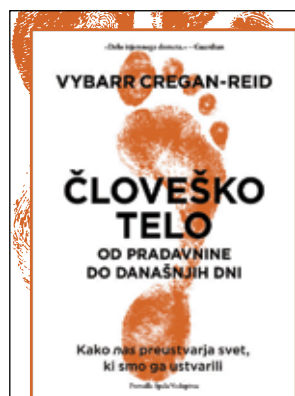
najrazličnejših priložnostih se spomnim koga in kaj je napisal o tem in onem, od Tomaža Mastnaka do Ervina Hladnika Milharčiča in Dragice Korade, od Bogdana Tirnaniča do Ines Sabalič, od Gunterja Grassa do Hansa Magnusa Enzensbergerja ... Lahko bi našteval v nedogled ... A saj veste, kako je, nikoli ne morete z gotovostjo reči, kdo je boljši, Kurt Vonnegut ali Marguerite Yourcenar. Zame so vsi mojstri.

Bukla: Kako pa kot notranji poznavalec gledate na prihodnost tiskanih medijev v Sloveniji?

Pušenjak: Z mešanimi občutki, vendar z optimizmom. Bega me sicer, zakaj za vruga so časopisi v Sloveniji tako preprosto prenesli in ponovili vzorec s časopisi v svetu, kjer gre mnogim časopisom slabo, medtem ko so njihovi lastniki postali multimilijonarji. Časopisi so nastali kot orodje šibkih, zdaj pa so mnogi, ki jim gre slabše kot nekaj, v rokah močnih, premožnih in vplivnih. Morda bodo časopisi na papirju res kmalu butični proizvodi, vendar bo takrat dobro časopisno novinarstvo pač prešlo v drugačen način posredovanja.

Bukla: Kam vas bo v prihodnosti vodila poklicna in ustvarjalna pot?

Pušenjak: Znam pisati in brati, za to sem se izučil. Če bi s tem lahko zaslužil za preživetje družine, bi bil več kot zadovoljen.

Vybarr Cregan-Reid

ČLOVEŠKO TELO OD PRADAVNINE DO DANAŠNJIH DNI

Kako nas preustvarja svet, ki smo ga ustvarili

Znanstvena knjiga leta *Financial Timesa*

Lewis Dartnell **IZVORI**

Kako je naš planet oblikoval človeško zgodovino

»Izvori so povsem primerljivi s *Sapiensom* Yuvala Noaha Hararija. Vznemirljivo delo o Veliki zgodovini.«
– Sunday Times

»Navdušujoč in briljanten zgodovinski pregled ne samo razvoja naše vrste, temveč tudi sveta nasploh.«
– Peter Frankopan, avtor knjige *Svilne ceste*

IGOR GRDINA

SLOVENSKI MOZARTKnjiga o Josipu Ipavcu
Beletrina in Knjižnica Šentjur,
2021, t. v., 196 str., 25 €

Letošnjega osmega februarja je minilo natanko sto let od smrti skladatelja Josipa Ipavca. Tega izvrstnega ustvarjalca iz Šentjurja pri Celju, ki mu je bila glasba položena že v zibelko – tudi njegov oče Gustav in stric Benjamin sta bila priznana glasbenika – je slovenska javnost začela bolje spoznavati šele zadnja tri desetletja. Njegova imenitna opera *Princesa Vrtoglavka* je bila denimo krstno uprizorjena šele leta 1997, in šele takrat, razmišlja Igor Grdina, avtor tega biografskega eseja, sicer pa priznani profesor slovenske literarne in kulturne zgodovine, po rodu iz šentjurske občine tako kot Ipavec, »je prišla ura za tisoč tistih, ki jih ni bilo – čeprav bi zaradi pravice in lepote morale biti«. V pričujočem delu podrobno spoznamo ne le Ipavčevo življenjsko pot, ampak tudi celotno ustvarjalčevo bit, vpeto v duh časa, v katerem se je izobraževal, deloval kot zdravnik – po izobrazbi je bil tako kot njegov oče »doktor vsega zdravilstva« – in ustvarjal glasbena dela. Teh bi bilo mnogo več, če ga ne bi zaustavila kruta bolezen, ki je najprej načela njegovo duševno, potem pa tudi telesno zdravje. A ne glede na njegovo kratko življenje, umrl je v svojem 48. letu, je zanamcem pustil dela, ki so tako veličastna – s svojim *Možičkom*, ki velja za prvi slovenski balet, je v graški operi doživel neverjetni uspeh – da so ga ob njegovi smrti poimenovali za »slovenskega Mozarta«. Ob trudu avtorja knjige in na pobudo šentjurskega župana, mag. Marka Diacija, ki je Ministrstvu za kulturo predlagal, da je letošnje leto razglašeno za leto Josipa Ipavca, bomo začeli tega edinstvenega glasbenega ustvarjalca naposled vendarle (še) bolj spoznavati. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

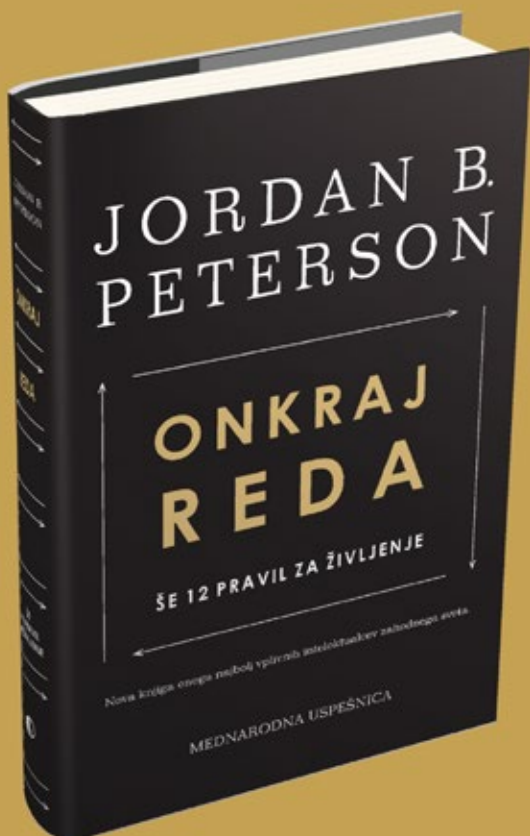
BARICA MARENTIČ POŽARNIK

**MOJE ŽIVLJENJE,
MOJE UČENJE**Mladinska knjiga, zbirka Svetilnik,
2020, m. v., 159 str., 22,98 €

Ddr. Barica Marentič Požarnik, avtorica te nadvse dragocene publikacije, v kateri se spretno prepletata njena življenjska pripoved in pisanje o strokovnih temah, je lani praznovala osemdeseti rojstni dan, ki ga je obležila s pregledom svojega polstoletnega delovanja na področju učenja in poučevanja. Bralec lahko že po prvih straneh knjige spozna, da so avtoričino osebnost poleg vsega drugega oblikovali tudi njeni visoko izobraženi predniki, ki so pustili močan pečat v slovenskem prostoru, kot tudi boleči trenutki zgodnjega otroštva. Pa vendar so jo vse te izkušnje osebnostno še bolj okrepile in ji dale motivacijo za uresničitev vseh zastavljenih življenjskih ciljev in lažje sledenje svojemu poslanstvu – izobraževanju o učenju in poučevanju. Obema omenjenima temama je namenjen večji del knjige, ki nazorno nakazuje vso srčiko avtoričinega polstoletnega profesionalnega delovanja. Veličino njenemu delu, predvsem pa njeni osebnosti daje njen neomajni trud, da bi slovensko šolstvo (p)ostalo čim bolj profesionalno, kakovostno in tudi življenjsko. Pričujoče delo bo tako zagotovo navdih vsem šolskim delavcem – še posebej sedaj, v spremenjenih časih šolanja; avtorica se namreč pri pisanju dotakne tudi te trenutno tako aktualne tematike! – pa tudi drugim, ki jih navdihujejo dela zanimivih in (tudi) srčnih osebnosti. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

... pregled
polstoletnega
delovanja na
področju učenja
in poučevanja ...

ONKRAJ REDA

nova knjiga avtorja svetovne uspešnice
12 pravil za življenje Jordana Petersona

V knjigi *12 pravil za življenje* je priznani klinični psiholog in slavni profesor Jordan B. Peterson milijonom bralcev pomagal uvesti red v kaos svojega življenja. V novi knjigi *Onkraj reda* nas kliče k uravnoveženju dveh temeljnih načel resničnosti – reda in kaosa –, kajti Peterson opozarja, da je preveč varnosti – nevarno. Medtem ko nas kaos ogroža s slutnjo nestabilnosti in tesnobe, nas lahko red, če je pretiran,

otopi, da se odpovemo radovednosti, kreativnosti, življenjski energiji in se podredimo. Še več: Peterson nam ponuja strategijo za premagovanje sil, zaradi katerih se nagibamo k tiraniji, in nas uči, kako se zanašati na svoj instinkt, da najdemo smisel tudi - in še posebej - kadar se znajdemo nemočni.

Naročila po telefonu
01/360-28-28

Internet
www.druzina.si

E-pošta
narocila@druzina.si

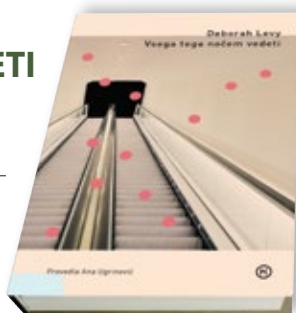

ZALOŽBA
DRUŽINA

DEBORAH LEVY

VSEGA TEGA NOČEM VEDETI

prevod: Ana Ugrinovič

Mladinska knjiga, zbirka Ergo,
2021, m. v., 134 str., 9,99 €

Kljub temu, da je Deborah Levy (1959) že dolgo časa dobro znana angleška literarna ustvarjalca, je namreč pisateljica, pesnica in dramatičarka, je do zdaj v slovenščini še nismo imeli priložnosti brati. Z letošnjim letom se bo to korenito spremenilo, saj bo gostja spomladanske Fabule (ob tej priložnosti je izšel tudi prevod njenega romana *Mož, ki je vedel vse*), zdaj pa smo dobili prevod prvega dela njene literarne avtobiografije (izvirno je izšel leta 2013), ki je do danes že prerasla v zaokroženo trilogijo. Gre za drobno, vendar intenzivno knjigo, v kateri avtorica skozi svojo perspektivo pripoveduje o svojem življenju na eni strani, skupaj z zgodnjimi spomini na odrasčanje v Južni Afriki, nato literarnem ustvarjanju na drugi strani; pri tem razmišlja o tegobah, izzivih ter dobrobiti lastnega poklicnega poslanstva, hkrati pa se v tem sodobnem času sprašuje tudi o vlogi ženske in še posebej ženske ustvarjalke ter pomenu njenega osvobajanja v še vedno neenakopravnem družbenem pisanju, ki ga ima sama za nekakšen novodobni patriarhat. Pomemben glas pronicljive ustvarjalke, ki se bo zdaj dobro slišal tudi pri nas! > RENATE RUGELJ

EDO POSEGA, BRANKO GRADIŠNIK

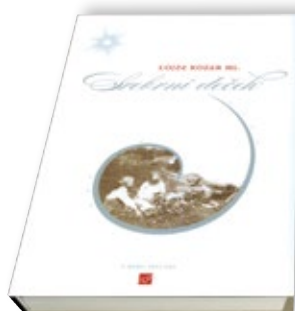
KAJ? KJE? KDAJ? KAKO? S ČIM? ZAKAJ? KDO?

Kriminalistovi spomini

eBesede, 2020, m. v., 237 str., 24,90 €

V zadnjih letih smo dobili nekaj anekdotičnih knjižic odvetniških spominov Petra Čeferina, zdaj pa je izšlo še prav posebno delo iz žanra resničnih zločinov (true crime), ki je v tujini še kako legitimen žanr, saj v tamkajšnjih knjigarnah obstajajo cele omare s tovrstno literaturo, da o filmih in serijah, posnetih po resničnih kriminalnih primerih, niti ne govorimo. Edo Posega (1948) je bil dolgoletni samostojni kriminalistični inšpektor in tudi vodja oddelka za krvne in seksualne delikte, ob zaključku kariere pa tudi zasebni detektiv. Ob odhodu v pokoj je sklenil, da dolgoletne zapiske in opažanja združi v knjigo, pri ubesedovanju (in humornem tonu) pa mu je pomagal pisatelj in prevajalec Branko Gradišnik. Rezultat je dinamično spisana knjiga, ki bralca popelje po paleti kriminalnih primerov v Sloveniji v zadnjih desetletjih, od napadalca v Mostecu, ki se je najbolj navduševal nad grizljanjem ženskih pet, kar mu je prineslo spolno naslado, prek razvpitega serijskega morilca Metoda T., ki si je na koncu sodil sam, do prevarantske ženske, ki je vsakega novega »zaročenca« skušala oskubiti za lep kupček denarja. Spomini pravega detektiva, ki ponujajo avtentičen vpogled v slovensko kriminalno dušo! > SAMO RUGELJ

LOJZE KOZAR ML.

SREBRNI DEČEK

Celjska Mohorjeva družba,
2020, m. v., 238 str., 18 €

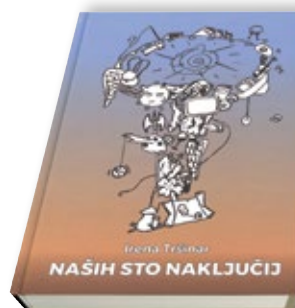
Ko se je sin skromnega kmeta iz vasice na Goričkem tik ob meji z Madžarsko s trdim delom in velikim odrekanjem družine izsolal za duhovnika, ga je javnost spoznala kot Alojzija Kozarja (1910–1999), priljubljenega duhovnika,

publicista, zbiratelja narodnih pesmi, podpornika pevskih zborov in pobudnika gradnje cerkve v Odrancih. Njegove talente je podedoval nečak, Lojze Kozar ml., ki je postal duhovnik v isti cerkvi. V zgodbi, bogati s slikovitimi potankostmi, sočno obarvani z domačim narečjem, izrisuje stričevo otroštvo in napredovanje do posvetitve v duhovnika, tesno vpeto v usode njegovega očeta, tete, babice in brata. Osvetljuje prelomne dogodke, romanja, molitve, srečanja in govore sodobnikov, ki so v bistrem dečku tlakovale odločitve za duhovno pot. Knjiga, ki se vključuje v postopek beatifikacije Alojzija Kozarja, je zanimivo branje o komaj minulemu času in ljudeh, pa tudi o prebujanju zavesti, da si poklican na hojo za Jezusom. > MAJA ČREPINŠEK

IRENA TRŠINAR

NAŠIH STO NAKLJUČIJ

Didakta, 2020, t. v., 235 str., 24,99 €

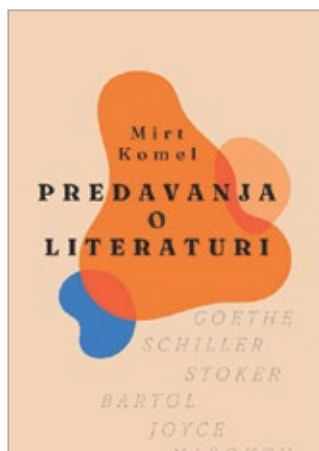
Naključje se iz vsakdanjega zalesketa kot bleščica, ki ustavi vsakdan in povabi v razmislek, zakaj in kako se je lahko zgodilo nekaj tako izjemnega. Se za naključjem skriva še kaj več? Avtorica je sprva resnične zgodbe o nenavadnih naključjih zbirala zase, nato je k projektu povabila še druge pripovedovalce. Sto izbranih je razporedila v poglavja, ki združujejo zgodbe s skupnimi potezami, na primer zgodbe o nepričakovanih srečanjih na nepričakovanih krajih; zgodbe, o sanjah, ki so se uresničile; o srečnih naključjih, ki nas rešijo, ko se zdi, da so se vsa vrata zaprla ... Pripovedovalci bralcu namenjajo užitek zgodbe, ne da bi razglabljali o tem, kaj naključje je. Kdor pa želi, je povabljen v teoretično poglobljanje o naravi naključij, ki ga usmerjata uvodna prispevka fizika in biologa. > MAJA ČREPINŠEK

Aktualno pri
Založbi ZRC

narocanje@zrc-sazu.si
tel. 01/4706-465

Založba Univerze v Ljubljani predstavlja knjižne novosti 2021

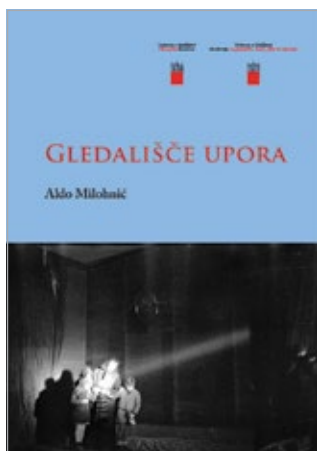

PREDAVANJA O LITERaturi

Mirt Komel

206 str., 10,00 EUR
Založba FDV

*Po(to)pis filozofskih peripetij
moderne literature od Goetheja
do Nabokova.*

GLEDALIŠČE UPORA

Aldo Milohnič

164 str., 19,90 EUR
AGRFT in Znanstvena založba FF

*Teorija in zgodovina gledališča
upora na Slovenskem v
20. in 21. stoletju.*

GOSTOLJUBNOST LITURGIČNIH SODELAVCEV NA KRISTUSOVI GOSTIJI

Slavko Krajnc

168 str., 15,00 EUR
Teološka fakulteta

*Nova spoznanja na področju
razumevanja liturgičnih
sodelavcev in njihovih služb.*

AKADEMIJA ZA GLASBO UNIVERZE V LJUBLJANI - 80 LET

Darja Koter

336 str., 29,90 EUR
Akademija za glasbo in Znanstvena
založba FF

*Prva sistematično zaokrožena
zgodovina Akademije za
glasbo UL.*

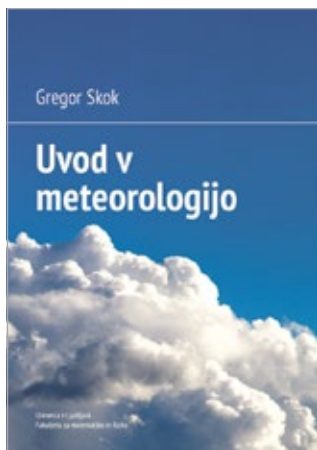

TRŽENJE V TURIZMU

Maja Konečnik Ruzzier

257 str., 28,90 EUR
Ekonomsko fakulteta

*Celovit pregled kako pristopiti k
strateškemu trženjskemu razmi-
šljanju v turizmu.*

UVOD V METEOROLOGIJO

Gregor Skok

120 str., 12,50 EUR
Založba Fakultete za matematiko
in fiziko

*Razumljivo napisan in bogato
ilustriran uvodni učbenik
meteorologije.*

GOZDNI RASTIŠČNI TIPI SLOVENIJE: VEGETACIJSKE, SESTOJNE IN UPRAVLJAVSKE ZNAČILNOSTI

Andrej Bončina idr.

575 str., 40,00 EUR
Biotehniška fakulteta in
Zavod za gozdove Slovenije

*Prvi celovit opis gozdnih
rastiščnih tipov Slovenije.*

OSNOVE SPLOŠNEGA UPRAVNEGA PRAVA

Mirko Pečarič

356 str., 19,00 EUR
Fakulteta za upravo

*O delovanju javne oblasti,
ki je temeljnega pomena za
delovanje pravne države.*

Založba Univerze v Ljubljani je skupna organizacijska enota Univerze v Ljubljani, ki povezuje založniško dejavnost na 26-ih članicah UL. Predstavljene knjige lahko kupite na posameznih fakultetah.

Univerza v Ljubljani

FREDERIC C. LANE

BENETKE

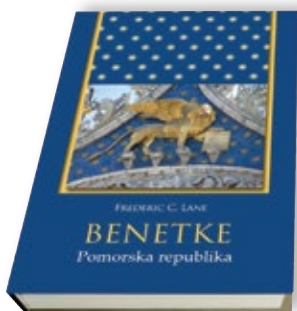
Pomorska republika

prevod: Matej Venier

Slovenska matica,

2020, t. v., 459 str., 39 €, JAK

Marsikateri Slovenec se je v predepidemičnih časih sem ter tja odpravil v Benetke na enodnevni izlet, na kavo v kako pregrešno drago kavarno in na sprehod med ozkimi uličicami in kanali tega unikatnega srednjeveškega mesta, ki se je končal na trgu Marka Pola. Najbrž se ob tem ni veliko spraševal o zgodovini tega mesta ter prispevku, ki ga je ta obmorska srednjeveška republika dala svetu predvsem v obdobju od 12. do 18. stoletja. Kljub temu, da obstaja ogromno knjig o Benetkah, njeni zgodovini in razvoju, je ameriški zgodovinar Frederic C. Lane (1900–1984), ki je vso svojo poklicno kariero izkazoval posebno zanimanje za Benetke in mojstrstvo njihovega morjeplovstva, v začetku sedemdesetih let prejšnjega stoletja napisal tako celovito zgodovino Benetk, da ta še danes velja za temeljno delo. Pri tem je imel naslednja izhodišča: prvo je bilo to, da so bile Benetke bolj kot vsa druga mesta, ki so jih ustvarile človeške roke, simbol lepote modrih vlad in kapitalizma, ki ga je nadzorovala skupnost. Drugo izhodišče pa je bilo, da so Benetke razvile institucije, po katerih so potem zaslovene po vsem svetu, v večstoletnih naporih, ki jih je Lane razdelil v obdobja, dolga po približno štiri stoletja. Od šestega stoletja do leta 1000 so bili Benečani večinoma čolnarji in splavarji na svojih lagunah ter navzdol in navzgor po rekah in kanalih, ki so vodili proti kopni zemlji severne Italije. Po letu 1000 do konca štirinajstega stoletja so Benečani postali pomorsko ljudstvo, ki je plulo in trgovalo po mnogih delih Sredozemlja ter tudi širše. Nazadnje, v obdobju od 15. stoletja naprej, pa so Benetke postale domovina rokodelcev, uradnikov in aristokratov in so slovele po svojih obrtnih veščinah, finančnistvu in dobri vladi. Referenčna knjiga, ki še skoraj pol stoletja po izidu predstavlja izjemno branje! > SAMO RUGELJ

FRANC BERNIK

ZGODOVINA FARE DOMŽALE

Del 1: Z nekdanje Goričice;

Del 2 : Fragment Zgodovine fare

Domžale III

Kulturni dom Franca Bernika Domžale,

2021, t. v., 372 str., 20 €

Franc Bernik je bil domžalski župnik v letih 1903–1948 in je s svojim vsestranskim delovanjem pustil v kraju pomemben pečat. Ta je še posebej velik na področju pisanja, saj je med drugim poleg dramskih besedil tudi avtor verskih in zgodovinskih knjig ter krajevne kronike. Kulturni dom v Domžalah, ki nosi ime po tem klenem domoljubu, se je v letu 2019 lotil projekta ponovnega natisa njegovih treh kronik. Prvi dve knjigi z naslovom *Zgodovina fare Domžale* sta že izšli v ponovnih natisih v letu 2020, v marcu pa je izšla tretja, ki nosi naslov *Fragmenti* in predstavlja prepis še neobjavljenega Bernikovega rokopisa kronike Domžal iz časa druge svetovne vojne. V njej je Bernik v času svojega medvojnegega pregnanstva s strani nemških oblasti, ki ga je preživljal v Ljubljani, med drugim opisal dogajanje v Domžalah, čas okupacije, način delovanja nove tuje oblasti, formiranje uporniških in domobranskih enot ter številne sezname žrtev na vseh straneh. *Fragmentov* zaradi bolezni ni uspel dokončati in urediti, tega dela se je z natančnostjo lotil njihov urednik mag. Blaž Otrin. V tretji knjigi je poleg *Fragmentov* v novi preobliki in postavitvi izšla tudi Bernikova osvetlitev starejših obdobij domžalske zgodovine, ki je izšla v samozaložbi leta 1925, z naslovom *Z nekdanje Goričice*. Napisal jo je z namenom, da bi takratnim prebivalcem Domžal, najmlajšega trga v Sloveniji, pojasnil, v kakšnih razmerah so živeli njihovi predniki. Dela se je lotil z opiranjem na obsežno zgodovinsko literaturo, s poudarkom na vplivu zlasti prometne lege kraja na celotno dogajanje, od rimskih časov, preko turških vpadov, vse do fevdalnega obdobja. S tem je postal prvi krajevni zgodovinar oziroma kronist, ki mu zasluge in strokovno korektnost pripisuje tudi novejša zgodovinska stroka. > CVETA ZALOKAR

EGERIJA

POTOPIS = ITINERARIUM

Romanje, bogoslužje in Sveta dežela v pozni antiki

prevod: Jan Dominik Bogataj

Celjska Mohorjeva družba in Teološka fakulteta, zbirka Cerkevni očetje,

2020, t. v., 356 str., 28 €

Kdo je bila Egerija, ne vemo, zagotovo pa je imela visok socialni status, da je lahko tri leta v obdobju med letoma 363 in 540, romala po krajih dogajanja Stare in Nove zaveze. Njena pisma, napisana v poznoantični transformaciji latinščine, so povezana v romarski potopis, v katerem »sestram«, pripoveduje o svetih krajih, obredih, ki se jih je udeležila, in svetih ljudeh, ki jih je obiskala na potovanju iz Aleksandrije v Palestino, čez Sinaj v Jeruzalem, v Mezopotamijo in v Antiohijo. Zapiso so bogat vir podatkov o poznoantičnem obdobju, o razvoju pozne latinščine (izdaja je latinsko-slovenska), o tedanjem javnem bogoslužju, o romarstvu in romarskih obredih, o romaricah, o samotičnih, religioznih stavbah, menihih in škofih. Besedilo je mogoče brati s stališč (religijske) antropologije in zgodovinskega vira ali pa ga zanosno podoživljati, saj sije živo luč vere kljub 1600-letni razdalji. Egerijino zapuščino in njen čas umešča poglobljeno spremno besedilo Jana Dominika Bogataja, OFM in strokovnega sodelavca pri Inštitutu za Sveto pismo, judovstvo in zgodnje krščanstvo na Teološki fakulteti Univerze v Ljubljani, ki je pisma tudi prevedel. > MAJA ČREPINŠEK

POVOJNI SLOVENC V ARGENTINI

Emigracija in novi svet

urejanje: Pavlinka Korošec Kocmur, Boštjan Kocmur

Mohorjeva Celovec,

2020, t. v., 218 str., 30 €

Monografija, poklon Izselskega društva Slovenija v svetu slovenski povojni skupnosti v Argentini, je zasnovana kot album dokumentarnih fotografij, strnjениh v več tematskih krogov, s spremnimi besedili urednice ter zgodovinarjev Renata Podbersiča in Tamare Griesser Pečar. Večina v različnih povezavah že razstavljenih fotografij, nastalih od leta 1945 naprej, je iz zbirke društva, nekatere pa tudi iz zasebnih arhivov. Vse pa prikazujejo začetek in razvoj »slovenskega čudeža v Argentini«, kot so poimenovali strnitev in uveljavitev slovenskih beguncev, ki so po drugi svetovni vojni iz begunskih taborišč na avstrijskem Koroškem našli pot v državo, ki jih je bila pripravljena sprejeti. Več tisoč kilometrov od doma so z medsebojno povezanostjo obnovili šole in versko življenje ter z ustanavljanjem gledaliških in folklornih skupin, pevskih zborov literarnih krožkov in športnih društev ustvarili Slovenijo v malem. Narodnozavedno skupnost, ki je odigrala pomembno vlogo tudi ob osamosvojitvi Slovenije. > IZTOK ILICH

Z LEPILOM NA PODPLATIH

Trideset let slovenske države
urejanje: Ivan Janez Štuhec
Celjska Mohorjeva družba in
Zbor za republiko,
2020, t. v., 407 str., 30 €

Zaradi bližajoče se tridesetletnice samostojne Slovenije bo ob tej priložnosti gotovo izšlo nekaj knjig, ena tehtnejših, ki prinaša celovit pregled razvoja in stanja slovenske države, pa je nastala v sodelovanju Celjske Mohorjeve družbe in Zbora za Republiko. Poleg uvodnih besed urednika knjige Ivan Janeza Štuheca in predsednika vlade Janeza Janše je svoj pogled v mozaik polpretekle slovenske zgodovine in njene aktualne sedanjosti prispevalo več kot dvajset priznanih poznavalcev svojega področja, večina je doktorjev znanosti. Janko Kos je analiziral slovensko osamosvojitveno idejo in temeljne politične težave po osamosvojitvi, Stane Granda je preigral pojem samoslovenstva in prizadevanj za slovensko državo, Matija Ogrin se je posvetil žrtvam revolucije in spominom nanje, Aleš Maver je pregledal razvoj političnih strank po letu 1990 in rezultate posameznih volitev, Klemen Jaklič je preučil ustavni razvoj Republike Slovenije, Dimitrij Rupel je pregledal mednarodno uveljavljanje Slovenije in njeno današnjo zunanjo politiko, Tone Krkovič pa se je posvetil slovenski vojski in njenemu položaju po treh desetletjih. Igor

... celovit pregled razvoja in stanja slovenske države ...

Grdina je kritično pogledal na našo znanost in visoko šolstvo, Mojca Škrinjar pa na slovensko šolstvo; medijsko politiko in (ne)odvisnost medijev je analiziral Matevž Tomšič, Ignacija Fridl Jarc se je osredinila na kulturno politiko in slovensko identiteto, urednik Ivan Janez Štuhec pa je prispeval tudi besedilo o verski svobodi in Katoliški cerkvi v Sloveniji. Andrej Umek je analiziral razvoj slovenskega gospodarstva in infrastrukture, Matej Kováč je podal kronološki in vsebinski pregled naše ekonomske tranzicije od leta 1990 naprej, Janez Podobnik se je posvetil vprašanjem trajnostnega razvoja Slovenije v luči ekologije, Ivan Žagar pa izzivom lokalne samouprave ter njenemu razmerju do (parlamentarne) demokracije. Drago Čepar je svoj prispevek namenil izzivom vse bolj perečega demografskega vprašanja, Romana Tomc je na socialno državo in nesocialne razmere pogledala z evropske perspektive, France Cukjati in Janez Remškar sta analizirala slovensko (javno) zdravstvo tudi v luči njegovega razvoja v prejšnjem stoletju, Jan Zobec se je poigral s pojmom treh Slovenij, Helena Jaklitsch je v osamosvajanje Slovenije umestila prispevek Slovencev po svetu, Erika Jazbar pa je poskusila doumeti, kaj je ostalo od nekdanj enotnega kulturnega prostora. > SAMO RUGELJ

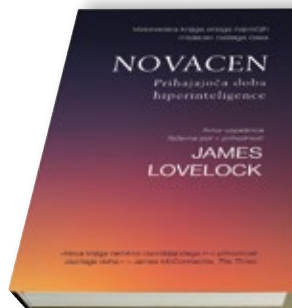
JAMES LOVELOCK

NOVACEN

Prihajajoča doba hiperinteligence
prevod: Samo Kuščer
UMco, zbirka Angažirano,
2021, m. v., 169 str., 19,90 €

James Lovelock

James Lovelock (1919) je eden najbolj unikatnih svetovnih mislecev, avtor koncepta Gaje, ki temelji na celoviti povezanosti vsega živega na Zemlji, raziskovalec, ki je po koncu druge svetovne vojne delal poskuse na lastnem telesu – te je nadzoroval dr. Hawking, oče fizika Stephena Hawkinga, ki ga je

Lovelock ob neki priložnosti pestoval še kot dojenčka – inovator, ki je že pred pol stoletja sodeloval pri instrumentih, ki so potem poleteli na Mars in so tam še zdaj, stoletnik, ki je doživel temeljito preobrazbo Zemlje in življenja na njem v tem času, ter plodovit publicist, ki je tudi avtor mnogih knjig. Tudi novacem je njegov besedni izum, ki ima realno ozadje: po Lovelocku gre za novo geološko dobo (po antropocenu), ki bo zaznamovala prihodnost na našem planetu. Lovelock v svoji knjigi s tem naslovom izhaja iz preteklosti. Po njegovem mnenju je nastanek življenja na Zemlji nekaj unikatnega v vesolju, približno štiri milijarde let od prvih živih organizmov pa – v primerjavi s štiriinajstimi milijardami, kolikor naj bi bilo staro vesolje – samo dokazuje, kako dolgo je potrebno, da se razvijejo živa bitja, ki se zavedajo samih sebe, obenem pa imajo tudi možnost opazovanja sveta in vesolja. Iz preteklosti Lovelock izpeljuje in napoveduje prihodnost. Ta naj bi bila po njegovem mnenju vse bolj elektronska, vse bolj zasnovana na čedalje zmogljivejši umetni inteligenci, ki pa – za razliko od mnogih pesimističnih distopičnih napovedi – naj ne bi imela namena uničiti človeštvo na Zemlji ali ga strogo pokoriti. Lovelock namreč meni, da bo prihodnost prinesla sobivanje med klasičnim organskim in elektronskim življenjem in da bodo potrebni skupni naporji za ohranjanje takih podnebnih razmer na našem planetu, da bo na njem mogoče nadaljnje bivanje (tako organskega kot elektronskega življa). In kaj po tem? Lovelock trdi, da se bo morda prav elektronsko, računalniško življenje odpravilo v raziskovanje daljnega vsemirja, saj je življenjska doba elektronskih naprav lahko veliko daljša, kot je ta, ki jo za zdaj premore organsko, človeško življenje. In ravno tu Lovelock sklene svoj krog dokazov, zakaj katero drugo življenje ne obstaja: če bi, bi elektronske naprave v vesoljskih ladjah z drugih planetov do zdaj že tudi prišle do nas, bile bi nam vidne, če ne ravno na Zemlji, pa vsaj na območju, ki ga opazujejo astronomi s svojimi teleskopi. *Novacem* je knjiga, ki v razmišljanju o naši preteklosti in prihodnosti odpira nove registre. > RENATE RUGELJ

TRIDESETLETNA VOJNA IN SLOVENC

Evropski konflikt in slovenski prostor
v prvi polovici 17. stoletja
urejanje: Vanja Kočever
ZRC SAZU, 2020, t. v., 522 str., 34 €

Praška defenestracija leta 1618 je – podobno kot sarajevski atentat tristo let pozneje – sprožila vojno evropskih razsežnosti, potem ko so se razlogi zanjo kopičili že dalj časa. Treh desetletij spopadov spreminjajočih se koalicij niso povzročila toliko verska nasprotja kot politični interesi vpletenih. V krvavem konfliktu, ki je v prvi polovici 17. stoletja najhujše prizadel nemške dežele in Češko, je slovenski etnični prostor ostal ob robu, pomanjkljivo pa ga je obravnavalo tudi zgodovinopisje.

Zbornik *Tridesetletna vojna in Slovenci* to vrzel z interdisciplinarnim pristopom osemnajsterice avtorjev, zgodovinarjev, muzikologov, literarnih zgodovinarjev in drugih osvetljuje na različnih ravneh. Pišejo o spopadih na bojnem polju in v diplomatskem ozadju ter izpostavljajo njihove odmeve na Slovenskem, na primer v materialni zupščini, udeležbi najemnikov s Kranjskega v različnih vojskah, v grafičnih listih z vojno tematiko v Valvasorjevi zbirki, v tedanjih rokopisih in glasbi ter v dokumentih, ki jih hrani Nadškofijski arhiv v Ljubljani. > IZTOK ILICH

Ali Žerdin je doktor sociologije, dolgoletni novinar in urednik, avtor družbeno angažiranih knjig, kot sta življenjepis Franceta Bučarja in *Ujetniki omrežij*, v svoji najnovejši knjigi *MMXX: Leto nevarne bližine* pa se je s svojim analitičnim pristopom in pripovednim talentom posvetil prvemu letu pandemije pri nas ter razlogom, da smo kot družba v njem plačali tako visoko ceno.

»Namesto da bi se ljudje umikali virusu, so se umikali pogledom nadzornih služb.«

ALI ŽERDIN

MMXX: LETO NEVARNE BLIŽINE

Kaj je šlo v Sloveniji narobe med epidemijo covid-19

UMco, zbirka Angažirano, 2021, m. v., 304 str., 26,90 €

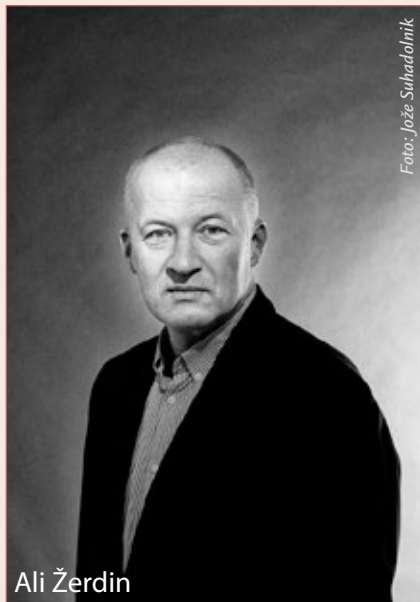

Foto: Jože Suhadolnik

Ali Žerdin

Bukla: Kaj so temeljni nauki prvega leta epidemije pri nas?

Žerdin: Pomlad 2020 nas je naučila, da je strah koristen. V klasični psihološki dilemi – beg ali boj – so se spomladi ljudje odločali za beg. Virusu so se umikali, gibanje prebivalstva se je silovito zmanjšalo. S tem se je zmanjšalo tudi število tveganih stikov. Strah je deloval pozitivno in preventivno.

Po drugi strani je vlada zamejevanje epidemije predstavljala kot vojno proti virusu. Ta besednjak pa je poziv v boj. Ni bil poziv k begu, umiku. Jeseni je strah sicer ostal. Vendar se nismo več bali nevarnega virusa, pač pa sankcij, položnic, represije inšpekcijskih služb in policije. Namesto da bi se ljudje umikali virusu, so se umikali pogledom nadzornih služb. Tvegana druženja so se odvijala stran od oči represivnih organov. Napoved, da gremo z virusom v boj, je hkrati napoved, da gre oblast v boj z ljudmi, kajti ljudje so gostitelji virusa. Tudi spomladi 2021 ima strah napačen izvor.

Bukla: Iz tvoje knjige lahko sklepamo, da se ti zdi ključen element pri zaježitvi epidemije zaupanje do ukrepov vlade. Zakaj?

Žerdin: Zamejevanje epidemije zahteva poseg v nekatere temeljne človekove pravice. Ukrepi zmanjšujejo pravico gibanja in združevanja, jemljejo pravico do šolanja, pravico do svobodne gospodarske pobude ... Da bi se bili ljudje pripravljani odreči pravicam, morajo imeti zagotovilo, da imajo ukrepi svoj znanstveni temelj in da niso sprejeti zaradi razlogov, ki z epidemijo nimajo nič

skupnega. Zaupanje v vlado je bilo marca 2020 visoko. Vendar je vlada v času, ko je soglasje še kako pomembno, vlekla skrajno kontroverzne poteze. Ker jeseni, med drugim valom, zaupanja ni bilo več, so bili učinkivi epidemije tragični.

Bukla: Od izida knjige je minilo že skoraj mesec dni. Se je v tem času pokazalo, da katera od tvojih tez v knjigi ni pravilna?

Žerdin: Sam sem pričakoval, da bo epidemija zaradi precej visoke stopnje prekuženosti in cepljenja počasi izzvenela. Konec knjige je na neki način optimističen. Če je v kriminalki v zadnjem poglavju razkrit zločinec, v *Letu nevarne bližine* na koncu razkrijem, kdo je ustavil od prve strani znanega serijskega morilca. Žal celotna Evropska unija s cepljenjem katastrofalno zamuja, med to zamudo pa je celino prizadel nov sev virusa.

Bukla: Pred nami je turbulentna pomlad. Se je vlada iz prvega leta epidemije kaj naučila (za vnovično zaprtje se je denimo zavzela stroka)?

Žerdin: To, da se je za zaprtje zavzela stroka, drži. Hkrati pa stroka ni predlagala obveznega nošenja mask na prostem. To je vladna avtorska poteza, ki spet ne krepi zaupanja. Vlada v zadnjem paketu ukrepov ni popravila ureditve, ko ljudje, ki ob sumu, da so okuženi, ostanejo doma, dobijo samo 80-odstotno plačo. Vlada še ni dojela, da je težava, s katero smo soočeni, t. i. prezentizem, prisotnost na delovnem mestu med boleznijo, ne pa simuliranje zdravih ljudi. Hkrati sem razočaran, da se oblast ni odločila za intenzivno kampanjo osveščanja, naj ljudje prezračujejo prostore.

THEODOR W. ADORNO

VIDIKI NOVEGA DESNIČARSKEGA RADIKALIZMA

prevod: Alfred Leskovec

Sophia, zbirka Naprej!, 2020, m. v., 106 str., 14 €, JAK

Adorna (1903–1969), nemškega filozofa, sociologa in muzikologa, v slovenščini že dobro poznamo, zdaj pa dobivamo – v tem času zelo aktualno – v knjižni obliki objavljeno predavanje (dodan je še tudi esej *Kaj pomeni razčistiti s preteklostjo*), ki ga je imel že kar daljnega 1967, v njem pa se je avtor-predavatelj posvetil v tistem času ponovno vznikajočemu desničarskemu radikalizmu. Adorno pojava (neo)fašizma, ki ga interpretira s povojno nemško družbeno stvarnostjo, ne razume kot povsem zunanjega demokraciji, temveč bolj kot njenega notranjega parazita, ki – paradoksalno – najbolj uspeva tam, kjer je demokracije na specifičen način »preveč«, kjer je dovoljeno »vse«, kar seveda vključuje tudi skrajne politične usmeritve. Branje, ki je po petdesetih letih od nastanka še bolj aktualno! > SAMO RUGELJ

ANGELA NAGLE

UBIJTE VSE NORMALNEŽE

Internetne kulturne vojne od 4chana in Tumblrja do Trumpa in alternativne desnice

prevod: Maja Lovrenov
Društvo za teoretsko psihoanalizo, zbirka Analecta, 2020, m. v., 151 str., 18 €, JAK

Na opažanje Theodorja W. Adorna v knjigi *Vidiki novega desničarskega radikalizma*, da fašizem uspeva tam, kjer je demokracije »preveč«, se v svojem vsebinskem smislu navezuje knjiga *Ubijte vse normalneže* Angele Nagle iz leta 2017. Ta ameriška publicistka, ki je bila kar nekajkrat brutalno kritizirana zaradi svojih ugotovitev, v knjigi lucidno pokaže, da ni naključje, da je novo gorišče skrajno desničarskih organizacij prav internet s svojo libertarno zasnovo radikalno demokratične participacije. Čeprav ne moremo obsoditi internetnega medija samega po sebi, saj ima ta možnost množičnega sodelovanja, svobode govora in univerzalne dostopnosti informacij, pa ima internet v sedanjosti podobno vlogo, kot jo je imel v preteklosti radio. Tako je (knjiga je bila objavljena v času Trumpovega predsedovanja) internet Trumpu omogočil zlitje njegove pojave z internetnim konceptom hipnega konzumiranja informacij in hkrati ponovni vznik desnega ekstremizma. > SAMO RUGELJ

MARKO ŠTEMPIHAR

ESEJI IZ KRITIČNE PEDAGOGIKE

Sophia, 2020, m. v., 501 str., 23 €, JAK

Marko Štampihar, ki poučuje filozofijo in teorijo spoznavanja na Gimnaziji Bežigrad, se v pričujočem delu posveča kritični pedagogiki, ki je dekonstrukcija ideologije neoliberalizma. Slednjega razume kot politični projekt, ki preoblikuje zavest človeka tako, da se od njega ne pričakuje več kritično mišljenje, ampak le to, da bo potrošnik in delavec, ki ga ne bo zanimalo obče dobro. V svetu, kjer postaja morala povsem tehnična zadeva in se od ljudi pričakuje, da bodo ubogljivi in pasivni, namesto da bi se upirali krivicam, absurdnosti in brezbriznosti neoliberalnega sveta, je samostojno in svobodno razmišljanje ogroženo. Zato nam teksti, ki so tako refleksije o pojmu kritičnega mišljenja kot tudi avtorjevi poskusi (tj. eseji) iz kritičnega mišljenja, razgrinjajo pomembnost odprtega miselnega prostora. Avtor se loteva raznovrstnih, brezčasnih in aktualnih tem, o katerih bi se morali nujno učiti v šolah, pri tem pa se opira na temeljna filozofska dela, strokovno literaturo, leposlovje, filmsko umetnost in popkulturo. Komentira in razgrinja družbene pojave od begunstva in terorizma do stavk in elitizma, pri čemer izkaže veliko mero kritičnosti in razgledanosti. > VERONIKA ŠOSTER

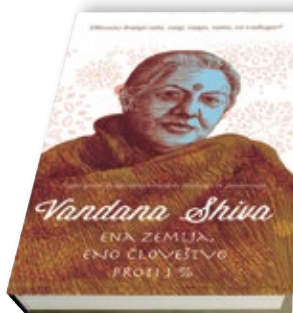
VANDANA SHIVA

ENA ZEMLJA, ENO ČLOVEŠTVO PROTI 1 %

prevod: Cvetka Poprask

Sanje, zbirka Knjižnica sežganih knjig, 2021, m. v., 170 str., 2021, JAK

Indijka Vandana Shiva (1952) je svetovno znana okoljevarstvenica in aktivistka ter avtorica mnogih knjig o sonaravnem bivanju človeka in narave ter usklajeni razdelitvi resursov in potencialov, ki jih premoremo na Zemlji. S pričujočo knjigo, ki je izvirno izšla v Indiji leta 2018, se je prebila tudi mednarodno, v njej pa podrobno analizira in pretresa naslednje (žalostno) dejstvo: en sam odstotek ljudi ima v lasti in v uporabi praktično ves planet, vseh 99 odstotkov preostalega človeškega prebivalstva pa je po njenem mnenju zgolj nekakšen potrošni material za ta odstotek. Podjetništvo tega enega odstotka, trdi Vandana Shiva, se osredotoča zgolj na prisvajanje in ustvarjanje denarja v nasilni ekonomiji črpanja, ki človeštvu in prihodnosti Zemlje nalaga nevzdržno visoke prihodnje stroške, ki nas lahko peljejo na rob izumrtja. Kje je rešitev? Avtorica je aktivistka, ki je v svojem bistvu optimistična. Po njenem mnenju živimo v zadnji fazi epskega boja med silami nadvladovanja in prilaščanja ter nenasilnimi silami soustvarjanja in sodelovanja. Moč nasilja sta uničevanje in ločevanje, nenasilna moč pa izhaja iz medsebojne povezanosti in enosti, ki naj bi na Zemlji naposled le prevladala. Knjiga, ki spodbuja k razmišljanju in delovanju vsakega posameznika! > SAMO RUGELJ

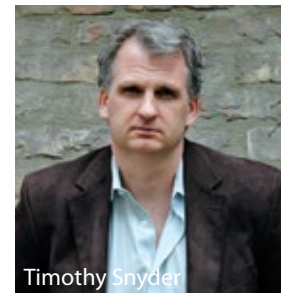
TIMOTHY SNYDER

NAŠA BOLEHNOST

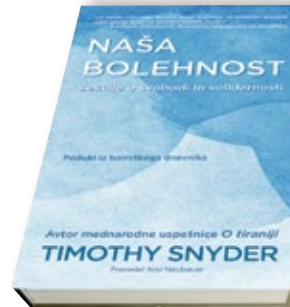
Lekcije o svobodi in solidarnosti; Poduki iz bolniškega dnevnika

prevod: Niki Neubauer

UMco, zbirka Odkrito, 2021, m. v., 185 str., 19,90 €

Timothy Snyder

Timothy Snyder (1969) je eden najbolj znanih sodobnih zgodovinarjev, ki predava na Univerzi Yale in je stalni sodelavec Inštituta za humanistične vede na Dunaju. Napisal je petnajst knjig, ki so izšle v več kot štiridesetih jezikih, ukvarja pa se predvsem z zgodovino totalitarizmov in drugo svetovno vojno. Pred

leti smo v slovenščini že dobili njegovo knjižico *O tiraniji*, v kateri je na sedanji čas pogledal z nekaj bolj osebne perspektive. V svoji najnovejši knjigi *Naša bolehnost*, ki je izvirno izšla ob koncu lanskega leta, pa je o naši in svoji sedanjosti spisal še bolj osebno knjigo. Ob koncu leta 2019 je namreč hudo zbolel. Medtem ko se je s težavo oklepal svojega življenja, je spoznal, kako krhko je človeško zdravje, ki v naši družbi izgublja status človekove pravice. Pri tem Snyder niza osebne izkušnje iz zdravstvenih sistemov z različnih koncev sveta: iz Amerike, kjer je bolna oseba postala pobjavljen izdelek, ki ga je treba ekonomsko čim bolj izkoristiti, in Evrope, kjer je zdravstveni model še javno dobro, vendar gre po poti filozofije, ki je prisotna na oni strani Atlantika. Brez zdravja po Snyderjevem mnenju namreč nimajo pravega smisla niti druge pravice in svoboda. Vse to se mu je zgodilo še pred pandemijo, ki je zdravstvene zagate še intenzivirala, saj lahko od takrat naprej opazujemo, kako se podhranjeni zdravstveni sistemi s premalo osebja upogibajo pod težo bolnikov s koronavirusom po vsem svetu. Mnoge vlade so to stanje epidemije z namerno ignoranco, dezinformacijami in vojnim dobičkarstvom naredile še hujše. *Naša bolehnost* je knjiga o tem, kako je zdravje posameznikov osnovni pogoj za delovanje katerekoli družbe, obenem pa premislek o tem, kako nujno je, da za to vzpostavimo vzdržen in do vseh državljanov kar se da enakopraven zdravstveni sistem. Ali kot pravi Snyder: »Svoboda pripada posameznikom. Da bi lahko bili svobodni, potrebujemo zdravje. Za zdravje pa potrebujemo drug drugega.« > SAMO RUGELJ

JOCELYN MACLURE, CHARLES TAYLOR

LAIČNOST IN SVOBODA VESTI

prevod: Aljoša Kravanja

Krtina, zbirka Krt, 2020, m. v., 134 str., 20 €, JAK

Filozofska razprava o laičnosti in svobodi vesti je nastala, ko so v komisijo, ki je pomagala pri urejanju laičnosti v Quebecu, povabili dva kanadska politična filozofa, prvega delujočega na področju filozofije religije in drugega delujočega na področju svobode vesti in multikulturalnosti. Avtorja pretresata pojmovanje laičnosti in razlike laične ureditve oz. tipov razmerij med državo in cerkvijo, opozarjata na religiozne raznolikosti modernih družb in predstavljata kanadski model kot prispevek k reševanju vprašanj, kot so danska dilema glede meja svobode govora, francoska glede verskih oblačil v šoli, španska

glede pravice do splava, vseevropska glede integracije migrantov ... Besedilo je razdeljeno na dva dela. Prvi del razmišlja o laičnosti, razliki med javno in zasebno sfero, moralnem pluralizmu, nevtralnosti in laičnosti, principih laičnosti in različnih ureditvah laičnosti ter liberalno-pluralistični laičnosti na primeru Quebeca. Drugi del se posveča razmislekom o svobodi vesti, pravni obvezi razumne prilagoditve, subjektivnemu pojmovanju svobode religije in individualizacije verovanja. Dodano je spremno besedilo Zagovor in kritika pluralistične laičnosti slovenskega filozofa dr. Aljoše Kravanja. > MAJA ČREPINŠEK

Festival literature sveta
Fabula
... Beletrina

8. 5. — 6. 6. 2021

Festival Literature sveta Fabula z izjemnimi sodobnimi literarnimi klasikami nagovarja vse knjižne navdušence. Vabimo vas, da predstavitev novih knjig priznanih tujih avtorjev, bogat osrednji in spremljevalni program festivala z več kot **40** dogodki, ki bo obogatil Ljubljano in številna druga mesta v maju in juniju, spremljate na www.festival-fabula.org. Knjige iz festivalske zbirke **Žepna Beletrina** so na voljo za 10 evrov, kupite pa jih lahko na www.beletrina.si.

Vladimir Sorokin
OPRIČNIKOV DAN

Otvoritev festivala:
Cankarjev dom, **8. 5., ob 20. uri**

»Sorokinove stvaritve so fantastično nenavadne in še preveč znane obenem.«

—**Library Journal**

Vladimir Sorokin je eden najboljših in najprepoznavnejših sodobnih ruskih pisateljev. Postmodernistično fikcijo v svojih delih prepleta z elementi distopije, satire in sovjetskih motivov. Prejel je vse najpomembnejše ruske literarne nagrade, med drugim pa je bil tudi finalist za mednarodno nagrado man Booker.

Claudia Durastanti
TUJKA

Literarni večer:
Cankarjev dom, **10. 5., ob 20. uri**

»Claudia Durastanti je napisala čustveno delo izjemne elegance.«

—**Books Hunters Blog**

Pisateljica in prevajalka **Claudia Durastanti** velja za eno najprodnornejših sodobnih italijanskih avtoric. Že za svoj prvenec *Nekega dne bom metala kamne v okno* (2010) je prejela nagrado Mondello Giovani. S *Tujko* (2019) se je prebila v finale za najprestižnejšo italijansko literarno nagrado strega ter doživel odličen mednarodni sprejem.

Džoha Alharti:
NEBESNA TELESA

Literarni večer:
Cankarjev dom, **14. 5., ob 20. uri**

»Nebesna telesa so zakladnica: zapleteno umerjen kaos družinskih orbit in konjunkcij ter gravitacijskega siljenja skrivnosti.«

—**The New York Times Book Review**

Džoha Alharti je omanska avtorica dveh zbirk kratke proze in treh romanov, v vrh sodobne literature pa so jo ponesla prav *Nebesna telesa*, ki so leta 2019 prejela mednarodno nagrado man Booker. To je prvi v arabščini napisan roman, ki je kdaj prejel to prestižno nagrado, in prva knjiga omanske avtorice, ki je bila prevedena v angleščino – pa tudi v slovenščino.

Deborah Levy
MOŽ, KI JE VIDEL VSE

Literarni večer:
Cankarjev dom, **17. 5., ob 20. uri**

»Ena največjih zgodb angleške literature v tem desetletju je vrnitev in zmaga Deborah Levy.«

—**New Statesman**

Deborah Levy je ena najpomembnejših sodobnih britanskih pisateljic in dramatičark ter spada v svetovni literarni kanon. Njen mojstrski avtobiografski cikel velja za prelomno delo avtofikcije ter esejistični presežek. Njeni romani so bili večkrat nominirani za nagrado man Booker, nazadnje prav *Mož, ki je videl vse* (2019).

Marek Šindelka
UTRUJENOST MATERIALA

Literarni večer:
Cankarjev dom, **20. 5., ob 20. uri**

»Mojstrska književnost in izjemna bralska izkušnja. Utrujenost materiala je celostna in melodična analiza duha časa.« —**Tzum**

Marek Šindelka je eden najbolj priljubljenih, nagrajenih in prevajanih čeških avtorjev. V svojih delih združuje natančen, izviren jezik, prepričljivo naracijo in močan občutek za komunikacijo z bralci, ki jih sooča s poglobljenimi uvidi v človeške medosebne odnose ter današnji čas.

Enis Maci
EISCAFÉ EUROPA

Fabula Hub:
Cankarjev dom, **3. 6., ob 20. uri**

»Enis Maci je ena največjih esejistk današnjega časa. Njene analize so ostre kot britev, čudovito vijugaste, neverjetno zabavne in grozljive hkrati.« —**Spiegel Online**

Enis Maci (1993) je ena najperspektivnejših pisateljskih imen mlajše generacije. Njena drama *Mitwisser* je bila leta 2017 nagrajena s štipendijo Hans-Gratzer in bila premierno uprizorjena v dunajskem gledališču Schauspielhaus. Napisala je tudi igro *Wüst*, ki je bila uprizorjena v gledališču Bremen. Je hišna avtorica narodnega gledališča v Mannheimu, leta 2021 bo opravljala kulturno rezidenco na kulturni akademiji Tarabya v Istanbulu in v vili Aurora v Los Angelesu. Sklop Fabula Hub nastaja v sodelovanju z Goethe-Institutom Ljubljana.

Ne spreglejte:

Fabula v teoriji

“Razpadle države, razgrajene skupnosti”,
Cankarjev dom, **25. 5., ob 20. uri**

“Misliti skupnost prihodnosti?”,
Cankarjev dom, **26. 5., ob 20. uri**

MICHEL FOUCAULT

**ZGODOVINA
SEKSUALNOSTI 4**

Priznanja mesa

prevod: Suzana Koncut

ŠKUC, 2020, m. v., 436 str., 40 €, JAK

Foucault (1926–1984), francoski sociolog, filozof in družbeni analitik, je v slovenščini že dobro poznan po svojem delu in pogledih, s katerimi je neusmiljeno seciral predatorske človeške lastnosti in njihovo institucionalno zgodovino, od temeljnih knjig *Nadzorovanje in kaznovanje* do epohalne *Zgodovine seksualnosti*, katere tri dele imamo na voljo v eni sami obsežni knjigi. Zdaj smo dobili še sklepni (vendar nedokončani) del te žgoče teme, ki jo je Foucault zavzeto preučeval vse do konca življenja, ko je umrl zaradi aidsa. V njej ponudi dodatne zaključke glede obsežne genealogije človeka želje ter oblikovanja krščanske misli v odnosu do seksualnosti od biblijskih navedb naprej. Delo, ki skuša odgovoriti na tako temeljna vprašanja, kot je denimo to, kakšna sta bila človeška želja in odnos do spolnosti v raju ter kako je ta osnova v nadaljevanju oblikovala odnos krščanstva to tega osnovnega človekovega nagona ter potrebo po njegovem nadzorovanju. > SAMO RUGELJ

JANEZ BOGATAJ

**Z JANEZOM TRDINO
ZA DOLENJSKO MIZO**

Goga, 2020, t. v., 237 str., 25,90 €

Slovenski etnolog in univerzitetni profesor Janez Bogataj (1943) je avtor skoraj sedemdesetih knjig, v katerih na sodoben način združuje slovensko ljudsko izročilo z različnih področij

in ga v prenovljeni obliki ponudi današnjim bralcem. To se mu je lepo posrečilo tudi v najnovejši knjigi *Z Janezom Trdino za dolenjsko mizo*, v kateri je na slovenskega pisatelja in zgodovinarja Janeza Trdino (1830–1905), neumornega preučevalca in (med drugim tudi natančnega in dolgoletnega) zapisovalca dolenjskih navad in šeg pogledal z novimi očmi. V Trdinovih zapisih namreč Bogataj poišče tiste delčke in dele, ki se nanašajo na prehranjevanje Dolenjcev ter posebnosti v zvezi s tem, iz tega pa splete unikatno ter kar se da užitno (na koncu zabeljeno tudi s kar nekaj recepti z jedmi iz Trdinovega časa za sodobno kuharico) in lepo oblikovano etnološko študijo, v kateri prepleta svoje komentarje z navedbami iz Trdinovih del. Eno od poglavij je posvečeno pregovorom in rekom v zvezi s hrano, denimo temle: »Vino je ustvaril Bog za pametne ljudi!« Izvrstno! > SAMO RUGELJ

MASSIMO MONTANARI

HRANA KOT KULTURA

prevod: Mojca Šorli

Studia humanitatis, zbirka Varia,
2020, m. v., 166 str., 20 €, JAK

Hrana je *kultura*, ko jo pridobivamo, pripravljamo in uživamo. Zaradi celovitega odnosa do hrane kot hranila, zdravila, poživila in kot družbenorazredne umestitve »postane hrana bistveni element in eno najučinkovitejših sredstev za izražanje človeške identitete«. Pestro zgodovinsko, antropološko in sociološko delo je razdeljeno v štiri obsežnejša poglavja: Ustvariti lastno hrano, Iznajdba kuhinje, Užitek (in dolžnost) izbire ter Hrana, jezik, identiteta. Vsaka od tematik na izjemno atraktiven način opisuje vlogo pridobivanja, priprave in uživanja hrane v posameznih družbenih ureditvah, predelih sveta in verskih skupnostih. Kako so nove rastlinske vrste od drugod vplivale na prehranjevanje npr. v Evropi, kje in zakaj je pomembnejša kombinacija olje-vino-kruh ter kje meso-pivo-krompir? Kako se elitna hrana spremeni v vsakdanjo in obratno? Kje sta čaj in kava odstopila prostor vinu in zakaj se je to nekeje drugje zgodilo v obratni smeri? Kako je pomanjkanje hrane spreminjalo populacijsko podobo pokrajin in tudi celin? Navdušujoče, večplastno in strokovno podkovano delo je poučno delo italijanskega zgodovinarja o vedno aktualni temi, o kateri pa zgodovina ne govori zelo na glas. > SONJA JUVAN

PETER BURKE

KULTURNA HIBRIDNOST

prevod: Polona Glavan

Studia humanitatis, 2020, m. v., 150 str., 18 €, JAK

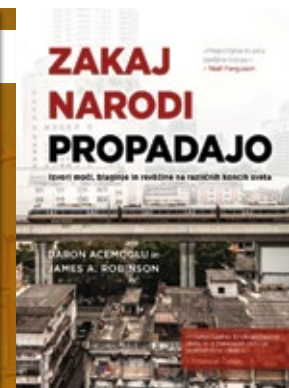
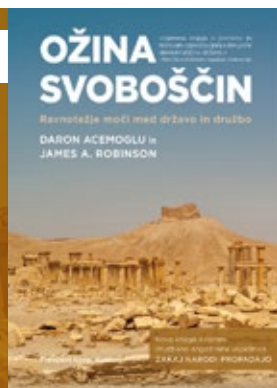
Kulturno zgodovinski esej britanskega zgodovinarja Petra Burkeja, ki je bil zasnovan leta 1999 kot predavanje na evropski konferenci na temo kulturne izmenjave, je segel naravnost v srčiko družbenega dogajanja in zaradi aktualnosti kulturne globalizacije v naslednjih desetletjih prerasel v temeljno delo, ki so ga druga za drugo izdajale evropske in južnoameriške založbe. Avtor analizira pojav kulturnega mešanja, kulturne izmenjave, kulturne hibridnosti, pri čemer se ne osredotoča na tisto, kar hibrid spaja, temveč na tisto, kar ga ločuje. Hibridnost doživlja kot pozitiven pojav, vendar ga bolj analizira kot ocenjuje. Ne spregleda pa tudi stranskih učinkov kot so kulturna diskriminacija, predelava dosežkov druge kulture, ne da bi priznali vir, izguba regionalnih tradicij in lokalnih korenin. Besedilo je ločeno na pet poglavij, poenotenih glede na poudarek na različnosti. V slovenski izdaji je esej oplemeniten s spremno besedo sociologa in socialnega antropologa dr. Bojana Baskarja. > MAJA ČREPINŠEK

Nova knjiga avtorjev uspešnice **ZAKAJ NARODI PROPADAJO****DARON ACEMOGLU in JAMES A. ROBINSON****OŽINA SVOBOŠČIN**

Ravnotežje moči med državo in družbo

»Izjemna knjiga o pomenu in težavah vzpostavljanja delujoče demokratične države.«

– PETER DIAMOND, NOBELOV NAGRAJENEC ZA EKONOMIJO

Naročila: na spletni strani www.bukla.si • po telefonu 01/520 18 39 • po e-pošti knjigarna@umco.si • Knjige založbe UMco so na voljo tudi v boljše založenih knjigarnah.

PSIHOLOGIJA PANDEMIJE

Posamezniki in družba v času koronske krize
urejanje: Žan Lep in Kaja Hacin Beyazoglu
Znanstvena založba Filozofske fakultete,
2020, m. v., 260 str., 19,90 €

Psihologi z različnih področij so se v pričujočem delu lotili preučevanja psihološkega vpliva pandemije na posameznika. Znanstveno delo nam na začetku ponudi vpogled v vedenjske in čustvene odzive, kakršni so se pojavljali pri anketirancih

spomladi 2020, na začetku pandemije koronavirusa, ko je na novo nastala situacija v mnogih vzbudila ogromno strahu in negotovosti. V nadaljevanju soavtorji monografije razkrijejo zanimiva spoznanja o tem, kako je korona vplivala na naše življenje, delo in njegovo organizacijo, pa na šolanje od doma pri šolarjih, dijakih in študentih. Obenem so raziskovalci namenili veliko pozornosti tudi razčlenjevanju številnih problemov, ki so najbolj zaposlovali posameznikove misli in so posledično najbolj vplivali na njegovo vedenje in razpoloženje. Ob vsem omenjenem ne gre spregledati obširnega poglavja, ki izpostavlja duševno zdravje oziroma predstavlja najrazličnejše dejavnike in njihov vpliv na človekovo psihično delovanje v času koronavirusa. To izredno dodelano strokovno delo prinaša poglobljen in večplasten uvid v psihološki vpliv pandemije, zato je zanimivo za stroko pa tudi za laike. Še dodatno vrednost mu podarjajo spoznanja raziskovalcev, ki nakazujejo, kako bi se bilo z vsemi predstavljenimi izzivi dobro spopadati tudi v prihodnje. Pandemija namreč odpira številna vprašanja, ki se jim bo treba v prihodnje intenzivno posvečati, če bomo želeli, da bo naše mentalno (in s tem povezano tudi fizično) zdravje čim bolj čvrsto. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

JORDAN B. PETERSON

ONKRAJ REDA

Še 12 pravil za življenje
prevod: Niki Neubauer

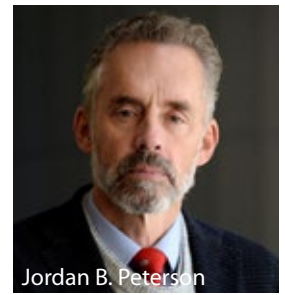
Družina, 2021, t. v., 324 str., 35,90 €

Potem ko je kanadskemu kliničnemu psihologu Jordanu B. Petersonu z (za ta čas)

politično nekorektnimi stališči pred tremi leti tudi v slovenskem prevodu izšla knjiga *12 pravil za življenje*, sta se njegov fenomen in kontroverznost razširila po vsem svetu ter kasneje poskrbela tudi za odmevno javno intelektualno soočenje s Slavom Žižkom. Peterson je bil kasneje deležen hudih osebnih časov, saj sta se z ženo spopadla z njeno

bolezni, sam pa s hudo anksioznostjo ter odvisnostjo od anksiolitikov, kar je vplivalo tudi na bolj oseben ton knjige. Njegova nova knjiga *Onkraj reda* je neposredno tematsko nadaljevanje *12 pravil za življenje*, v kateri avtor posega tudi po temah iz svoje prve knjige *Zemljevidi pomena* in citira pomenljive primere iz svoje psihoterapevtske prakse. Prav izhodišča realnih zgodb, ki jih je bil deležen, odločitev in opažanj, ki jih je izpeljal iz razmerij s svojimi klienti, in zaključki, ki jih je generaliziral za osebno rabo, so eden najmočnejših delov knjige. Kriteriji, po katerih izbira svoje kliente (ali pa se jim tudi odpoveduje, če oceni, da jih ne more spremeniti na bolje), bistrovidna opažanja, ko ima pred seboj krhko klientko, nesposobno normalnega življenja, ki pa se ob družbeno angažirani debati hipoma prelevi v fanatično aktivistko ipd., so splošno uporabna za vsakega, ki ima v teh časih neposreden stik z ljudmi, v zvezi s katerimi mora sprejemati pomembne odločitve. V knjigi *Onkraj reda* je Peterson mehkejši, kot je bil v *12 pravilih za življenje*, čeprav je ponekod še vedno odločen in provokativen (denimo ko piše o ženskah kot nesojenih materah), postreže pa s kar nekaj zelo uporabnimi nasveti, kako izboljšati kakovost svojega življenja, denimo »vsaj na eni stvari delajte tako trdo, kot le lahko, in pogledjte, kaj se zgodi« ali pa »poskusite narediti eno sobo v svojem domu tako lepo, kot se le da«, ki ob razumni uporabi lahko temeljito vplivajo na vaše bivanje. A ne samo to: Peterson z naslovom knjige skuša seči preko obstoječega (družbenega) reda, poudari, da razumnik veljavna pravila lahko spoštuje samo do takrat, dokler oceni, da družbi kot celoti ne povzročajo škode. Tako v tem smislu spodbuja tudi družbeno akcijo in (morebitno) državljansko nepokorščino, če to zahteva družbena stvarnost, s čimer izpisuje tudi knjigo, ki je še kako aktualna za današnji čas. > SAMO RUGELJ

Jordan B. Peterson

Sejem s kavčca

Spletni knjižni sejem

Podarimo si knjige
ob svetovnem dnevu knjige!
PET, 23.–NED, 25. april 2021

sejemskavca.si

Mestna občina
Ljubljana
Urad za mladino
Oddelček za kulturo

LJUBLJANA:
MESTO/CITY
OF/LITERA-
TURE ...

Krilatica, da prevajalec oz. prevajalka dobro opravi svoje delo, če ostane anonimen/-na, že dolgo ne drži. Zato v projektu »Če nisi preveden, ne obstajaš« slovenskim književnim prevajalkam in prevajalcem, sodnim tolmačkam in tolmačem, podnaslovnim prevajalcem in prevajalkam, znanstvenim in tehničkim prevajalkam in prevajalcem, lektorice in lektorjem ter konferenčnim tolmačkam in tolmačem dajemo obraze in besedo. K sodelovanju pa vabimo tudi vse vas.

Če nisi preveden, ne obstajaš

Projekt *Če nisi preveden, ne obstajaš: pomen specializiranih jezikovnih uporabnikov za bralno pismenost v Sloveniji* je usmerjen v ozaveščanje o pomenu prevoda, podnaslavljanja, tolmačenja in lektoriranja za povečevanje bralne pismenosti. Izvaja ga konzorcij slovenskih društev s področja jezikovnih poklicev, ki se je zbral ob nastanku *Bele knjige o prevajanju*, in sicer: Društvo slovenskih književnih prevajalcev, Društvo znanstvenih in tehniških prevajalcev Slovenije, Združenje konferenčnih tolmačev Slovenije, Društvo slovenskih filmskih in televizijskih prevajalcev ter Lektorsko društvo Slovenije, finančno pa ga je podprlo Ministrstvo za kulturo. Če se komu poimenovanje projekta zdi pretirano, naj postrežem z anekdoto, ki bo takšno

nejevero nemudoma razblinila. Ko je Gabriel García Márquez, avtor kulturnega romana *Sto let samote*, ob njegovem izidu prispel v Bolgarijo, ga je na letališču pričakal celoten državni vrh. Kolumbijski ustvarjalec se je ozrl po strumno postrojenih politikih in med njimi zaman iskal znani obraz, ki je njegov obisk sploh omogočil, takoj nato pa politike osupnil z edinim logičnim vprašanjem: »Kje pa je Roman?« Roman je bil seveda njegov prevajalec in obisk velike literarne zvezde bi se lahko hitro in klavrno končal, če mu organizatorji ne bi nemudoma zagotovili prevajalčeve družbe.

Svetovna literatura brez prevoda ne bi obstajala, brez prevoda tudi slovenska literatura ne bi bila vrisana na svetovni literarni

zemljevid. Brez konferenčnih in sodnih tolmačev ter znanstvenih in tehniških prevajalk in prevajalcev Slovenije ne bi bilo v mednarodni skupnosti. Slovenci bi veliko manj brali, če ne bi prebrali podnapisov, zavest o optimalni rabi slovenščine v vseh jezikovnih zvrsteh bi bila slabša brez usposobljenih jezikovnih svetovalcev in lektorice.

Pa jih sploh opazimo, kadar se prepuščamo literarni in drugim umetnostim, kadar gledamo filme in uživamo v drugih pridobitvah nevidnih mostov, ki naši družbi, kulturi in jeziku ponujajo svet na dlani in nam omogočajo, da lahko v njem uživamo v polnosti jezika, v katerega smo se rodili?

Kaj sosedge dejansko mislijo o tebi

Ko je španski prevajalec Alejandro Moreno Ramos s sodelavci snoval vinjete o svojem Maku (Moxu v izvorniku), dobršen del zemljanov še ni imel tako množične izkušnje z delom od doma, kot jo je povzročila zadnja pandemija koronavirusne bolezni. Morda je ta izkušnja marsikje tudi preoblikovala percepcijo samozaposlenih, ki večinoma delamo od doma. Vsekakor pa je naša nova realnost tista lupa, kot je nedavno v izjemnem intervjuju s Ksenijo Horvat povedal profesor filozofije Mladen Dolar, ki je le pokazala na največje čeri naše družbe in smo jih pred dobrima dvema letoma ubesedili tudi v *Beli knjigi o prevajanju 2018: premiki na področju prevajanja, tolmačenja, podnaslavljanja in lektoriranja v Sloveniji*, o kateri sem v Bukli že pisala in je prosto dostopna na spletni strani <http://www.belaknjigaoprevajanju.si/>.

Poleg celotnega besedila in posameznih poglavij tega temeljnega teksta, ki poudarja pomen jezikovnih poklicev v naši druž-

bi in predstavlja različne oblike prevajanja, tolmačenja in lektoriranja, njihovo slovensko infrastrukturo, empirične rezultate anket v našem in mednarodnem prostoru, sistemske in specifične izzive naših poklicev ter primere dobre prakse, so na prenovljeni

spletni strani *Bele knjige o prevajanju 2018* dostopni tudi rezultati ankete, ki smo jo med jezikovnimi poklici izvedli pred slabim letom, ob začetku epidemije. Najdete jo pod oznako Anketa 2020.

Kako naj se samostojni prevajalke in prevajalci, tolmačke in tolmači, podnaslovne prevajalke in prevajalci, lektorice in lektorji oglašajo na telefon?

Raziskave o branju v mnogo državah, denimo Španiji in Litvi, kažejo, da se je čas, namenjen branju, med pandemijo v teh drža-

vah opazno povečal. Medtem ko na podobne raziskave v slovenskem prostoru še čakamo, k dvigovanju bralne kulture v najširšem smi-

slu v projektu *Če nisi preveden, ne obstajaš* spodbujamo s številnimi video posnetki in podcasti.

KAKO NAJ SE SAMOSTOJNI PREVAJALCI* OGLAŠAJO NA TELEFON

*PODNASLOVNA PREVAJALKA, KNJIŽEVNA PREVAJALKA, TOLMAČKA, PREVAJALKA STROKOVNIH BESEDIL, LEKTORICA, PREVAJALKA PRAVNIH BESEDIL

Video posnetki so dostopni na YouTube kanalih in Facebook profilih sodelujočih društev. V njih vas prevajalke in prevajalci opozarjajo na prevedena besedila, s tem pa na tisoče vrat, ki se odprejo z vsakim novim prevodom (Klarisa Jovanović), na to, da brez podnapisov le mislimo, da razumemo (Diana Grden), na dejstvo, da bi brez znanstvenih in tehniških prevodov še vedno mislili, da je svet ploščat (Živa Malovrh), da brez tolmačenja mednarodni dogodki v Sloveniji ne bi potekali v slovenščini (Maša Dolanc) in Slovenije na mednarodnem parketu ne bi poznali (Jana Zidar Forte), da je vsak nov prevod košček sveta, ki brez prevajalk

in prevajalcev ne bi obstajal (Simona Škrabec), in da brez jezikovnega svetovanja nedeljski *Živ žav* ne bi bil tako radoživ, kot je (Darinka Koderman Patačko), pisci in piske pa bi se manj zavedali razumljivosti napisanega (Kristina M. Pučnik).

Bloge in podkaste lahko spremljate na portalu <https://jezikovni-poklici.si/>, ki se je prav tako razvil iz skupine, povezane z *Belo knjigo o prevajanju*. Tam med drugim lahko preberete aktualno razmišljanje Katje Zakrajšek o razmerjih moči in literarnem prevajanju, v *Jezikastu* pa prisluhnete različnim podkastom, povezanim z jezikovnimi poklici in prevajanjem, tolmačenjem in lektoriranjem.

Prava prevajalka/lektorica/tolmačka ni nikoli na dopustu

Se po vsem prebranem še vedno sprašujete, zakaj potrebujemo podnapise? In zakaj lektorje, če vsi znamo slovensko? Zakaj tolmače, če se vsi znamo sporazumevati v tujem jeziku? In prevajalce, če imamo Google prevajalnik?

Vabim vas, da preverite svoje poznavanje jezikovnih poklicev v SPLETNEM KVIZU in se potegujete za prav posebne nagrade:

- izkušnja tolmačenja v tolmaški kabini,
- obisk studia za sinhronizacijo na RTV Slovenija,
- lektoriranje izvlečka diplomske naloge,
- prisostvovanje prevajanju literarnega besedila v živo,

- prevod izvlečka magistrske naloge,
- druge privlačne nagrade.

Žrebamo vsaka dva meseca. Prvo žrebanje je že za nami; potekalo je 28. februarja 2021. Nagrade so že med nagrajenkami in nagrajenci, naslednji datumi, ko bodo nove možnosti za spoznavanje naših poklicev, pa so: 30. april, 30. junij, 31. avgust, 31. oktober in 31. december 2021.

Kviz je dostopen na naslovu www.belaknjigaoprevajanju.si

PRAVI PREVAJALEC* NI NIKOLI NA DOPUSTU

*PODNASLOVNA PREVAJALKA, KNJIŽEVNA PREVAJALKA, TOLMAČKA, PREVAJALKA STROKOVNIH BESEDIL, LEKTORICA, PREVAJALKA PRAVNIH BESEDIL

NAJHITREJE DO FILMA

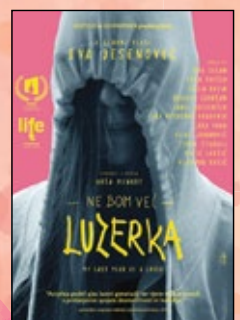
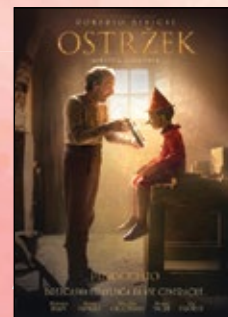
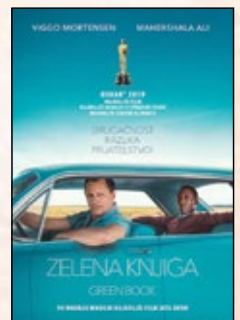
FILMOTEKA.EU

SPLETNA TRGOVINA S FILMI

PRAZNUJEMO
1. ROJSTNI DAN

SKUPONOM
"ROJSTNI DAN"

30%
POPUSTA

GO PARTNER d.o.o.

JILL SHALVIS

DLJE OD VEČNOSTI

Lucky Harbor, knj. 6

prevod: Ljubica Karim Rodošek

Hiša knjig, 2020, m. v., 373 str., 13,95 €

Hiša knjig nam vsako leto pripravi kakšen nov prevod ali dva sodobnih ljubezenskih romanov Jill Shalvis, večkrat nagrajene ameriške avtorice.

Njene zgodbe so redno na seznamih najbolje prodajanih knjig. Najnovejši prevod je šesta knjiga iz serije *Lucky Harbor*, ki jo bralke Jill Shalvis dobro poznajo. Grace Brooks je imela načrt. Postati uspešna, pomembna, da bo svojim krušnim staršem v ponos. Toda načrt je splaval po vodi, Grace pa je pristala v malem obalnem mestecu Lucky Harbor. Sicer visokokvalificirana bančnica si v mestecu najde dobre prijatelje in se pridruži klubu čokoholičark, ki jo prepričujejo, da mora poskrbeti za lastno srečo in svoje sanje, ne pa za sanje svojih staršev. Njeno najnovejšo priložnostno delo je sprehajanje psa za zelo zaposlenega zdravnika Josha Scotta, kmalu pa še varstvo njegovega petletnega sina. Vroči doktor Scott je že tako preobremenjen z delom, skrbjo za sina in mlajšo sestro, potem pa pride še Grace, pravi vihar nezgod ... Mu bo morda ona pomagala uvideti, kaj je najpomembnejše v življenju? > KLARA JARC

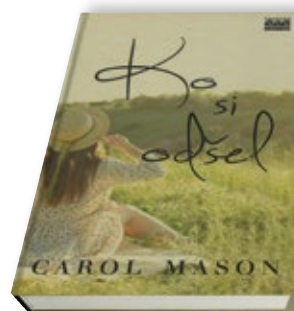
CAROL MASON

KO SI ODŠEL

prevod: Klodija Vučko

Meander, 2021, t. v., 325 str., 32 €

Zgodba poteka na časovni premici v letih 1963–1983–2013, v obdobju petdesetih let, in sicer dvema, ne tako zelo različnima ženskama: Alice in Evelyn. Prva je mladoporočenka, ki jo je na poročnem potovanju na Havajih po nekaj dneh zapustil mož s skrivnostnim sporočilom: »Naredil sem grozno napako. Ne morem nadaljevati z avlo vseh. Žal mi je.« Evelyn je zrela gospa, ki v domu starejših zvesto in predano obiskuje Eddyja, ki ga je predavnimi leti zapustila s sporočilom, povsem enakim, kot ga je prejela Alice. Zapleteni usodi obeh žensk se čustveno povežeta in srečno razpleteta. Zgodba o razhodih, napačnih odločitvah, obžalovanju in odpuščanju je prvi prevod v slovenščino iz dolge palete romantičnih uspešnic priljubljene angleške avtorice. > SONJA JUVAN

DIANE CHAMBERLAIN

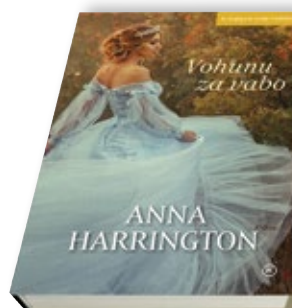
HČI IZ PRIHODNOSTI

prevod: Mateja Malnar Štembal

Meander, 2021, t. v., 456 str., 34 €

Verjamete v potovanja v času in prostoru? Poznate izraz kvantna teleportacija, ki ga uporablja znanost za skladno delovanje dveh snovnih delcev, čeprav sta prostorsko ločena? Človekove želje o potovanju v prihodnost

ali preteklost so daleč od realnosti, jih pa radi upodabljata filmska in literarna umetnost. Avtorica uspešnic *Proti svoji volji* in *Skrivna sestra* nam tokrat ponudi zgodbo o Carly, ki se hkrati sooča z moževim smrtno v Vietnamu in dejstvom, da je noseča z otrokom, punčko, ki ima hudo srčno napako. Te v sedemdesetih letih prejšnjega stoletja še ne znajo pozdraviti in otroku grozi smrt. Njen svak Hunter, strokovnjak za fiziko, pozna rešitev, ki pa je zelo skrivnostna in tvegana. Predlaga potovanje v 21. stoletje, kjer zdravniki že obvladajo operacije fetusa in ga lahko tako ozdravijo še pred rojstvom. Fantastično-romantični realizem prevzame bralca in spodbudi njegovo domišljijo. Hkrati se zave spoznanj, kaj vse prinašata sodobna znanost in razvoj. Knjiga, ki vas bo prevzela in jo boste zato težko odložili iz rok. > SONJA JUVAN

ANNA HARRINGTON

VOHUNU ZA VABO

Carlislovi, knj. 6

prevod: Neža Kralj

Mladinska knjiga, zbirka Oddih,

2021, t. v., 336 str., 32,99 €

Zapleti in skušnjave grofovske družine Carlislovih so bralcem in bralkam zgodovinsko ljubezenskih romanc dobro poznani. V novih prigodah spoznamo zabavljakega lahkoživca Christopherja, ki veliko pončujeje in serijsko lomi ženska srca, a v resnici deluje kot vohun v službi njegovega veličanstva. Ko neznanci umorijo njegovega družabnika, si priseže, da jih bo razkril in kaznoval. Na svoji misiji spozna lepo Diano Morgan, ki poskuša rešiti svojega brata pred lažnimi obtožbami, in klobčič spletke in neresnic se precej zaplete. Ameriška avtorica Anna Harrington je za zapisovanje prigod temeljito preštudirala nadzorne organe francoske in angleške vlade sredi 19. stoletja in o tem za vse ljubitelje angleškega plemstva podala tudi zgodovinsko opombo na koncu knjige. > BETI HLEBEC

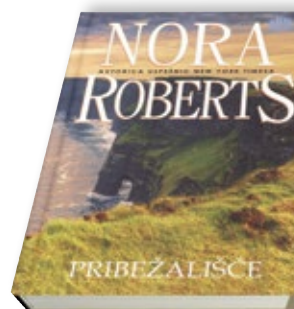
NORA ROBERTS

PRIBEŽALIŠČE

prevod: Suzana Pečnik

Meander, 2021, t. v., 483 str., 34 €

Eden najnovejših ljubezenskih romanov plodovite pisateljice Nore Roberts spremlja Caitlyn Sullivan, eno mlajših članic uspešne igralske rodbine irskih korenin. Cait je bila pri desetih letih ugrabljenka z družinskega posestva v Big Suru, a je ugrabiteljcem pobegnila in pomoč našla na bližnjem ranču Obzorje, kjer jo je našel presenečeni najstnik Dillon Cooper, zato se je vrnila v objem svoje družine. Hitro se je izkazalo, da je posredi strašno izdajstvo. Storilci so kaznovani, Cait pa se življenje zasuka nekoliko drugače ... Čez leta se znova poskusi v družinskem poslu, zdi se, da je našla ljubezen, začela je študirati, a sence iz preteklosti se vrnejo. Naposled najde svojo nišo, se vrne na družinsko posestvo in se po dolgem času sreča s čednim rančerjem Dillonom. Med njima se vnamejo iskre in stkejo močne vezi, grozljiva izkušnja iz otroštva pa še ni povsem zaključena. > KLARA JARC

PRENOVLJENA
spletna knjigarna

koda **MOJIHS**
za 5% popust

Vse kar potrebujete je knjiga in skodelica čaja.

Romani že za samo 4,99 €.

Sledi nam na
#mojaknjiga

- kriminalke
- leposlovje
- ljubezenski romani
- biografije
- osebna, duhovna rast
- kuharice
- zdravje
- priložniki
- turizem, narava
- otroško, mladinsko branje

www.mojaknjiga.si

MARIE TREMAYNE

ZAKRINKANA LJUBEZEN

Neubogljlive neveste, knj. 2

prevod: Barbara Jarc

Mladinska knjiga, zbirka Oddih, 2021, t. v., 408 str., 32,99 €

Ameriška pisateljica Marie Tremayne je študirala angleški jezik, se navduševala nad romani Jane Austen, zato ni čudno, da je v njen čas postavila tudi svoje romane iz serije *Neubogljlive neveste*. Po prevodu *Dame pod krinko* je zdaj izšel drugi (samostojni) del te serije, ki ima dva priljudna glavna lika. Ona je lady Eliza Cartwick, ki se je pri šestnajstih že zaročila, kmalu potem poročila in potem že tudi dobila prvega otroka, vendar je njen mož umrl v nesreči s kočijo, tako da je zdaj vdova že dve leti. On pa je Thomas, lord Evanstonski, nekdanje zagledan v Elizo, sestro svojega najboljšega prijatelja, ki pa se mu je vedno zdelo nedosegljiva. Zato tudi zdaj ne ve, če mu jo bo uspelo prepričati, da mu ne gre zgolj za kratko ljubimkanje, temveč jo želi prav zares poročiti. Viktorijanska romantična pustolovščina se lahko začne! > BETI HLEBEC

CATHERINE ANDERSON

KOMANČEVA LUNA

prevod: Branka Šnek Oset

Hiša knjig, 2020, m. v., 557 str., 14,95 €

Pisateljica, potomka plemena Šošonov, ki so predniki Komančev, pravi, da je med pisanjem tega pustolovsko-ljubezenskega romana, ki je prvič izšel leta 1991, začutila močno povezavo s svojimi predniki, *Pravim ljudstvom*. Ker pa zgodba ni bila napisana po klasičnih romaneskni pravilih, je knjiga izšla zgolj v omejenem številu izvodov. Ponatis mnogo let pozneje je dokazal, da so bralci tako knjigi kot avtorici izkazali veliko naklonjenost. Rahločutna zgodba o prepovedani ljubezni med dekletom iz dežele *tosi tivo*, zlatolaso onemelo Loreto, ki je bila priča grozljivemu umoru staršev, in indijanskim bojevnikom Lovcem, se tragično zapleta in je polna čustev. A njuni ljubezni nista naklonjeni niti njeno niti njegovo ljudstvo. Preprekam navkljub si bosta Lovec z indigo očmi iz plemena Pravega ljudstva, katerega pripadnike so beli osvajalci pobijali, in mlado, osirotelo dekle Modrooka preko prepada sovraštva podala roke in skupaj odšla na zahod. Ustvarila bosta novo ljudstvo z lepšo prihodnostjo. »In Komanči in tosi tivo bodo za vedno živeli kot eno.« > SONJA JUVAN

ki, *Pravim ljudstvom*. Ker pa zgodba ni bila napisana po klasičnih romaneskni pravilih, je knjiga izšla zgolj v omejenem številu izvodov. Ponatis mnogo let pozneje je dokazal, da so bralci tako knjigi kot avtorici izkazali veliko naklonjenost. Rahločutna zgodba o prepovedani ljubezni med dekletom iz dežele *tosi tivo*, zlatolaso onemelo Loreto, ki je bila priča grozljivemu umoru staršev, in indijanskim bojevnikom Lovcem, se tragično zapleta in je polna čustev. A njuni ljubezni nista naklonjeni niti njeno niti njegovo ljudstvo. Preprekam navkljub si bosta Lovec z indigo očmi iz plemena Pravega ljudstva, katerega pripadnike so beli osvajalci pobijali, in mlado, osirotelo dekle Modrooka preko prepada sovraštva podala roke in skupaj odšla na zahod. Ustvarila bosta novo ljudstvo z lepšo prihodnostjo. »In Komanči in tosi tivo bodo za vedno živeli kot eno.« > SONJA JUVAN

SOFIA LUNDBERG

RDEČI ADRESAR

prevod: Maša Zupančič

Hiša knjig, 2020, m. v., 309 str., 12,95 €

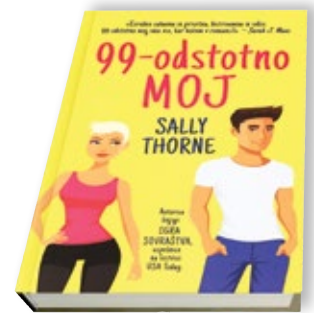
Ko si star šestindvetdeset let, v adresarju nimaš več veliko imen, ki ne bi bila prečrtana s pripisom: mrtev. Doris ves teden čaka na četrtek, da lahko spregovori z Jenny, pranečakinjo v Ameriki, edinim bližnjim sorodnikom, ki ji je še ostal. Tisto, česar ji ne more povedati po skypu, starka zapisuje v samotnih urah listanja po adresarju. Spomini razkrivajo nemirno življenjsko pot ženske, ki je morala dom za vedno zapustiti s trinajstimi. Prezirana služkinja iz Švedske je po čudežu postala občudovana manekenka v Parizu, tam našla – in izgubila – ljubezen

SALLY THORNE

99-ODSTOTNO MOJ

prevod: Esther Kogoj

Hiša knjig, 2021, t. v., 341 str., 33,90 €

Darcy ima moško ime, piercing v prsni bradavički, na kratko ostrižene lase, usnjene hlače in oster jezik. Samo tako se lahko prebije skozi večere za točilnim pultom v baru za motoriste. Pa ni bila vedno takšna. Pred osmimi leti je komaj osemnajstletna lepota »iz dobre družine«, neizkušena v ljubezni, zavrnila Toma, edinega, ki ga je ljubila, in edinega, ki jo je ljubil. On se je potem zaročil z drugo, ona se je zlomljenega srca vrgla v divje življenje, vsak dan dlje od tistega, kar si je želela. Po osmih letih pa se Tom vrne še bolj privlačen. In spet samski! Darcyjin brat dvojček ga je najel, da bo njegovo podjetje prenovilo staro hišo, ki sta jo podedovala z Darcy. Rušenje in zidanje ustvarjata ozadje prebujenega upanja na ponovno zблиžanje, ki hitro prerase v nebrzdano flirtanje in nato v vroče zapeljevanje. Zbijanje starih ploščic in vonj svežega cementa budita tako divje poželenje, da njej neprestano drsijo z ramen čipkaste naramnice prekratkega topa in se njemu lepijo prepotene majice na ploski trebuh. Avstralska avtorica se je z romanom, ki je njen drugi po vrsti, uvrstila med najuspešnejše pisce uspešnic USA Today. > MAJA ČREPINŠEK

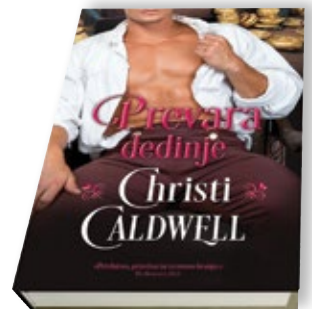
CHRISTI CALDWELL

PREVARA DEDINJE

Grešne neveste, knj. 4

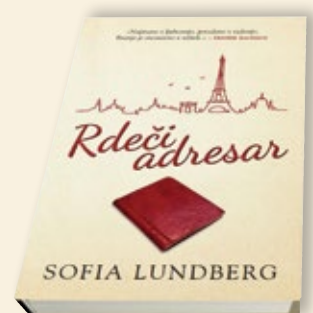
prevod: Ljubica Karim Rodošek

Hiša knjig, 2020, m. v., 373 str., 13,95 €

Calum Dabney je iz mladega žeparja, ki ga je izdaja prijateljice iz otroštva skoraj pripeljala na vislice, odrasel v enega od lastnikov uspešnega kockarskega kluba Pekel in greh. Klub nujno potrebuje novo računovodkinjo, lady Eve Pruitt pa nujno potrebuje zatočišče pred svojim pohlepni bratom, ki se hoče na kakršenkoli način polastiti njene dediščine. Ker je spretna s številkami, se po dolgem oklevanju vendarle odpravi na razgovor v zloglasni klub. Nekaj dni prepozno sicer ... Šokirana, da je lastnik deček, ki ga je v mladosti v želji, da mu pomaga, nehote poslala v ječo in smrt, svojo pravo identiteto še bolj varuje, službo pa si zagotovi z majhnim zavajanjem. Poslovni odnos, že sam po sebi poln sumničavosti, pa se še bolj zapleta z nepričakovano strastjo. Četrta in zadnja knjiga iz serije *Grešne neveste* ameriške avtorice zgodovinskih ljubezenskih romanov Christi Caldwell bo bralkam prinesla zaključek razburljive zgodbe o otrocih brez vsega, ki so si prigarali uspeh in spotoma našli ljubezen. > KLARA JARC

svojega življenja, se tik pred vkorakanjem nacistov podala na negotovo pot v Ameriko, vedno znova padala in se pobirala. Spomine pogumne ženske, ki ji življenje namenja »mного dežja, da bodo sončni dnevi še bolj zasijali«, prekinja dogajanje v sedanosti, v kateri Doris umira. Nepreklicno. In vendar je v umiranju mnogo svetlobe in ljubezni. Srčen, ganljiv roman, ki bralca potegne v mlin velikih zgodovinskih dogajanj, ki so zmlela usode milijonov, zrasede v premislek, za kaj je vredno živeti, za kaj se je vredno truditi. Avtorici je ta roman, njen prvi, prinesel prevod v 32 jezikov. > MAJA ČREPINŠEK

FRANK HERBERT

OTROKA PEŠČENEGA PLANETA

Sipina, peščeni planet, knj. 3

prevod: Matjaž Juričak

Sanje, zbirka Sanje. Roman,
2021, m. v., 397 str., 20 €Tretji del ciklusa *Sipina, peščeni planet* zaključuje vsebinsko povezanost prvih dveh knjig, tako da ga lahko okličemo tudi kot zaključek trilogije, je pa Herbert do svoje smrti spisal še tri nadaljevanja. Serija je umeščena na puščavski planet Sipino (Dune), ki je edini izvor melanže, »začimbe vseh začimb«, ki med drugim upočasnjuje staranje, omogoča pa tudi preruške vpogled v prihodnost. Upravlja ga rodbina Atreides, ki je zaradi tega cilj spletkarjenja številnih interesnih skupin; te bi se rade polastile nadzora nad to dragoceno surovino. Čeprav gre na prvi pogled za pustolovsko zgodbo, avtor ustvari izjemno otipljivo politično, versko, družbeno in ekološko okolje, v katerem odpira kompleksna vprašanja, od filozofije do moči oblasti in vojskovanja v imenu (verskega) prepričanja. Ne preseneča torej, da so jo poleg ljubiteljev žanra radi brali predvsem intelektualci, konec sedemdesetih let prejšnjega stoletja je bila serija že tako popularna, da je opazno povečala prodajo knjig drugih ZF piscev, roman *Otroka peščenega planeta* pa se je ob izidu leta 1976 vpisal v zgodovino kot prvi trdo vezani znanstvenofantastični »best-seller«. Pripoved se odvija devet let po *Mesiji s peščenega planeta*, Paulova otroka, dvojčka Leto in Ghanima, se znajdeti v središču vplivov raznih likov, ki gojijo lastno agendo, tudi smrtonosne zarote, a nihče ne ve, da sta podedovala očetov dar preroštva in imata svoje načrte. Medtem pa je Sipina podvržena klimatskim spremembam, zelenje izpodriva suho pokrajino in vpliva na tradicionalne, opredeljujoče navade puščavskih Fremenov ... Roman, poln bogate simbolike in kot klobčič prepletenih pripovednih niti, ki pa ob svojem jasnem razpletanju odgrinjajo neizmerno moč avtorjeve vizije. Vznemirljiva klasika, ki z leti le še pridobiva aktualnost. > ALEŠ CIMPRIČ

Medtem pa je Sipina podvržena klimatskim spremembam, zelenje izpodriva suho pokrajino in vpliva na tradicionalne, opredeljujoče navade puščavskih Fremenov ... Roman, poln bogate simbolike in kot klobčič prepletenih pripovednih niti, ki pa ob svojem jasnem razpletanju odgrinjajo neizmerno moč avtorjeve vizije. Vznemirljiva klasika, ki z leti le še pridobiva aktualnost. > ALEŠ CIMPRIČ

DANIEL COLE

KONČNICA

Fawkes in Baxter, knj. 3

prevod: Irma Kukovič

Hiša knjig,

2021, m. v., 2021, 396 str., 14,95 €

Zaključna knjiga kriminalne trilogije se začne s samomorom upokojenega policista Finlaya Shawa. Tik pred smrtjo je zaman poklical prijatelja, nato 113. Policist, ki je prišel preverit klicno številko, je moral vdreti v od znotraj zaklenjeno sobo, kjer je našel truplo in ob njem pištolo. Toda detektiv Wolf je prepričan, da njegov nekdanji mentor nikoli ne bi storil samomora. Zagrizeno išče dokaz, da gre za umor. Ob tem se njegova pot znova prekrži s kriminalistko Emily Baxter in pod pogoriščem znova zažari iskra na silo pretrgane ljubezni. Wolfa sledi preiskave vodijo daleč nazaj, v čas, ko sta dva mlada policista naletela na svoj prvi veliki primer in se je zgodilo nekaj, kar se ne bi smelo ... Napeta kriminalka s hitrim tempom, črnim humorjem in nepričakovanimi zasukami slika prizore brezobzirnega boja za moč, korupcije, izsiljevanja in ljubosumja, a tudi velikih ljubezni, ob tem pa spretno poveže niti dogajanja prejšnjih delov trilogije. Za polno doživetje tretjega dela je treba prebrati tudi *Lutko iz cunj* in *Obešenca*. Britanski avtor se je s trilogijo, ki je prevedena v 40 jezikov, zavihtel med pisce najbolje prodajanih kriminalnih romanov. > MAJA ČREPINŠEK

GREER HENDRICKS, SARAH PEKKANEN

ANONIMNO DEKLE

prevod: Anja Bakan

Hiša knjig, 2020, m. v., 444 str., 14,95 €

Osemindvajsetletna Jessica Farris se v New Yorku preživlja kot vizažistka za različne priložnosti. Denarja ji ves čas primanjkuje, zato se nekega dne, ko pri eni od strank po naključju izve za anonimno psihološko raziskavo, za katero so udeleženci zelo dobro plačani, nemudoma prijavi nanjo. Že po prvem dnevu sodelovanja pri raziskavi, ki jo vodi skrivnostna psihiatrinja dr. Shields, se Jessica zave, da ima nanjo vse skupaj zelo močan učinek. A ko kasneje dobi psihiatrinjino povabilo, da bi za izvrstno plačilo še naprej sodelovala pri njenem raziskovalnem delu, ga Jessica vseeno sprejme. Ob tem spoznava, da vse skupaj postaja vedno bolj zapleteno, nenavadno in tudi grozljivo. Je prav, da je neznan strokovnjakinji izlila vse svoje skrivnosti, tudi tiste najtemnejše? Odlični roman navdušuje z napeto zgodbo, ovito v stotero tančic nepredvidljivih zapletov. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

FIORELLA DE MARIA

SPEČA PRIČA

prevod: Marko Nzobandora

Družina, 2021, m. v., 155 str., 19,90 €

Idilično angleško podeželje nekega poznopoletnega jutra razburka vest, da je v koči na robu vasi v bližini tamkajšnjega samostana neki deček našel dve trupli: prvo pripada tujemu umetniku,

drugo pa Marie Paige, ženi vaškega zdravnika. Na kraj zločina takoj odhiti pater Gabriel, ki ugotovi, da močno okrvavljena Marie v resnici še kaže nekaj znakov življenja, zato nemudoma pokliče reševalce in policijo. Policisti za storjeni zločin sumijo dr. Paiga, ki naj bi imel svojo prestrašeno ženo in njeno življenje ves čas pod grozljivo kontrolo. A patru Gabrielu vse skupaj ne da miru, zato na lastno pest raziskuje ozadje dogodka. Ko se že zdi, da je prišel na sled storilcem, ga vedno kakšna stvar odvrne od končnega razkritja. Bo vztrajal in mu bo naposled vendarle uspelo? Kriminalni roman z vso odlično dramatičnostjo svojega žanra vabi k branju na dušek! > VESNA SIVEC POLJANŠEK

GUILLAUME MUSSO

SKRIVNO ŽIVLJENJE PISATELJEV

prevod: Špela Žakelj

Meander, 2021, t. v., 189 str., 28 €

Na samotni otok, kjer so domačini že davno sklenili, da ne bodo popustili turizmu, se je na vrhuncu uspeha zatekel slavni pisatelj. In še prej oznanil, da je opustil pisanje. Za vedno. Pri petintridesetih. Ne da bi kdo razumel, zakaj. Medtem ko se njegove knjige še naprej dobro prodajajo, živi skrivnostno življenje zaprt za visokimi zidovi hiše nad pečino. Nato na otok pride mladenič, ki je napisal svoj prvi roman. Če bi slavni pisatelj prebral njegov rokopis ...? Na otoku počitnikuje tudi mlada novinarka. Čemu je sama? Potem se zgodi grozovit umor. Inteligentna kriminalka se potaplja v svet pisateljevanja, globoke ljubezni in žgočega maščevanja, razkrivanja resnice in ustvarjanja fikcije, ki pa ne more biti niti senca tistega, česar so zmožni resnični ljudje. Avtorjeva dela sodijo med najbolj prodajane knjige francoskega knjižnega trga. > MAJA ČREPINŠEK

ANDERS ROSLUND

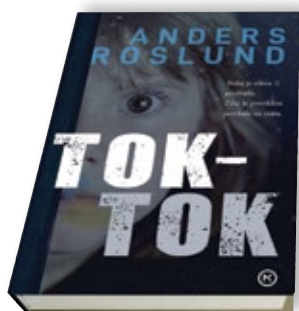
TOK-TOK

prevod: Tina Stanek

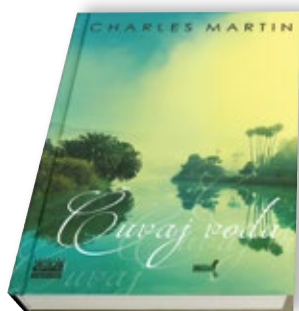
Mladinska knjiga, zbirka Krimi, 2021, t. v., 491 str., 34,99 €

Anders Roslund

Sredi zadušnega poletja, ko se v Stockholmu dogajajo le nepomembni vlomi, mlada pomočnica prinese inšpektorju Grensu poročilo, na katero je pred sedemnajstimi leti pripisal, naj ga v primeru, da se bo v nekem stanovanju karkoli zgodilo, takoj obvestijo. Hipoma vanj butnejo spomini na jedki vonj trupel, ki se je zažrl vanj, ko je vdrl v stanovanje, v katerem je našel živo le petletno deklico. Dva dni je bedela ob truplih svoje družine. Nekdo jih je postrelil čisto od blizu. Pretreseni inšpektor je sirotico v naročju odnesel s kraja smrti in ji preskrbel zaščito priče. Nato je dobila novo identiteto. Primer je ostal nerešen, ker je otrok neizmerno grozo in bolečino potisnil tako globoko vase, da ni povedal ničesar. Sedaj pa je nekdo vlomil v tisto stanovanje in izpod kosa parketa nekaj vzela. Kje je deklica? Kdo je sedaj? Jo bo detektiv našel prej kot morilec, ki zdaj nekaj ve? Čustveno nabita detektivka se spusti v mrak stockholmskega podzemlja, kjer ni nič tako, kot se zdi. Avtor je prejemnik številnih prestižnih mednarodnih nagrad in eden najuspešnejših sodobnih piscev kriminalk s prevodi v 30 jezikov. > MAJA ČREPINŠEK

CHARLES MARTIN

ČUVAJ VODA

prevod: Sonja Uran Šinigoj

Meander, 2021, t. v., 380 str., 32 €

Neodložljiva, napeta pripoved nas bo vodila po razburkanih vodah presenetljivih doživetij glavnega junaka Murphyja Shepherdja, ki živi sam na svojem čolnu, a kmalu izvemo, da je v življenju doživel presenetljive in grozljive stvari. Že prve strani romana skrivajo napetost kriminalne zgodbe, ki se stopnjuje v avanturistično-pustolovske dogodivščine, nenavadna srečanja in zaplete ter razplete, pa svet nelegalnih zabav in droge ter vso grozo trgovine z ljudmi. Murphy reši brodolomko Summer, ki išče svojo mladoletno hčer – njo je odpeljala tolpa, ki se ukvarja s preprodajo in izkoriščanjem mladih za spolne sužnje, ki jih, ko jim ne služijo več, odvržejo. V teh krajih veljajo drugačni zakoni in najboljše je, da človek vzame stvari v svoje roke, kadar nekdo izgine, sicer se tolpe »dokaznega materiala« hitro znebijo. Posebej pomenljiv je vložek, ki ga pisatelj vpleta v samo zgodbo – to je zavedanje o »zdravilni« moči knjig: »Zdravila so pozdravila mojo bolečino. Knjige pa so zdravile mojo realnost. Drugi proces je trajal dlje, a z manj stranskimi učinki.« > SABINA BURKELJCA

FRANCESCO DIMITRI

KNJIGA O SKRITIH REČEH

prevod: Matejka Križan

Lynx, 2020, m. v., 398 str., 25 €

Na jugu Italije življenje še teče po starih tirnicah med oljčnimi gaji, božansko hrano, močnim vinom, kristalnim morjem in migotajočo vročino. Najpomembnejša je družina, za njo prijatelji. Nad vsem pa visi Krona. Kaj je Krona, se ne sprašuje, če hočeš ostati živ. To vedo vsi, tudi trije prijatelji, ki se vsako leto na določen dan vrnejo iz vseh koncev Evrope, da bi se srečali v domačem kraju. Toda eden iz med njih, vsestransko nadarjeni Art, edini, ki se je vrnil živet nazaj domov, se letos ne prikaže. Ko ga prijatelji iščejo na domu, se njihove skrbi poglobijo. Art že dolgo ni bil doma, njegov pes je izginil, na vrtu pa rase nekaj grmov marihuane, ki je izključna domena Krone. Kdor bi jo gojil sam, bi si napisal osmrtnico. Nato slišijo čudne govornice, da je njihov prijatelj mogočen čudodelec, ki je ozdravil hčerko nekoga; ta ga v zahvalo čiti. Toda srhljivka se iz sveta realnih nevarnosti spusti še dlje in še globlje. Nenadoma prepleza pravadno kamnito ograjo in se izgubi med temne sence čudno zverženih tisočletnih oljk. Prebudijo se demoni meridiani. Avtor, ki živi v Veliki Britaniji, velja za enega najuspešnejših italijanskih piscev steampunk literature. > MAJA ČREPINŠEK

HISAKNJIG10

Koda za 10 % dodatni popust za izdaje Hiše knjig na Galarna.si!

Velja do 15. 5. do 24^h.

Mednarodna uspešnica

Doug Gold
LJUBEZEN ZA BODEČO ŽICO
tv, 33,90 €

Najboljša knjiga 2019

Ann Patchett
NIZOZEMSKA HIŠA
tv, 33,90 €

Taylor Jenkins Reid
VSEH SEDEM MOŽ EVELYN HUGO
tv, 34,90 €

Cilla in Rolf Börjlind
ČRNA ZARJA
tv, 34,90 €

Daniel Cole
KONČNICA
mv 14,95 €

Megan Miranda
IZGINULI DEKLETI
mv 13,95 €

Gratis dostava nad 20 €

Za več kot 5000 knjig v ponudbi na:

www.galarna.si

Hitro in varno

Distribucija Avrora
e: info@galarna.si
t: 040 922 522

MOJCA KOMAN

BUČE IN BUČNE JEDI

fotografije: Krištof Koman
Kmečki glas, 2021, t. v., 162 str., 20 €

Buče prihajajo iz Amerike in njihove najstarejše sledi segajo 15.000 let v zgodovino, k nam pa jih je prinesel slavni pomorščak Krištof Kolumb in z njimi preobrnili kulinariko Evrope. Če so Indijanci že od nekdaj uživali buče zelo različnih barv in oblik, se mi z njimi še bolj spogledujemo in počasi posegamo po novih vrstah. Med najbolj znane in uporabne buče sodijo seveda bučke, majhne podolgovate zelene cukete ali cukini, kot jim tudi rečejo, japonska velikanka hokaido sodi med najbolj znane oranžne buče, bela patišonka pa je zelo priljubljena v skupini poletnih navadnih buč, malo posebna, a vseeno zelo priljubljena je bodičasta (tudi gladka) čajota, med največje in najtežje buče, ki rastejo na naših njivah in vrtovih, pa sodi gotovo muškata buča. Priznana domača nutricionistka Mojca Koman je pripravila 60 praktičnih receptov, od prigrizkov, namazov in solat pa vse do sladic, ki svojo osnovo najdejo v pisanem svetu buč. Če tudi vi dvomite, da je iz buč možno narediti še kaj drugega kot bučno juho in pire, potem je ta lepo oblikovana knjiga z jasnimi navodili več kot primerna za vas. Ko jo boste listali, bo iz vaše kuhinje kmalu zašlo po bučni lazanji, tortiljah z bučno salso, krhki bučni piti ali rižoti, morda pa lahko v teh pomladnih dneh pripravite tudi bučno-čokoladni kolač ali bučno marmelado z limono in ingverjem. > RENATE RUGELJ

KLARISA M. JOVANOVIČ

PRAVLJICA, POGRNI SE

Za mizo s pravljicnimi junaki
ilustracije: Štefan Turk
ZTT-EST in Drava, 2021, t. v., 128 str., 19 €

Pravljice, slišane in podoživljene v zgodnjem otroštvu, ostanejo kot zgodbe in simboli nekih ravnanj in vrednot žive vse življenje. Največkrat čustven spomin nanje pa je lahko tudi izziv za novo branje in vsebinsko presnavljanje. Klarisa M. Jovanovič je staro pripovedno izročilo nekoliko posodobila in obenem domiselno porabila za kulinarčni okvir 21 izbranim, večinoma slovenskim ljudskim pravljicam. Potem ko je povzela in ponekod tudi nekoliko preoblikovala njihovo vsebino, je mlade bralce (in njihove odrasle pomočnike) z vprašanjem, kaj so Rdeča Kapica, Mojca Pokrajculja, Kralj Matjaž in drugi domišljijski liki jedli v svojem času in okolju, povabila za mizo s pravljicnimi junaki. Receptov za jedi – nekatere, kot masunek, frika, vārica ali prežmuht, imajo zanimiva stara narečna imena – je še nekaj več, vse pa so prilagojene prevladujočemu okusu današnjih šolarjev. Mikavne ilustracije je prispeval Štefan Turk. > IZTOK ILICH

KATJA FERLETIČ

STARE JEDI V NOVIH LONCIH

Goriška Mohorjeva, 2020, t. v., 397 str., 25 €

Recepti za domače jedi iz širše Goriške, s Sovodenjskega, Vipavskega in Krasa, ki so si jih ženske podajale iz generacije v generacijo, obujajo vonje in okuse jedi, kot so jih kuhale none, prinesejo na površje spomine. Zato je »kuharica« iz zbirke tradicionalnih receptov, sprva objavljenih v tedniku Novi glas, prerasla v pisan mozaik pripovedi o načinu bivanja in ljudeh, ki so jedi pripravljali in si jih delili. Vsakemu receptu sledi zgodba o šegah in navadah, prepričanjih in veri, vsakdanu in praznikih skoraj izginulega časa. To je knjiga o jedeh in ljudeh, ki jih ne poguglaš, ampak okusiš in doživiš. Krasijo jo ilustracije in fotografije jedi, kot bi jih dobili na krožnik v nonini kuhinji. Z recepti nahrani usta, z zgodbami duha, med vrsticami pa se vije pomenljiva pripoved o spreminjanju položaja žensk. Njim se avtorica, novinarka pri tedniku Slovencev v Italiji, globoko priklanja. > MAJA ČREPINŠEK

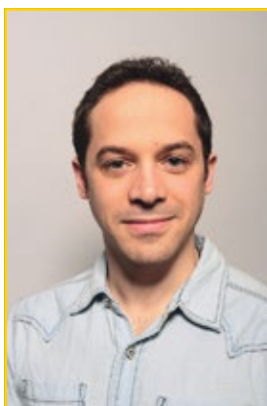

POLONA KOVIČ

HRANA ZA KREPITEV ODPORNOSTI IN ZDRAVJA

fotografije: Cveto Sonc in Shutterstock
Mladinska knjiga,
2020, pt. v., 352 str., 29,99 €

Knjiga, ki je med bralce prišla sredi drugega vala epidemije, bo enako koristna tudi v prihodnjih dneh, saj prinaša veliko nasvetov za izboljšanje telesne odpornosti in vitalnosti imunskega sistema, ki ga lahko učinkovito podpremo tudi z ustrezno prehrano. V prvem delu knjige spoznamo nekaj enostavnih sadno-zelenjavnih obrokov, ki telesa ne obremenjujejo, od breskev za splošno vitalnost, brusnic za zaščito ledvic in mehurja, pa grozdja, ki pomaga pri preutrujenosti, in kivija, ki ščiti pred okužbami dihalnih poti, do belgijskega radiča za spomladansko razstrupljanje, redkvice za zdravo sluznico, koruze, ki krepi živčevje, in meda, ki pomaga k večji zbranosti. V drugem delu pa so tematski kulinarčni predlogi za napitke in jedi, ki nadomestijo izgubljene vitamine, preganjajo spomladansko utrujenost, izboljšujejo vid, pomladijo organizem, odpravljajo kilograme ali rešujejo lakoto med službenim časom v šoli ali doma. »Hrana je lahko naša prva pomoč in naše prvo zdravilo, po katerem telo hlepi prav tako kot po počitku, spancu in razvedrilu.« > RENATE RUGELJ

Nova knjiga avtorja uspešnice
Sportni gen

David Epstein: RAZPON

Zakaj v dobi hiperspecializacije še kar naprej zmagujejo raznovrstneži

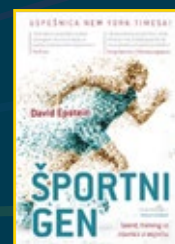
»Razpon je hkrati zgodba, učbenik in priročnik za razumevanje sveta in človeka. Izjemna nadgradnja kulturnega Športnega gena.«

– Boštjan Videmšek, avtor knjige *Plan B*

Ena izmed najboljših poslovnih knjig po izboru časnika Financial Times

Priporočamo tudi: ŠPORTNI GEN
Talent, trening in resnica o uspehu

Naročila: na spletni strani www.bukla.si • po telefonu 01/520 18 39 • po e-pošti knjigarna@umco.si • Knjige založbe UMco so na voljo tudi v boljše založenih knjigarnah.

BARBARA ČERNE

ŽVRKLJANJE OLJA

Za razstrupljanje in samozdravljenje

Ara, 2021, m. v., 226 str., 17,90 €

Barbara Černe je s svojim življenjskim slogom, v katerem se ne boji eksperimentirati z različnimi komplementarnimi zdravilskimi praksami (in izkušnje potem opisati v knjigi), do zdaj že preizkusila delni dnevni post (knjiga *Prekinitveni post*), zdravilne učinke gline (knjiga *Glina za vsak dan*), uporabo kisika za zdravje (knjiga *Zdravljenje s kisikom*) ter predloge za lajšanje artritisa (knjiga *Zdravljenje artritisa*). Zdaj je prišlo na vrsto še žvrkljanje olja, ki je po konceptu uporabe zelo preprosto, poceni in neškodljivo. Metoda je naslednja: vsako jutro naj si človek v usta da čajno žličko olja, najbolje sončničnega, lahko tudi kakega drugega rastlinskega, potem z njim žvrklja kakih dvajset minut, nato ga izpljune v brisačo. Učinki: s tem žvrkljanjem človek iz ust potegne obilo mikroorganizmov in škodljivih biokemičnih odpadkov, zobje postanejo bolj beli, dlesni pa bolj rožnate in zdravega videza. Oblika samozdravljenja, ki daje učinek ob ustreznem in dovolj dolgem izvajanju. > SAMO RUGELJ

JOSEPH MERCOLA

KETO POST

prevod: Jure Šešet

Primus, zbirka InZdravje,
2020, m. v., 221 str., 24,90 €

Keto prehrana je že nekaj let popularna pri nas in po svetu. Poleg pomena časovnega razporejanja obrokov je glavni poudarek pri keto dieti visok vnos kakovostnih maščob in nizek

vnos ogljikovih hidratov ter beljakovin, kar privede do ketoze. Ketoza je zmožnost porabljati ketone kot gorivo, kar je bilo ključno za preživetje naše vrste. Avtor uspešnice *Maščobe kot gorivo* Joseph Mercola je v knjigi *Keto post* natančneje popisal različne vidike te posebne oblike prehranjevanja. V začetnih poglavjih se je posvetil razlogom za zbolevanje, zgodovini in mehanizmu posta ter različnim vrstam posta. Postenje ima tudi stranske učinke, ki so posledica strupov, ki se sproščajo; pomembni poglavji sta zato namenjeni varnosti in temačni strani posta.

Ciklična ketogena dieta je ciklični delni post s 300–600 kcal in z živili z veliko hranilno gostoto, 1- do 2-krat na teden po vmesnem postu. Ustrezen delni post je koristen povzročitelj presnovnega stresa. Glavne koristi so: zmanjševanje neodzivnosti na inzulin, avtofagija (razgrajevanje lastnih poškodovanih celic) in tvorjenje izvornih celic, razstrupljanje, normaliziranje cirkadianih ritmov, zdravje črevesja, hujšanje, zdravje možganov, boljše delovanje srca. Podal je natančna navodila, kako se posta sploh lotiti, kako se ga držati in kako tudi s pomočjo laboratorijskih testov spremljati svoj napredek.

Postenje je obenem tradicija in zdravilni mehanizem, ki je star toliko kot človeštvo. Je ena najučinkovitejših telesnih strategij za povnitev in krepitev zdravja, vendar pa se ga moramo lotiti pripravljeni in opremljeni s pravimi informacijami, kar nam knjiga *Keto post* tudi omogoča. > KLARA JARC

knjigarna
www.bukla.si

Kmečki glas

Pomladne KNJIŽNE NOVOSTI

#SLADICE Znani slovenski
kulinarični blogerji
25 EUR**SEMENARSTVO**Miša Pušenjak
23 EUR**BUČE IN
BUČNE JEDI**Mojca Koman
20 EUR**VRTNICE**Matjaž Mastnak
28 EUR**KMALU IZIDE**
**MOJ
SADOVNJAK**
Roman Mavec

Naročanje: 01 473 53 79,
karmen@czd-kmeckiglas.si,
zalozba.kmeckiglas.com

SREČNI OTROCI? Z IGRO! SREČNI ODRASLI? Z IGRO!

Vse materialne avtorske pravice so last Mladinske knjige

© Mladinska knjiga

Prosta otroška igra je v zadnjih petdesetih letih upadla kar za 90 %! Otrokom vse bolj zapolnjujemo čas z vodenimi dejavnostmi, zato vse manj sami igrivo raziskujejo sebe in okolico. Ta odlična knjiga vas bo prepričala, da prosta igra ni tratenje časa, temveč ključni element vzgoje trdoživih in zdravih otrok.

📍 v trgovinah Mladinske knjige 🌐 www.emka.si ☎ 080 12 05

 Mladinska knjiga

ZDRAVJE

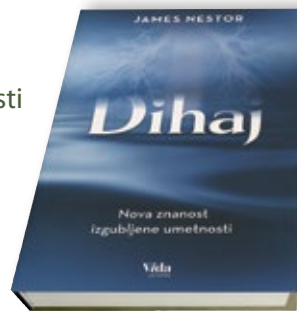
JAMES NESTOR

DIHAJ

Nova znanost izgubljene umetnosti

prevod: Katja Jenčič

Vida, 2021, m. v., 323 str., 34,90 €

Tema pravilnega, naravnega dihanja (ki so ji v preteklosti posvečali veliko več pozornosti) v zadnjih letih pronica tudi k nam, saj smo o dihanju že dobili nekaj prevodnih knjig (denimo *Dober dih*). Resničen preboj na tem področju pa je lansko leto doživela knjiga *Dihaj*, ki jo je napisal ameriški raziskovalni novinar James Nestor. Pri tem je izhajal tudi iz osebne izkušnje, saj so ga že šest mesecev po rojstvu začeli hraniti s stekleničko, kasneje s kupljeno predelano hrano, kar je vodilo do pomanjkanja žvečenja, zavrtega razvoja kosti v zobnih lokih ter posledično do kronične zamašenosti nosu, ki mu je povzročalo različne bolezenske težave tudi v odraslosti. To ga je pripeljalo na tečaj pravilnega dihanja ter potem naprej v raziskovanje tega – na videz preprostega – področja. Potoval je po vsem svetu, svoja dognanja, kako je razvoj človeške civilizacije vplival na naše sedanje dihanje, s tem pa tudi naše življenje, ter kako lastno dihanje obrniti v svojo korist, pa je v knjigi *Dihaj* opisal tako metodično, da boste dihanju v prihodnje gotovo posvetili veliko več (zavestne) pozornosti. > SAMO RUGELJ

GARETH MOORE

VADBA ZA MOŽGANE

V 40 dneh izurite, obnovite in

vzdržujte svoje umske sposobnosti

prevod: Maja Prevolnik

Mladinska knjiga, 2021, m. v., 191 str., 16,99 €

Dr. Gareth Moore, avtor tega nadvse koristnega delovnega zvezka s podnaslovom *V 40 dneh izurite, obnovite in vzdržujte svoje umske sposobnosti*, zanika mit, da človek uporablja le nekaj odstotkov zmoglosti svojih možganov. Naš um zaradi številnih informacij, stresa in velikega števila odločitev, med katerimi moramo nenehno izbirati, sčasoma postane razpršen, neosredotočen in utrujen. Avtor je v priročniku zbral 40 vaj, ugank, logičnih zank, črkovnih in številskih nalog za urjenje možganov in ohranjanje svežega uma predvsem za odrasle in starejše. Bodite brez skrbi: na koncu priročnika so odgovori, posamezne vaje pa lahko rešujete večkrat ter tako krepite večšine sklepanja in domišljije. Postavljati si izzive in se učiti s pomočjo miselnih iger lahko spodbudi tudi družinsko tekmovalnost: kdo bo bolje in hitreje rešil nalogo?! Za to pa bo treba kupiti (vsaj) dva izvoda knjige. ☺ > SONJA JUVAN

Ljubezen
do
branja
gre
skozi
želodec

www.ztt-est.it

www.buca.si

CAMERON J. CAMP
**NEZNANEC
 V OGLEDALU**

Detektivski priročnik za reševanje težav, povezanih z Alzheimerjevo boleznijo in sorodnimi motnjami
 prevod: Niki Neubauer
 Celjska Mohorjeva družba,
 2020, m. v., 234 str., 23 €

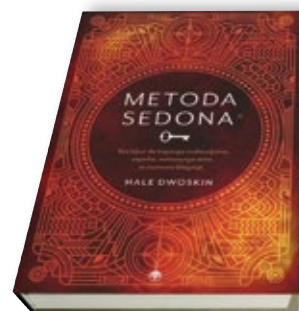
Demenca je vse pogostejša težava ljudi v poznih in starejših letih, ki kar kliče po tovrstnih priročnikih, *Neznavec v ogledalu* pa je eden od tistih, ki bo na naših tleh gotovo padel na plodna tla.

Njegov avtor Cameron J. Camp je ameriški psiholog, ki se je specializiral za proučevanje spomina starejših, zato je začel delati z osebami z demenco in zbirati zgodbe o načinu dela z njimi. Knjiga poleg informacij za usposabljanje oskrbovalcev oseb z demenco ponuja tudi spominske tehnike, s katerim demenčni ljudje lahko vseeno priključijo del spominov ter spodbuja opiranje na sposobnosti in spretnosti, ki so osebi z demenco še ostale. V osnovi so pri demenci prisotni trije izzivi: prvi je povezan z učenjem novih stvari, kar je pri starejših praviloma zelo oteženo, druga dva pa s spominjanjem stvari, ki smo se jih že naučili, predvsem s tistimi, ki so se zgodile nedavno, in tistimi, ki se jih skoraj spomnimo in jih imamo na konici jezika. Demenca ima sedem stopenj, prva stopnja pomeni normalno staranje, sedma pa končno stopnjo demence, ko se osebe v ogledalu ne prepoznajo več in se lahko imajo celo za nekoga, ki jih ogroža. Seveda je do zadnje stopnje demence lahko dolga pot in ta priročnik lahko marsikomu pomaga, da do nje sploh ne bo prišlo. > SAMO RUGELJ

... ponuja tudi spominske tehnike ...

HALE DWOSKIN
METODA SEDONA

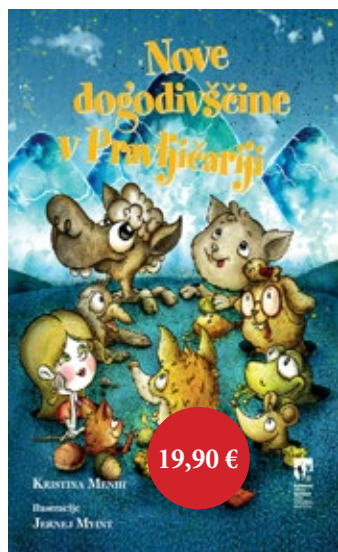
Vaš ključ do trajnega zadovoljstva, uspeha, notranjega miru in čustvene blaginje
 prevod: Milan Slunečko
 Primus, zbirka NeZaVedno,
 2021, m. v., 328 str., 27,90 €

Sedona je posebna tehnika, katere začetnik je Lester Levenson (1909–1994), ki je iz lastnih izkušenj in zaradi izredno slabe zdravstvene prognoze moral začrtati spremembe v svojem življenju. S tehniko izpuščanja bolečih in neželenih čustev, na kateri temelji metoda Sedona, je začel zavestno delati na sebi in odkril, da stvar deluje, zato jo je predstavil svetu. Avtor pričujoče knjige je Lestrov naslednik, ki je metodo razvijal naprej. Knjiga je razdeljena na dva dela. V prvem delu so opisane različne tehnike, ki pomagajo pri upoštevanju čustvenih blokad in notranjih omejitev, ki preprečujejo dobro in kvalitetno življenje. V drugem delu avtor raziskuje nekatera specifična področja življenja, na katera sama metoda lahko vpliva pozitivno; npr. osvoboditev od krivde, sramu, strahu, zaskrbljenosti ... Vsebinski knjige je dobro slediti po vrsti, brez izpuščanja poglavij, saj bodo le tako spremembe v praksi lahko zaživele. Nerešena in potlačena čustva se z metodo Sedona spreminjajo v mirnejše življenje, ki ga omogoča le stik s svojimi čustvi. Stik/zavedanje je sam po sebi že začetek sprememb na bolje. Obsežna knjiga, ki je napisana izredno strukturirano, bo bralce vodila do zavedanja sebe in kvalitetnejšega življenja. > SABINA BURKELJCA

... tehnika izpuščanja bolečih in neželenih čustev ...

NOVE DOGODIVŠČINE V PRAVLJIČARIJI
 Kristina Menih

Zbirka dvanajstih prikupnih pravljic priznane pravljicarke Kristine Menih, v katerih prijateljujejo vile, škrtati, Krivopete in gozdne živali. Obogatena je z ilustracijami Jerneja Kovača Myinta. Navdušujoče branje za prav vse po vrsti!

19,90 €

DDV je vključen v ceno.

**SMREKOVEC, RADUHA, OLŠEVA, PECA,
 URŠLJA GORA - 1 : 30 000**

Na zemljevidu boste našli:
 - priljubljene in neznane vrhove nad Zgornjo Savinjsko dolino, Slovenj Gradcem in zahodnim delom Koroške
 - planinske obhodnice: Slovenska planinska pot, Slovenska turnokolesarska pot, Evropska peš pot E6, planinska pot XIV. divizije, Koroška, Šaleška planinska pot, ...
 - številne ostale koristne informacije, kot so urejena parkirišča, postajališča javnih prevoznih sredstev, naravne in kulturne znamenitosti, plezališča, ...

8,10 €

Planinska trgovina PZS Informacije in naročila na sedežu PZS: Ob železnici 30 a, Ljubljana, v času uradnih ur, **po pošti**: p. p. 214, SI-1001 Ljubljana, **po telefonu**: 01 43 45 684 v času uradnih ur, **faksu**: 01 43 45 691, **brezplačna telefonska številka**: 080 1893 (24 ur na dan, vse dni v letu), **e-naročila**: narocilo@pzs.si ali **spletna trgovina PZS**: <http://planinskatrgovina.pzs.si>. **Uradne ure** v Planinski založbi PZS, Ljubljana, Ob železnici 30 a: v ponedeljek in četrtek od 9. do 15. ure, sredo od 9. do 17. ure, petek od 9. do 13. ure (odmor za malico: 10.30–11.00).

EDGAR H. SCHEIN, PETER A. SCHEIN

PONIŽNO VODENJE

Moč odnosov, odprtosti in zaupanja

prevod: Niki Neubauer

Celjska Mohorjeva družba, 2020, m. v., 187 str., 22,50 €

Ustrezno in učinkovito vodenje v različnih organizacijah ostaja ena ključnih veščin, ki zagotavlja kakovostno delovanje ter (pri nekaterih organizacijah) tudi njihov obstoj in ustrezen razvoj. Avtoritativni princip, pri katerem vodja postreže z jasnimi navodili glede nadaljnega dela, drugi pa jih začnejo izpolnjevati brez povprašani, se je v sedanjosti že precej izpel, Edgar H. Schein, avtor pristopa ponižnosti (napisal in objavil je že nekaj knjig s tem osnovnim naslovom), pa promovira bolj nežen, skromen ter v sodelavce in njihove sposobnosti zazrt pristop. Deloma to izhaja iz avtorjevega poklicnega ozadja (bil je profesor na Tehnološkem inštitutu Massachusettsa, kjer je že sam po sebi prisoten bolj akademsko usmerjen model vodenja), delno pa iz spremenjenih družbenih okoliščin v zadnjem obdobju, kjer aktualna stvarnost ne dovoljuje več staromodnih vodstvenih pristopov, saj ti pri mlajših generacijah hitro naletijo na aktiven ali vsaj pasiven odpor. Knjiga, ki z navajanjem različnih primerov zagovarja uporabljanje mehkejšega principa komuniciranja v različnih skupnostih. > SAMO RUGELJ

NINA KAISER

MALI IN VELIKI ČUDEŽI

Chiara, 2021, m. v., 230 str., 23,90 €

V poplavi slovenskih in prevedenih knjig na področju duhovnosti iz lastnih izkušenj avtorja, je knjiga Nine Kaiser pravi biser, napisana je iz srca, nič umetnega in na silo všečnega ni v njej. To so avtoričine izkušnje z življenjem in čudeži – kot je napisala že v naslovu: malimi in velikimi.

Rdeča, pogonska nit v knjigi je sama avtorica, njeno notranje »fino tkanje«, če ga lahko imenujem tako, njen odnos do življenja, njena življenjska drža – vse to ji je omogočilo take izkušnje, ki so zgolj zrcalo nje same. Kaj vse lahko človek doživlja kot čudeže? Kako to, da nekdo čudeže doživlja in jih vidi pogosteje kot nekdo drug? Kakšne tehnike pripomorejo k raziskovanju in manifestiranju čudežev? Izredno svetla knjiga, tekoče napisana, čuti se, da je po pisateljicinem srcu zapisano v stavke, besede, spoznanja malih in velikih čudežev. In da se na ključ-ja lahko tudi soustvarjajo. Življenje je lepo in široko – daje mnogo lepega pogumnim in odprtim srcem. Lepa, topla, sončna knjiga je to. Bralec bo hvaležen, da mu je prekrizala pot. > SABINA BURKELJCA

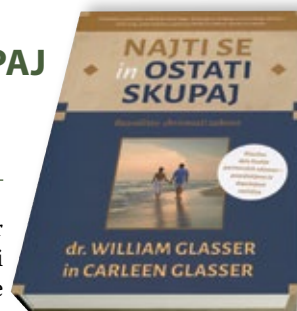
WILLIAM GLASSER, CARLEEN GLASSER

NAJTI SE IN OSTATI SKUPAJ

Razrešitev skrivnosti zakona

prevod: Mateja Malnar

Chiara, 2021, m. v., 133 str., 19,90 €

Ameriški psihiater William Glasser (1925–2013) je v svoji dolgoletni karieri razvil in predstavil več metod za boljše življenje in kakovostnejše partnerske odnose, in četudi velja za bolj nekonvencionalnega, so mnoge njegove teze aktualne še danes. Je avtor številnih knjig, utemeljitelj realitetne psihoterapije in snovalec dobro poznane teorije izbire. Pred dvajsetimi leti je z ženo Carleen, ki na Inštitutu Williama Glaserja še danes skrbi za njegovo dediščino, pripravil in dopolnil praktični vodnik, ki parom pomaga postaviti zdrave osnove za složno, ljubeče in dolgotrajno sobivanje. Za boljše razumevanje delovanja človeka sta skozi zgodbe različnih parov razmišljala o zakonskih težavah, dilemah, nadzorovanju partnerja, zadovoljevanju osnovnih potreb zakonca, pripadnosti, zmožnosti poslušanja, sodelovanja, spolnem užitku, zaupanju in drugo. Vse to sta utemeljila s teorijo izbire, ki uči, da lahko vsak nadzira le samega sebe, in med drugim pravi, da če nismo zadovoljni v partnerskem odnosu, se moramo osredotočiti na to, kaj lahko sami naredimo za izboljšanje odnosa, ne pa da poskušamo spremeniti partnerja. > RENATE RUGELJ

BOB GOFF

LJUBEZEN DELUJE

prevod: Marko Nzobandora

Celjska Mohorjeva družba, 2020, m. v., 213 str., 22,50 €

Bob Goff (1959) je ameriški odvetnik, motivacijski govornik in avtor štirih knjig (nazadnje *Dream Big*), med katerimi izstopa ravno *Ljubezen deluje*, ki je izvirno izšla leta 2012, z njo pa je dosegel mednarodno prepoznavnost. Goffovo prepričanje v tej knjigi temelji na preprostem, a še kako učinkovitem dejstvu: ljubezen dela čudeže. Kot velik človekoljub in humanitarni delavec je Goff s svojo neprofitno organizacijo spremenil življenje mnogih otrok v državah tretjega sveta, saj se zavzema za odpravo krivic, ki so jih pogosto deležni otroci v teh predelih, hkrati pa jim skuša zagotoviti primerno izobraževanje, ki je po njegovem mnenju temelj njihovega boljšega življenja. Geoff nam skozi zabavne, šaljive pa tudi provokativne zgodbe z različnih koncev sveta pripoveduje o čudežu (tudi Božje) ljubezni, ki jo najdemo marsikje, saj se ta po njegovem razodene skozi naša običajna življenja in jih s prav to (skrivno) sestavino naredi drugačna, neobičajna in boljša. Motivacijska knjiga! > RENATE RUGELJ

WIM HOF

METODA WIMA HOFA

Odklenite svoj polni človeški potencial

prevod: Anaja Sever

Primus, zbirka InZdravje 2021, m. v., 239 str., 24,90 €

Ledeni človek (rojen leta 1959) ali The Iceman, kot pravijo nizozemske-emu ekstremnemu atletu, je najbolj znan po svoji vzdržljivosti v skrajno nizkih temperaturah. Na tem področju je podrl več kot 20 Guinnessovih rekordov. V kratkih hlačah je plezal na Mount Everest in Kilimandžaro, na Finskem je izvedel najdaljše plavanje pod ledom, brez kapljice vode je pretekel puščavski maraton ... in seveda napisal knjigo, ki, kot pravijo »ponuja prelomna orodja za samozdravljenje, ki jih je vredno preskusiti

na sebi ...« Njegov program za izpostavljanje mrazu v ledenih kopelih temelji na dihalnih vajah in dihalnih protokolih, ki vplivajo na človekovo fizično in čustveno stanje, prepričan pa je tudi, da lahko z uravnavanjem telesne temperature spreminjamo biokemične procese v telesu iz kislega v alkalno stanje in tako odstranimo tudi razna vnetja, ki so pogost vzrok bolezni. Praktičen in lani posodobljen vodnik poleg nadzorovanih vaj za krepitev srčnožilnega sistema vključuje tudi meditativne tehnike in je namenjen tako zainteresiranim začetnikom kot vsem tistim, ki bi radi povečali svoje fizične in umske zmogljivosti. > RENATE RUGELJ

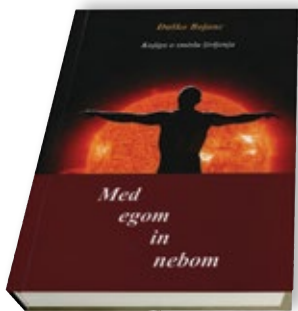
DUŠKO BOJANC

MED EGOM IN NEBOM

Knjiga o smislu življenja

Smart, 2021, m. v., 140 str., 18 €

Avtor te nadvse zanimive in poglobljene študije o smislu življenja je po naravi ljubiteljski slikar in zato zna že od nekdanj življenje opazovati drugače in večplastno. Sredi noči, kadar ne more spati, rad vstane iz postelje in se odpravi občudovat lepoto zvezdnatega neba. In prav v enem od takšnih trenutkov se je začel spraševati tudi o poslanstvu in smislu posameznikovega obstoja. Če želimo priti tej brezčasni tematiki do dna, je treba zavihati rokave, kot je storil tudi avtor tega dela, ko se je sprehodil skozi prastare modrosti, resnice in spoznanja, ki so jih ubesedili, uglasbili ali kako drugače ponazorili že številni velikani duha. Ti se, podobno kot zdaj tudi Bojanc, niso zadovoljili zgolj s površ(i)n(sk)im bitjem in žitjem, ampak so vneto iskali resnico in odgovore na svoja spraševanja. Knjiga, v kateri nam avtor poleg številnih (avto)refleksij podarja na koncu tudi nekaj svojih poetskih utrinkov v različnih jezikih, v katere je preliči misli, ki so se mu pletle ob nastajanju tega dela, med drugim predstavlja različne vidike razumevanja sveta in občin resnic skozi posameznikovo prizmo in prikazuje veličastnost Vesolja. Bralec tako ob prebranem vse bolj spoznava, kako zelo se v Vesolju vse prepleta in dopolnjuje ter ima višji smisel, kot si sploh lahko predstavljamo. »Misleči človek je edina zavest celotnega Vesolja,« zapiše avtor v eni od svojih vodilnih misli, ki nakazuje moč našega zavedanja, s katerim prav vsemu v našem svetu in izven njega podarjamo brezmejni in brezčasni smisel. Poglobljeno branje, ki ga toplo priporočam! > VESNA SIVEC POLJANŠEK

INTERVJU: MAJA MEGLA

Dolgoletna uspešna publicistka, avtorica in založnica Maja Megla je prvo knjigo *Stres, kuga sodobnega časa* zapisala leta 2018, neposredno po svojem zlomu v bolezen. Ob raziskovanju fizičnih in fantomskih bolečin pa jo je odnašalo tudi v preteklost, v zlorabo, kar je na novo odprlo stare rane in nastala je druga knjiga, v kateri na zanjo značilen izviren način razmišlja o spolnih, fizičnih in čustvenih zlorabah, ki posebej pri otrocih izmalčijo pogled na svet in ustvarijo nezdrave vzorce obnašanja.

»Želim, da knjiga ranjenim prinese upanja, moči in poguma.«

POGOVARJALA SE JE: RENATE RUGELJ

MAJA MEGLA

SMEM BITI TO, KAR SEM

Reset. Restart, 2021, t. v., 312 str., 29 €

Bukla: Kmalu po izpovedi o stresu smo dobili še bolj pretresljivo priznanje o spolni zlorabi v otrostvu. Kako težko je bilo javno izpovedati svojo izkušnjo?

Megla: V prvi knjigi sem se smukala okoli vira problema kot mačka okoli vrele kaše. Nisem še imela moči za soočenje. Šele z drugo knjigo sem segla do resničnega, globokega celjenja. Težko je bilo popisovati otroška leta, ker sem podoživljala tisti peklenski čas, kar izčrpa in vznemiri. Ne vem, kako pišejo drugi, a sama ne morem pisati, če tistega, kar pišem, ne občutim v sebi. Ko pišem o grozi, jezi, nemoči, občutim grozo, jezo in nemoč. Zloraba se je zgodila v družini, zato so se v meni tudi med pisanjem spopadala nasprotujoča čustva, kar je značilno za zlorabljenega. Vse v družini imaš rad, poznaš njihove svetle strani, a sočasno čutiš jezo, bes in celo sovraštvo, ker so zatajili. Razen sestre! Menim tudi, da imamo pravico govoriti o svoji intimi v globine, ki jih sami izberemo, a če govorimo o zlorabi, vpletemo druge, zato trčimo ob etične meje.

Bukla: Vaše osebne izkušnje in izsledke znanosti estetsko dopolnjujejo navedki različnih duhovnih učiteljev – po kakšnem ključu ste jih izbrali?

Megla: Odbrala sem modrece, znanstvenike in duhovne učitelje različnih kultur in veroizpovedi, različnih ras in spolov. Verjamem, da je resnica samo ena in ni v lasti spola, vere, kulture in naroda.

Bukla: Bi lahko rekli, da je pri snovanju vodnika pomagala miselnost Anselma Grūna, da v življenju ne smemo ostati zgolj pasivni gledalci, pač pa ga moramo pogumno oblikovati po svoje?

Megla: Natanko tako. Nismo nemočne žrtve. Mi sami ustvarjamo svoja lastna življenja. Imamo pravico

reči ne, zavrniti predloge, poskrbeti za svoje potrebe, se upreti škodljivemu in zavzeti za tisto, kar nas notranje hrani. Anselm s svojim knjigami dobesedno prebujajo. Globoko ga spoštujem.

Bukla: Je bilo samozdravljenje glavno gonilo knjige in kaj želite bralcem predati s to knjigo?

Megla: Po podatkih iz raziskave ministrstva za pravosodje oktobra 2020 je vsak peti Slovenec doživel spolno zlorabo. To je 400.000 ljudi! Spolna zloraba močno poškoduje. Pogosto zlorabljeni dalje zlorabljujejo. Zadnji čas je, da o problemu odprto spregovorimo. Naj se namenijo sredstva za specializirane programe pomoči in usposobitev terapevtov, ki se bodo posvetili izključno celjenju teh ran. Želim, da knjiga ranjenim prinese upanja, moči in poguma. Ostalo bodo nato morali storiti sami.

Bukla: In kaj bo sledilo v prihodnje? So na vidiku novi projekti?

Megla: Ta knjiga bo potrebovala veliko moje pozornosti in časa, saj moram sama poskrbeti za promocijo in prodajo, pisanje računov in odpremo paketov. Povezala sem se s petimi nevladnimi organizacijami, ki pomagajo ljudem v stiskah (Zdrženje za moč, Društvo SOS telefon, Društvo za življenje brez nasilja, Zavod Emma in Ženska svetovalnica), s katerimi snujemo skupne akcije. Delo na knjižnem trgu je trdo. Če želim preživeti, moram prodajati knjige, a če prodajam knjige, ne morem pisati. Želim dokončati tretjo knjigo, ki je v večjem delu že napisana, ter četrto, ki jo že jasno vidim v notranji sliki. In kar je najbolj čarobno. Vsake nove knjige, ki jo pišem, se veselim še bolj kot prejšnje.

NOVO

Najti se in ostati skupaj

dr. William Glasser in Carleen Glasser

Klasično delo študije partnerskih odnosov!

Ko avtorja raziskujeta, zakaj so nekateri zakoni uspešni, drugi pa propadejo, bralcem svetujeta, kako ustvariti ljubeče in srečne odnose z uporabo Glasserjeve prepoznavne metode – teorije izbire. Rezultat je bogastvo novih informacij o iskanju kompatibilnega partnerja in posledično izboljšanje partnerskega odnosa.

Dr. William Glasser

je razvijalec Realitne terapije in Teorije izbire. Glasser se je oddaljil od konvencionalnih psihiatrov z opozorilom javnosti o možni škodi za stroko psihatrije, ki jo povzročajo v svoji tradicionalni obliki zaradi skupnega cilja po diagnosticiranju bolnika z duševno boleznijo in predpisovanju zdravljenja za zdravljenje posamezne bolezni. Glasser je zavzel za obravnavo duševnega zdravlja kot vprašanje javnega zdravlja.

NOVO

Teorija izbire

dr. William Glasser

Druga knjiga obravnava in razlaga našo duševnost predvsem kot družbenega bitja, ki je pri doseganju zadovoljstva odvisno od pristinosti odnosov z vsaj nekaj bližnjimi ljudmi, kako ti vplivajo na našo srečo, zadovoljstvo, pa tudi nesrečo in bedo.

Ne poznam naroda, ki bi mu lahko knjiga Nova psihologija osebne svobode bolj koristila kot slovenskemu. – Leon Lajk, Predgovor k slovenski izdaji

Kjer so
dobre knjige
doma!

T: 01/53 41 252
www.zalozba-chiara.si
E: prodaja@zalozba-chiara.si

ZALOŽBA
CHIARA

Vinko Möderndorfer (1958) je eden najbolj raznovrstnih slovenskih literarnih ustvarjalcev z izjemnim opusom romanov, dram, poezije ter v zadnjem času tudi mladinskih romanov. Izkoristili smo priložnost ter se z njim pogovorili ob izidu njegove *Sončnice*.

»Najprej je bila Sončnica. Govorila je v verzih. Zelo nerazumljivih verzih.«

VINKO MÖDERNDORFER

SONČNICA

Mladinska knjiga, zbirka Odisej,
2021, t. v., 328 str., 27,99 €

Bukla: Kako preklapljate med različnimi ustvarjalnimi formami?

Möderndorfer: Nimam občutka, da preklapljam med različnimi literarnimi formami. Vse mi kar dobro grejo (*nasmešek*).

Nekako mi zgodba, ki si jo domislim, sama pove, v kakšni obliki bi bila rada zapisana. So zgodbe, ki so lahko samo pesem, in so zgodbe, ki se morajo razliti čez sto in več strani.

Bukla: Čemu pa se še posebej posvetite pri mladinskem romanu?

Möderndorfer: Zelo nerad uporabljam termin *mladinski roman*, in to zato, ker sem prepričan, da je roman samo roman, lahko je dober in lahko je slab. Tudi tako imenovan *kriminalni roman* je zame samo roman. Švedski pisatelj Mankell, ki je pisal *kriminalke*, je zame tako dober pisatelj kot Dostojevski. In podobno razmišljam o *mladinskih romanih*. Razlika je samo ta, da so zgodbe povedane skozi doživljanje otroka ali najstnika. Glavni junak je najstnik, ki potuje skozi zgodbo. Odkriva svet s svojimi, najstniškimi izkušnjami, spopada se s težavami, kot jih pač lahko razume s svojimi dvanajstimi, trinajstimi leti. In to je vse.

Bukla: Vendar jih berejo predvsem mladi bralci ...

Möderndorfer: Res je. Zgodba pa mora biti vseeno vedno napisana le kot dobra literatura, kot zgodba, ki jo lahko berejo prav vsi. Najslabše je, kadar avtor *hoče* napisati zgodbo za najstnike ali pesem za otroke, kot da je to *posebna* literatura, ki zahteva posebno, nekateri mislijo, da celo *posvečeno* pisateljsko spretnost. In zato potem nastanejo infantilni romani. Takšne zgodbe so po navadi kastrirane, saj si tako imenovani pisatelji *mladinske literature* lastijo pravico do razumevanja mladosti in zato skušajo skozi roman mladim pripovedovati, kaj je prav in kaj narobe.

Bukla: Junaki v vaših mladinskih romanih pogosto obiskujejo zadnji razred osnovne šole ali so na začetku srednje ...

Möderndorfer: Starost okrog petnajst, šestnajst let se mi zdi zelo pomembna. Prelomna. Mnogo bolj kot tako imenovan vstop v *odraslost* pri osemnajstih in devetnajstih. Pri petnajstih se dogaja mnogo reči v zvezi s čustvi, porajajo se vprašanja o smislu, o ljubezni, zadrege pred telesnostjo, do konca se izoblikuje spolna identiteta, prihaja do prvih izkušenj telesne ljubezni ... Nisi več otrok in hkrati si še vedno malo otrok, čeprav nočeš biti. Dogajajo se razočaranja, svet se pri teh letih pokaže v popolnoma novi luči. Petnajstletnik se nenadoma zaveda, kaj pomeni biti družbeno, ne samo družinsko in družabno bitje.

Bukla: Ena od funkcij mladinskega romana je tudi vzgojna. Kako to vpliva na vaše podajanje zgodbe?

Möderndorfer: Pomembna je predvsem zgodba. Pomembni so protagonisti zgodbe in njihovo socialno okolje, njihove značajske različnosti, ki vplivajo na potek zgodbe. Zgodbo vedno pripoveduje, spreminja in poganja značaj junakov. Mislim tudi, da vsako umetniško ustvarjanje želi sporočiti etične vrednote. Seveda pa se mora takšno sporočilo izviti iz zgodbe nevsiljivo, brez namena, organsko. Popolnoma nekaj drugega pa je, če hoče biti pisanje že od vsega začetka *vzgojno, poučno, moralno* itd. Ta nevarnost je še posebej velika pri zgodbah, v katerih nastopajo mladi ljudje ali otroci. Takrat marsikaterega pisatelja zapelje želja, da bi skozi zgodbo povedal, kaj je prav, da bi poučeval mlade bralce in jim na neki način *vsilil* vse tisto, kar on misli, da je prav. Takšne zgodbe so potem ceneno moraliziranje.

Vinko Möderndorfer

Foto: arhiv založbe

Bukla: Od kod ideja za roman *Sončnica*?

Möderndorfer: Najprej je bila *Sončnica*. Tako sem sam pri sebi rekel gope, ki sem jo pred leti, zdaj že pred desetletji, ob nedeljah videval, kako je v pisani obleki, s klobukom na glavi in vedno s travniškimi rožami v naročju poplesavala skozi nedeljsko Ljubljano. Nekajkrat sem jo videl s sončnicami v klobuku. In ker me je zanimala in ker sem zelo radoveden, sem jo nekoč ogovoril. Imela je žareče oči. Govorila je v verzih. Zelo nerazumljivih verzih. In smejala se je. In pela in naprej odhitela ... Njena podoba se je močno zapisala v moj spomin.

Za nastanek zgodbe o *Sončnici* je bilo pomembno tudi spoznanje, da živimo v vedno bolj krutem in nepoštenem svetu. Največja težava današnjega življenja in sveta se mi zdi odsotnost empatije. Izkoriščevalski kapitalistični sistem proizvaja egoistične ljudi, ki se zanimajo samo zase, za svoj uspeh, za svoje blagostanje, za svojo *normalnost*.

Predvsem pa sem želel povedati zgodbo o dveh mladih ljudeh, ki v svoji ulici srečata *Sončnico*, ki jo je svet izvrigel in zavrgel. Srečata občutljivo dušo, ki ni zdržala. Srečata *Sončnico*, ki je poseben človek, skrivnosten, vendar kljub življenju na robu prežarjen z vitalnostjo, z nekakšnim optimizmom, ki ga nismo več vajeni. Ko mlada človeka, najstnika, stara petnajst let, spoznavata *Sončnico*, spoznavata tudi drug drugega, svoje starše, predvsem pa nekatere resnice o življenju, ki ga živimo.

Bukla: Zgodbo beremo skozi vzporedni pripovedi zelo različnih glavnih junakov Ajde in Voranca ...

Möderndorfer: To je bil, moram priznati, poseben pisateljski izziv. Poleg tega se mi je zdelo fino, da sem se lahko ukvarjal z dvema različnima načinoma doživljanja sveta in življenja. Fantje razumejo mnoge zadeve drugače kot dekleta. Če prihajajo iz različnih socialnih okolij, je ta razlika še zanimivejša in že sama po sebi lahko tudi dramatična. Celotno dogajanje okrog *Sončnice* je zaradi tega v romanu osvetljeno z dveh perspektiv. Kot seveda tudi dogajanje v šoli in doma pri obeh najstnikih. Konfrontacija s svetom, z družino je zaradi tega močnejša. Poleg tega junaka nista sama, imata drug drugega, in v tem je še dodatna moč zgodbe.

Tudi Ajda in Voranc sta literarno oblikovana na podlagi mladih ljudi, ki jih poznam. In tudi jaz sem zraven. In moja mladost. In moji strahovi. In moja občutljivost. In moje napake. In seveda: *Sončnica* sem tudi jaz (*nasmešek*).

EKSKLUZIVNO ZA BRALCE BUKLE – s kodo

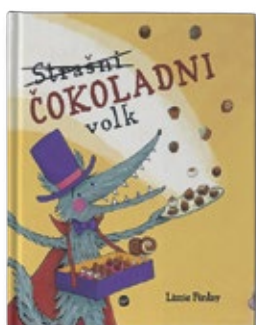
SONCE

zasije – 5 % popust na sanjske knjige!

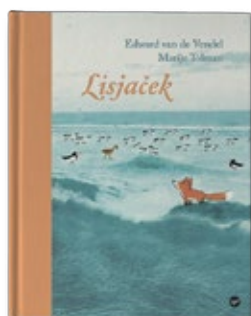
VEČ NA WWW.SANJE.SI

*ko ostali smo spet sami
in čakali da nas zdrami
plima sončnih cest pred nami*

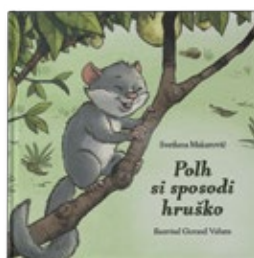
- TOMAŽ PENGOV

Lizzie Finlay
STRAŠNI ČOKOLADNI VOLK

Edward van de Vandel
Marije Tolman
LISJAČEK

Svetlana Makarovič
Gorazd Vahen
POLH SI SPOSODI HRUŠKO

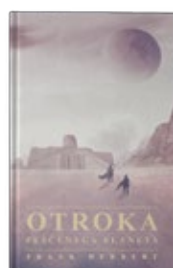
Behrouz Boochani
NOBENEGA PRIJATELJA
RAZEN GORA

Dr. Andraž Teršek
ZAPISI USTAVNIKA
V KARANTENI

Madeline Miller
KIRKA

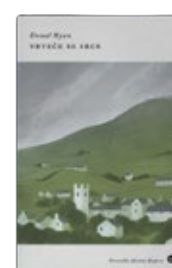
Frank Herbert
OTROKA PEŠČENEGA
PLANETA

Vandana Shiva
ENO ČLOVEŠTVO
PROTI 1%

Pavla Horáková
TEORIJA ČUDNOSTI

Donal Ryan
VRTEČE SE SRCE

Napovedujemo -OB 30-LETNICI (NE)SAMOSTOJNOSTI SLOVENIJE- Edvard Kocbek PARTIZANSKI DNEVNIKI ★

NA NOČ KNJIGE (23. APRIL)
vas v spletni knjigarni Sanje
in Hiši sanjajočih knjig pričakuje

- 50 %

znižanje na celotni program Sanje.

NAROČITE SE NA NOVICE ZALOŽBE SANJE
IN RAZKRILI VAM BOMO SKRIVNO KODO.

WWW.SANJE.SI knjige, e-knjige, filmi, glasba
Poštmina pri nakupih nad 35 evrov je brezplačna.

Hiša sanjajočih knjig | House of Dreaming Books
Trubarjeva 29, Ljubljana. E: knjigarna.trubarjeva@sanje.si
Odprto, kadar je odprto, od ponedeljka do sobote od 10. do 19. ure.
Naročila 041 937 515 www.sanje.si

YUVAL ZOMMER

MOJA VELIKA KNJIGA O MORSKIH ŽIVALIH

ilustracije: Yuval Zommer
prevod: Tanja Rojc
Grlica, 2021, t. v., 61 str., 24,95 €

Zommer, ki je prepričan že z velikima knjigama o žuželkah in zvereh, se je tokrat podal pod morsko gladino, kjer raziskuje pisano paleto morskih bitij, od meduz in hobotnic do tjunjev, mečaric, delfinov, skatov in pingvinov. Knjiga ogromnega formata je bogato in izdatno ilustrirana, da se počutimo, kot da res plavamo nekje sredi oceana, otroke pa bo še posebej zabavalo iskanje navihanih sardel, ki so se poskrile po knjigi. Izvenerijska knjiga, ki bo gotovo pogosto prelistana in občudovana. > VERONIKA ŠOSTER

NEAL LAYTON

PLANET, NEVARNO SEGRET

ilustracije: Neal Layton
prevod: Tinka Bačič
Grafenauer, 2021, t. v., 31 str., 21,90 €

Vsaka nova knjiga iz serije ekoloških slikanic, ki jih pri založbi Grafenauer pogumno izdajajo v zadnjem času, prinaša nekaj novega. Pričujoča sviri pred nevarnim segrevanjem planeta, ki vsem prebivalcem, ljudem in živalim, povzroča veliko težav. Britanski večkrat nagrajeni ilustrator Neal Layton na svoj prepoznaven način opozarja na delovanje toplogrednih plinov in posledice prekomernega kopičenja teh plinov v ozračju. Še več, ponuja tudi številne nasvete in ideje, kako lahko vsak izmed nas pomaga pri blaženju posledic podnebnih sprememb in ustvarjanju trajnostnega načina življenja. > RENATE RUGELJ

ANNA CLAYBOURNE

VROČI PLANET

Kako podnebne spremembe uničujejo naš svet (in kaj lahko storimo mi)
prevod: Katarina Šoln
Grafenauer, 2020, t. v., 48 str., 22,90 €

Vsi vemo, da se zemlja zaradi nenehne višanja temperature ozračja vedno bolj segreva in podnebne spremembe so v zadnjih letih dobesedno »vroča tema«. Toda kako se je začelo in kaj so glavni razlogi globalnega segrevanja ... Zakaj se talijo ledeniki in se dviguje morska gladina in kako vse to vpliva na divje živali in ljudi? Ekstremni vremenski pojavi lahko uničijo tudi obdelovalne površine, njive so zaradi suše, poplav in neurja manj rodovitne, kar vodi do pomanjkanja hrane za ljudi. Moderno oblikovana slikanica bo vedoželjnim pomagala razumeti globalno segrevanje in spodbudila marsikateri razmislek. > BETI HLEBEC

NIELS VAN HOVE

MOJ MOČNI UM

Zgodba o razvijanju notranje moči
ilustracije: Diki
prevod: Višnja Jerman
Primus, zbirka Prima za mlade, 2020, m. v., 32 str., 16,90 €

Kaj storiti, ko te starši zjutraj zaman priganjajo, da se hitro urediš za odhod v šolo, pri pouku športne vzgoje se ti vsi posmehujejo, ker ne znaš napraviti kolesa, poleg tega pa se bojiš še predstavitve naloge pred celim razredom? Takšna vprašanja se včasih podijo po glavi prikupne in sicer vedno nasmejene deklice Kaje, kadar se znajde pred izzivi, ki jim ni najbolje kos. Na srečo ji pride v roke knjiga o močnem umu, v kateri Kaja dobi pojasnilo o delovanju možganov. V njej med drugim spozna, da lahko prav vsak izuči svoj um do te mere, da začne gledati na vse izzive bolj pozitivno. Namreč bolj kot vadiš svoj um, bolj ta postaja močnejši! Kaja sklene, da bo vse prebrano preizkusila v realnem življenju, in, glej ga zlomka, stvari res delujejo! Navdihujoče branje za mlado in staro je preprejeno s konkretnimi namigi za spopadanje s stresom in izzivi življenja, ki jih avtor, priljubljeni inštruktor mentalne trdnosti, s pridom uporablja tudi v svojem vsakdanjiku. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

DEVIN DENNIE; CAROLINE BINGHAM ET AL.

ZAKAJ? ZEMLJA; ZAKAJ? ENCIKLOPEDIJA

Sijajni odgovori na osupljiva vprašanja
ilustracije: Dan Crisp; Adam Benton et al.
prevod: Slavica Jesenovec Petrović in Borut Petrović Jesenovec
Didakta, 2020, t. v., 143/160 str., 24,99 €/knjigo

Enciklopediji ponujata odgovore na številna vprašanja, ki se jih spomnijo otroci, pa nanje sami verjetno ne znamo (več) odgovoriti. Prva knjiga je razdeljena na poglavja Vesolje (Iz česa so Saturnovi obroči? Kaj je utrinek?), Zemlja (Kako globok je ocean? Kaj je tornado?), Živi svet (Zakaj imajo rastline cvetove? Kako ptice letijo, Zakaj ose pika-jo?), Zgodovina (Kaj se je zgodilo dinozavrom? Kdo so bili Vikingi?), Znanost (Zakaj sadje zgine? Kaj je mavrica? Kako delujejo mobilni telefoni?) in Človeško telo (Zakaj postanem zadihan, ko tečem?

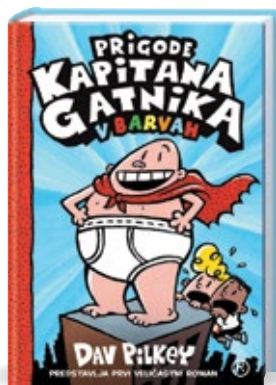
Zakaj kiham?). Druga knjiga se natančneje posveča Zemlji – našemu planetu na splošno (Kako nas varuje ozračje? Ali kopno miruje?), zemljskemu površju (Ali lahko v puščavi zmrzneš?), vodnim površinam (Zakaj Zemlja potrebuje Luno?), zraku (Zakaj imamo letne čase? Ali strela vedno udari v najvišjo točko?) ter življenju na Zemlji (Koliko ljudi živi na Zemlji? Koliko plastike je v oceanu?). Obe enciklopediji sta bogato likovno opremljeni, besedila so jasna in kratka, oboje pa je večinoma celovito združeno. Dodani so še kratki kvizi za utrjevanje usvojenega znanja in indeks. > KLARA JARC

Priključi se družini SUPERJUNAKOV BRANJA

Nore dogodivščine, pravljčni svetovi, hecni junaki, napete zgodbe ... V družini superjunakov branja nikoli ni dolgčas in nikoli nisi sam. Po dobre knjige pa pridi v Mladinsko knjigo.

Serija, prodana v 90 milijonih izvodov, zdaj v barvah.

Prikupne zgodbe iz vsadanjega življenja za najmlajše.

Mojstrska slikanica Anje Štefan in Hane Stupica o prijateljstvu.

Krasna slikanica z ilustracijami Maje Kastelic o življenju H. C. Andersena.

»Z izbranimi knjižnimi priporočili želimo predstaviti povezavo med branjem in gibanjem. Za mlade športnike in športnice želimo ustvariti okolje, v katerem bo branje knjig sprejeto kot del njihovega razvoja in jim bo omogočalo lažje, boljše, uspešnejše in učinkovitejše usklajevati športno, akademsko (šolsko) ter osebno življenje ter postaviti gradnike za nadaljnjo življenjsko pot. Povezave med družino, šolo, klubom, reprezentanco in knjižnico lahko ustvarijo ustrezno spodbudno okolje,« so povedali snovalci programa #športajmoinberimo.

Kaj brati, da diši po športu?

V tem programu sodeluje tudi atletinja **Tina Šutej**, evropska podprvakinja v skoku s palico. »Ne moreš biti dobro fizično pripravljen, psihično pa slabo in biti uspešen. In tudi obratno,« je povedala na srečanju #športajmoinberimo z mladimi športniki in športnicami v Mariboru. Mladim športnikom želimo predstaviti **branje knjig kot sestavni del priprave na tekmovanja**, kar jim nudi možnost napredovanja na njihovi športni, akademski in osebni poti. Branje spoznajo ne le kot prostočasno dejavnost, temveč kot tehniko, ki jim daje možnost takega napredovanja. Prednost dajemo skupinskemu branju v različnih oblikah ter skupnemu pogovoru o prebranem.

Tek pomaga preživeti, tek nas hitro odpelje od točke A do točke B in od točke Ž. Tek povezuje, premaguje, pomirja, osrečuje. Kje? Na atletski stezi, pri drugih športih, v naravi, v življenju in v knjigi.

Priporočilo za mladino in odrasle:

»V tistih mesecih sem res veliko trenirala in sem hotela zmagati za vsako ceno. Zmagati zase, zmagati, da bi razveselila aabeja in booyo, zmagati, da dokazem sebi in drugim, da vojna ne more ustaviti čisto vsega.« Misli desetletne deklice, ki so zapisane v romanu *Nikoli ne reci, da te je strah* (Mladinska knjiga, 2016) italijanskega novinarja Giuseppe Catozzella.

»Roman je napisan po resnični življenjski zgodbi atletinje Samie Yusuf Omar, vendar, preden pozveš o njej na internetu, najprej preberi zgodbo ... S Samio tečeš skozi njeno otroštvo v drugi kulturi in vojnih razmerah Somalije; želiš si njene zmage, najprej v rodnem mestu, potem v državi in celo na olimpijskih igrah v Pekingu, ki se jih udeleži kot najmlajša in najlažja tekačica. Okoliščine, ki talentirani najstniki tudi po nastopu na olimpijskih igrah ne omogočajo niti dovolj hrane, kaj šele trenerja in mirnih pogojev za treninge, jo prisilijo, da se

odpravi na negotovo pot beguncev iz Afrike v Evropo. Lahko začutiš hvaležnost za svobodo, varnost in vse materialne dobrine, ki jih imaš. Lahko začutiš željo, da pomagaš vsem beguncem, ki si želijo le živeti v miru. Lahko začutiš spoštovanje do vseh športnikov, ki jim s trdim delom in vero vase uspe premagovati strah.« (Katja Kukevec, profesorica športne vzgoje na OŠ Preserje pri Radomljah)

Zgodbo mlade somalijske atletinje Samie Yusuf Omar (1991–2012) lahko spoznamo tudi v izjemnem risoromanu/stripu Renharda Kleista *Sanje o olimpijadi* (VigeVageKnjige, 2017).

Priporočilo za otroke:

Skoraj zagotovo poznaš koga, ki neizmerno rad zmaguje. Takšen je Štef. Zanj je zmaga v teku nekaj izjemno pomembnega. Nekega dne pa Štefa presenetijo nova pravila. Samostojni tek je »out«, štafetni tek je »in«. Ob tem ga pretrese spoznanje, da med tekmovalci ne more izbrati najboljših po lastnih merilih, temveč člane njegove ekipe določi žreb. Njegovi načrti se obrnejo na glavo. Le kako se vse razplete?

Simpatična zgodba *Štef in štafeta* (Zala, 2019) ponuja izhodišča za pogovor o tem, kako s spremenjenimi pravili dejavnost naredimo zanimivejšo. O spoštovanju in zaupanju med člani ekipe. O ohranjanju zbranosti do zadnjega metra, cilja, konca tekme. O naključjih, ki krojijo potek tekmovanja. O pogovoru, ki je vedno na mestu, še posebej po koncu tekme. Ne šteje le rezultat, temveč predvsem kaj smo spoznali o sebi in drugih ter kako bomo naslednjic ravnali drugače, da bi bili uspešnejši.

Natečaj za najboljšo zgodbo

ZGODBE MOJEGA KRAJA: spomini na šolske dni

Mestna knjižnica Ljubljana v sodelovanju s knjižnicami osrednjeslovenske regije razpisuje natečaj za najboljšo zgodbo z naslovom **Zgodbe mojega kraja: spomini na šolske dni**, ki bo potekal od 1. aprila do 1. septembra 2021.

K sodelovanju na literarnem natečaju za najboljšo zgodbo vabimo pisce, ki so dopolnili 60 let in ki želijo z nami deliti kratke, resnične zgodbe iz preteklosti, povezane s spomini na šolske dni. Morda se je spominjajo sami ali pa jim je pozornost vzbudila zanimiva pripoved ali stara fotografija. Na natečaju je možno sodelovati le z eno

zgodbo, ki naj bo napisana v slovenskem jeziku in naj ne presega 1600 besed. Zgodbe pošljite po pošti na naslov Mestna knjižnica Ljubljana, Kersnikova 2, 1000 Ljubljana, s pripisom »za natečaj Zgodbe mojega kraja« ali po elektronski pošti na mojkraj@mklj.si.

Prispevke bo v septembru 2021 ocenjevala žirija in izbrala deset najboljših, ki bodo nagrajeni in objavljeni na spletni strani Mestne knjižnice Ljubljana (www.mklj.si) in na portalu digitalizirane kulturne dediščine slovenskih pokrajin Kamra (www.kamra.si).

Pravila in pogoji sodelovanja so objavljeni na spletni strani Mestne knjižnice Ljubljana

www.mklj.si

Za dodatne informacije pokličite na 01 308 51 75 ali pišite na e-naslov mojkraj@mklj.si.

Natečaj so podprli: Arboretum Volčji Potok, Odgovorna trgovina Natura, Zavod Ivana Cankarja za kulturo, šport in turizem Vrhnika, Živalski vrt Ljubljana.

LUCIJA ČAKŠ

POTEM PA SVIZCI ZAVIJEJO ...

ilustracije: Patrik Benedičič

Zavod Iskreni, 2021, t. v., 223 str., 24,95 €

Štirinajstletni Anže kljub nekaterim začetnim pomislekom sprejme izziv skavtskega voditelja Gašperja in postane vodja Svizcev, manjše skupine enajstletnih skavtov. Toda njihova srečanja na začetku skavtske sezone še zdaleč niso takšna, kot si je Anže zamišljal, zato se po pogovoru z Gašperjem odloči, da dečke odpelje na hajk s kolesi na drugi konec Slovenije. Izlet je že vse od začetka poln najrazličnejših pripetljajev, a ob veri, da se bo izšlo vse prav, se izvijajo iz še tako zapletenih okoliščin in so vsemu kos. Kljub praskam, razbitemu kolesu, iskanju enega od dečkov ter drugim dogodivščinam fantje preživijo nepozaben konec tedna brez telefonov, staršev in udobja svojih domov. Prikupna zgodba izpod peresa nekdanje zaprisežene skavtinje bo na mah osvojila vse mlade (in tudi manj mlade) bralce, željne branja, prepredenega z barvitimi dogodivščinami in izvrstnim humorjem. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

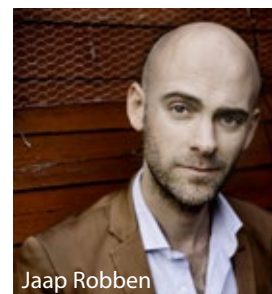

JAAP ROBBERN

BRATOV KOŽUH

prevod: Stana Anželj

Mladinska knjiga, zbirka Odisej, 2021, t. v., 305 str., 29,99 €

Jaap Robben

Mladi Nizozemec Jaap Robben (1984) je pesnik, dramatik, gledališki ustvarjalec, predvsem pa priznani avtor knjig za otroke. Pisati in objavljati je začel že pri dvajsetih in za svoje delo kmalu prejel navdušujoče ocene kritikov in knjigarnarjev. Zgodba, ki je pred nami, sodi v tisti del njegovega opusa, ki je bil napisan za odrasle bralce, vendar so jo mladi vzeli povsem za svojo. Trinajstletni Brian živi z očetom v prikolici na robu revščine, mama jih je zapustila, starejši brat Lucien pa živi v ustanovi za otroke s posebnimi potrebami. Neko poletje, ko so prenavljali zavod, se oče v zameno za finančno nadomestilo odloči vzeti Luciena v svoj uborni dom, vendar deček potrebuje veliko nege in posebne oskrbe, ki pristane na bremenih trinajstletnika. Brian se nauči brata preobleči, umiti, nahraniti, uspavati in sploh se po najboljših močeh trudi, da bi se Lucien doma počutil čim bolje. Veliko krivic in udarcev mora prenesti in nepredvidljiv zaplet ga potisne v res veliko stisko. Zgodba o ljubezni in pogumu, ki pride na dan tudi v najbolj nemogočih razmerah, hkrati pa pomaga pogledati v svet ljudi s posebnimi potrebami in razumeti tudi občutja njihovih najbližjih, je bila nominirana tudi za nagrado mednarodni booker. > RENATE RUGELJ

IRENA ANDROJNA

MODRI OTOK

ilustracije: Eva Mlinar

Mladinska knjiga, 2021, t. v., 388 str., 29,99 €, JAK

Mladinski roman, ki ga krasita etrična naslovna umetnina in zemljevid Eve Mlinar, nas odpelje na idilični Modri otok, kjer bodo poletne počitnice na raziskovalnem taboru

preživeli Andrijan, Ernest in Lena. Kmalu naletijo na svetilničarja Stiborja, ki vrojično razpreda o Kraljestvu neskončne zarje, in dekle Mariso, ki se zna spremeniti v ptico. Tu je tudi Marisina babica Milva, ki pozna kar nekaj trikov in je še vedno v stiku z običaji in naravo. Knjiga je polna preobratov, predmetov s čarobnimi močmi in presenečenj, skrivnostno vzdušje pa se z vsako stranjo stopnjuje in popolnoma očara. Roman se gradi do ekstatičnega zaključka in kar kliče po nadaljevanju. Poletja, sploh tako magičnega, pač ni nikoli preveč. > VERONIKA ŠOSTER

MINA LYSTAD

FEJK

prevod: Marija Zlatnar Moe

Miš, zbirka Z(o)renja,

2021, t. v., 205 str., 28,95 €

Najstnica Marie, ki je v *Luzerki* (Miš, 2020) zaslovela z zabavnimi spletnimi videi, ob tem pa izgubila prijatelja, se tokrat pri šolskem časopisu poteguje za vlogo urednice. Njeni prispevki so dobro brani in trenutna urednica Magga, desetošolka, ki končuje šolanje, ji je namignila na možnost, da zasede njeno mesto, če bo ustrezno začinila svoj prispevek o najbolj priljubljenem fantu na šoli. Ali naj si torej izmisli kaj sočnega, naj pretirava in naj namoči fanta, ki ji je simpatičen, a ni to »fake news«? Norveška družbeno angažirana pisateljica, ki je v *Luzerki* raziskovala svet spletnih vplivnežev, se je tokrat lotila novinarstva in najstniškim bralcem pokazala, kaj se lahko zgodi, če se objavljajo neresnične, prenapihnjene ali popolnoma lažne novice. > RENATE RUGELJ

Založba
Zala

info@zalozba-zala.si

www.zalozba-zala.si

Divjina, roman Roddyja Doylea
v prevodu Tine Mahkota

Dve napeto prepleteni zgodbi, fantovska sredi prostranstev Laponske, in dekliška sredi Dublina, ki pa sta vendarle ena sama – zgodba odraščanja, iskanja in utripanja srca.

 Sofinancira program
Evropske unije
Ustvarjalna Evropa

Prevod je podprla Evropska komisija, Ustvarjalna Evropa.

Mestna knjižnica Ljubljana bo ob 110-letnici rojstva Kristine Brenkove vse leto 2021 zaznamovala kot jubilejno leto. V ta namen sta se znotraj Mestne knjižnice Ljubljane intenzivno povezali Pionirska - center za mladinsko književnost in knjižničarstvo in ena njenih območnih enot, Knjižnica Bežigrad, z različnimi aktivnostmi, ki se bodo udeleževale tudi po drugih mladinskih oddelkih Mestne knjižnice Ljubljana in tudi izven nje.

Glasba besed Kristine Brenkove

Skupaj sta zasnovali celostno grafično podobo slavnostnega leta, v katerem bosta sodelovali s Slovensko sekcijo IBBY, pa tudi z drugimi akterji s področja bralne kulture in promocije branja. Ob 2. aprilu, mednarodnem dnevu knjig za otroke, sta zasnovali bralnospodbujevalno akcijo *Glasba besed Kristine Brenkove in besede o glasbi: 110 kakovostnih bralnih predlogov* in jo povezali z letošnjo poslanico Ameriške sekcije IBBY *Glasba besed* (pesnica Margarita Engle in ilustrator Roger Mello) ter Slovensko sekcijo IBBY. Akcija, ki bo trajala do konca letošnjega leta, bo za branje poskušala navdušiti otroke, mlade in družine, saj jim v obsežnem in raznolikem seznamu ponujamo 110 res kakovostnih knjig, ki kličejo in vabijo h »glasbi besed« Kristine Brenkove in k »besedam o glasbi«.

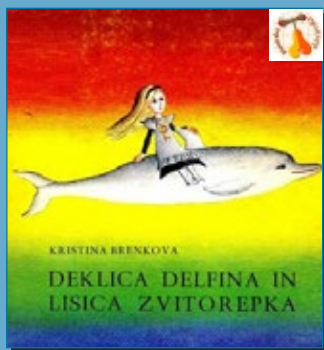
Z ilustracijami nekaterih naslovnih izpostavljam o nekaj bralnih predlogov s seznama letošnje bralnospodbujevalne akcije.

Bralni seznam je oblikovan trodelno. Prvi del (*Glasba besed Kristine Brenkove*) predstavlja izbor raznolikega dela pisateljice in urednice Založbe Mladinska knjiga Kristine Brenkove, od izbora njenega avtorskega ustvarjanja za otroke do prevajalskega prispevka, priredb, uvodnikov ... Gre povečini za starejša ali večkrat ponatisnjena besedila. Gradivo s starejšo letnico izida je označeno z znakom za trajno kakovost zimzelenka.

V drugem delu (*Po stopinjah Kristine Brenkove*) predstavljamo knjižne projekte iz zbirke Čebelica in Zlata ptica, dveh zbirke, ki polno živita med mladimi bralci tudi danes in predstavljata še kako živo nadaljevanje uredniškega dela Kristine Brenkove. Izpostavljam o odlične knjige iz obeh zbirke, ki se ponašajo z znakom za kakovost zlata hruška.

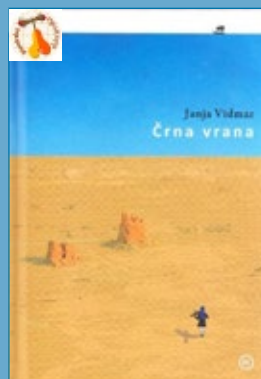

Kristina Brenk kot zbirateljica in urednica ljudskih pravljic z vsega sveta.

Kristina Brenk kot zbirateljica in urednica slovenskih ljudskih pravljic.

Tretji del bralnega seznama (*Besede o glasbi*) predstavlja povezavo z letošnjo mednarodno poslanico IBBY, ki jo je pripravila ameriška sekcija, in izpostavlja tematiko glasbe. Ponuja širok nabor branja za različne starostne skupine bralcev, od najmlajših, osnovnošolcev, srednješolcev do mladih odraslih in odraslih bralcev.

Kratko prozo Kristine Brenk izbrala in spremno besedo napisala dr. Marjana Kobe.

Iz nemščine prevedla Kristina Brenk.

Želimo si, da bi vseh 110 kakovostnih knjig v mozaiku jubilejnega leta Kristine Brenkove, še posebno tiste, ki se ponašajo z znaki zlata hruška, priznanje zlata hruška ali zimzelenka, vse do konca leta 2021 nagovarjalo k branju čim večje število bralcev.

Poleg branja vabimo mlade bralce k raziskovanju življenja in dela dr. Kristine Brenkove. Možnosti je ogromno, kakor je bilo široko tudi Kristinino ustvarjalno področje.

MOZAIK BRANJA

Mozaik branja je igra s kamenčki, kjer je po tematskih sklopih razvrščenih 110 izbranih knjig. Odkrivajte kamenček za kamenčkom in se tako lotite bralnih izzivov v lastnem ritmu. Vsak kamenček vam bo

odprl vpogled v drugo temo: Kristinina lastna ustvarjalnost, izbor prevodov, zbirke, ki jih je urejala (Čebelica, Velike slikanice, Deteljica ter obširnejše knjige ljudskih pravljic iz zbirke Zlata ptica), knjige, ki so prejele znak zlata hruška in zimzelenke, ki živijo med nami že desetletja, spoznajte tri njene ilustratorke in sezite po zgodbah, ki vsebujejo besede o glasbi.

Pod kamenčkom z logom Kristine Brenkove se skriva njen življenjepis za začetno spoznavanje z življenjem in delom Kristine Brenkove. »Zgodba o Kristini Brenkovi je zgodba o knjigah za otroke na Slovenskem,« je leta 2009 zapisal neizpodbitno dejstvo Andrej Ilc v naslovu članka, ki je izšel v reviji *Otrok in knjiga*. Kristina Brenkova je znala k pisanju knjig za otroke nagovoriti večino vidnejših pisateljev tistega časa, k ilustriranju pa mnoge izjemne akademske slikarje, s čimer je slikanico kot celostno literarno delo povzdignila v ne samo literarno, temveč tudi likovno umetnino.

Na koncu ali pa nekje vmes vas pod kamenčkom z napisom likovni natečaj čaka povabilo na natečaj ilustracije.

LIKOVNI NATEČAJ

Ilustracije so likovne upodobitve zgodbe, kakor jo doživlja umetnik. Ilustracije lahko otroci, ki še ne znajo brati, sprejemajo brez posrednika, saj zmorejo slike prebrati, preden znajo prebrati besedilo (*Poetika slikanice*, Haramija in Batič, 2013, str. 54).

Osrednja tema likovnega natečaja so junakinje, junaki in njihova junaštva v ljudskem pripovedništvu in pesništvu. Slovstvena folklor je bila za Kristino izjemnega pomena, kajti kot je sama zapisala leta 1986 v članku *Pogled na svoje delo*, ki je izšel v reviji *Otrok in knjiga*, se ji »je odpiral neskončno bogat svet in obzorje človekovega praspomina, ki ga hranijo ljudske pripovedi«.

Ilustrirate lahko v katerikoli tehniki (slika, risba, grafika, kolaž ali mešano). Tudi format lahko izberete sami, a naj ne presega velikosti A3.

Likovna dela pošljite ali prinesite **najpozneje do 1. 10. 2021** na naslov: Mestna knjižnica Ljubljana, Knjižnica Bežigrad, Einspielerjeva 1, 1000 Ljubljana, z oznako »NE ODPIRAJ, skrita moč junakinj in junakov te lahko presenetli!«.

Vsako likovno delo naj bo opremljeno z naslednjimi podatki:

- ime in priimek avtorja/-ice,
- starost,
- elektronski naslov in
- telefonska številka.

Likovna dela bo pregledala 3-članska strokovna komisija, ki bo najboljša dela nagradila. Nagrajena dela bomo v oktobru, na Kristinin 110. rojstni dan, razstavili v predverju Knjižnice Bežigrad.

Več na: www.mklj.si in www.ibby.si

Leto želimo zapolniti s pisanimi in raznovrstnimi dogodki, kakršno je bilo tudi delo in življenje Kristine Brenkove. Vabljeni, da z nami berete in soustvarjate ter položite svoj kamenček v skupni mozaik praznovanja.

Slovenska sekcija mednarodne zveze za mladinsko književnost – IBBY tudi letos spodbuja praznovanje mednarodnega dneva knjig za otroke. Praznovanje tradicionalno poteka vse od 21. marca, svetovnega dneva poezije, doseže vrh 2. aprila, mednarodnega dneva knjig za otroke, in se nadaljuje preko 23. aprila, svetovnega dneva knjige in avtorskih pravic, vse do konca šolskega leta, ko dobre knjige odpotujejo z nami še na počitnice.

Glasba besed in mednarodni dan knjig za otroke

2. april, rojstni dan danskega pravljicarja Hansa Christiana Andersena, je bil izbran za mednarodni praznik, s katerim želimo spodbujati ljubezen do branja in mladinskih knjig prav v Ljubljani! Predlagala ga je Jella Lepman, soustanoviteljica mednarodne zveze za mladinsko književnost na mednarodnem kongresu leta 1966, ki je potekal v našem glavnem mestu.

Letos je sponzorka 2. aprila nacionalna sekcija iz Združenih držav Amerike – USBBY. Poslanico *Glasba besed* je napisala Margarita Engle, ameriška pesnica kubanskih korenin, ilustriral pa Roger Mello, brazilski ilustrator, med drugim tudi Andersenov nagrajenec. V slovenščino jo je prevedla Nada Marija Grošelj.

Glasba besed

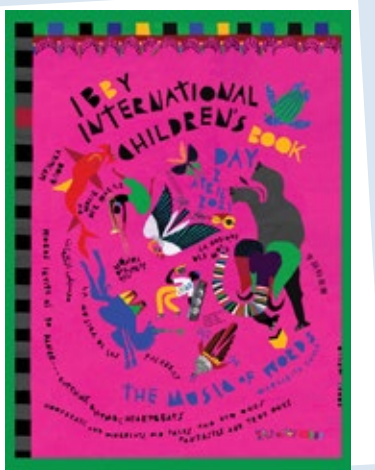
Ko beremo, zrastejo duhu peruti.
Ko pišemo, nam zapojejo prsti.

Besede so bobni in flavte na listu,
so ptič, ki se s pesmijo vzpenja, in slon, ki trobenta,
so reka, ki teče, in slap, ki teleba,
metulj, ki zakroži
visoko na nebu!

Besede nas vabijo k plesu –
ritmi in rime, utripi srca,
pekot in prhut, stare in nove povesti,
take izmišljene, take resnične.

Kadar si udobno ugnezen doma
ali čez meje drviš proti novim deželam
in tujim jezikom, so zgodbe in pesmi
vse tvoje.

Kadar delimo besede drug z drugim, glasovi
postanejo glasba prihodnosti,
mir, prijateljstvo, radost:
melodija,
ki upa.

Od takrat je vsako leto druga nacionalna sekcija sponzorka mednarodnega dneva knjig za otroke. Gotovo se spomnite, da je bila v lanskem letu sponzorka Slovenska sekcija IBBY. Poslanico *Lakota po besedah* je napisal Peter Svetina, plakat pa je ilustriral Damijan Stepančič. Oba sta tudi naša kandidata za Andersenovo nagrado 2022.

Ob letošnjem praznovanju 2. aprila se bomo še vedno spomnili tudi na *Lakoto po besedah*. Prav zaradi glasbe, ki jo prinašajo besede, občutimo takšno lakoto po besedah:

»Besede v pesmih in zgodbah so hrana. Niso hrana za telo, nihče si z njimi ne bo napolnil želodca. So hrana za duha in dušo.«

Peter Svetina

V bralnospodbujevalni akciji, ki jo pripravljamo skupaj z Mestno knjižnico Ljubljana, pa smo letošnjo poslanico povezali z letom Kristine Brenkove. Letos namreč mineva 110 let od rojstva te izjemne avtorice, prevajalke, urednice in promotorke branja ter

kakovostnih mladinskih knjig, ki je gradila mostove ne le med knjigami in otroki, ampak tudi med slovensko in mednarodno mladinsko književnostjo. Letošnja poslanica tako opisuje tudi delo Kristine Brenkove:

»Kadar delimo besede drug z drugim, glasovi postanejo glasba prihodnosti, mir, prijateljstvo, radost.«

Margarita Engle

Več o poslanici, praznovanju 2. aprila in bralnospodbujevalni akciji lahko preberete na: www.ibby.si

Priključi se družini SUPERJUNAKOV BRANJA

Nore dogodivščine, pravljični svetovi, hecni junaki, napete zgodbe ... V družini superjunakov branja nikoli ni dolgčas in nikoli nisi sam. Po dobre knjige pa pridi v Mladinsko knjigo.

© Mladinska knjiga Vse materialne avtorske pravice so last Mladinske knjige.

📍 v trgovinah Mladinske knjige 🌐 www.emka.si

☎ 080 12 05

 Mladinska knjiga

DAV PILKEY 22 KAVELJCEV

Pasji mož, knj. 8
prevod in priredba: Boštjan Gorenc
Mladinska knjiga,
2021, t. v., 240 str., 17,99 €

Avtor Kapitana Gatnika, pravzaprav njegova junaka, nabrita dečka Grega in Klemen, sta zdaj že v šestem razredu in v svoji hišici na drevesu še vedno ustvarjata nove super junake. Eden od njih je Pasji mož, policaj s pasjo glavo, ki se kot najboljši policist na svetu bori s superzlobneži. Pred nami je že njegova osma avantura v kateri s pomočjo pogumnega malega Petrčka, Ade-hadeja in preostale super družine spoprijema z novimi in starimi zlobneži ter sklepa trdna zaveznitva. S prijatelji ob strani je namreč najlažje premagati kriminalce. Zgodbe Dava Pileky raziskujejo univerzalne teme, slavijo dobrosrčnost, strpnost in prijateljstvo. > BETI HLEBEC

RACHEL RENÉE RUSSELL, NIKKI RUSSELL, ERIN RUSSELL ZGODBE NE RAVNO BLEŠČEČE TV ZVEZDNICE

Zguba: dnevnik, knj. 7
prevod: Matej Frece
Grlica, 2021, t. v., 320 str., 19,50 €

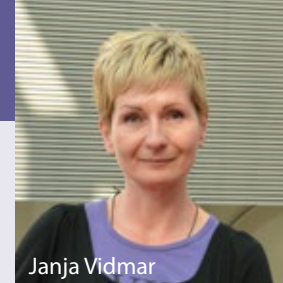
Nikki Maxwell dan po Valentinovem plesu, ki ga je preživela z najpopolnejšim Brandonom (in se vanj še bolj zaljubila), pokliče najslavnejši televizijski producent na celem svetu. Z njo in njenima bestičkama, s katerima imajo svoj bend, bi se rad dogovoril za snemanje njihovega prvega komada, toda ker je zelo zaseden, jih prosi za sestanek v zaodru koncerta, na katerega so si dekleta že dolgo vroče želela. Iiiii! OMB!!! Dnevnik prikupne, nabrite najstnice niza prekipevajoče dogodivščine. Dekleta se kar naprej zapletajo v smešne nesporazume, dobijo sanjsko stilsko preobrazbo, se postavljajo po robu ošabni sošolki, ki jim na vsakem koraku skuša škoditi, doživijo trenutke slave, posnamejo pesem in ga kar naprej zabavno lomijo. Ameriška avtorica, ki je zaslovela z zbirko knjig *Zguba: dnevnik*, zgodbe zajema iz srednješolskega okolja. > MAJA ČREPINŠEK

TOMÁŠ KONČINSKÝ, BARBORA KLÁROVÁ ZATIPK IN FLEK

ilustracije: Daniel Špaček
prevod: Diana Pungersič
Miš, 2021, t. v., 116 str., 27,95 €

Nagravana knjiga ogromnega formata čeških avtorjev je zelo posebno branje, saj pripoveduje zgodbo o škratih entropih, ki skrbijo za neskončen nered stvari. Na svež in smešen način predstavi zapleten in kompleksen pojem entropije in s svojimi mnogimi ilustracijami, shemami in pripisi deluje kot najbolj razgiban in odpičen učbenik na svetu. Glavno vlogo v njej odigrata najboljša prijatelja Zatipk in Flek, ki se zapleteta z Zobom časa, vmes pa razlagata in pojasnjujeta svet, v katerem veljajo restavradorji za vandale in je navdušenja vredno, kako hitro se starajo moderne elektronske naprave. Knjiga, ki zaobrbe naš pogled na svet, obenem opozarja na probleme, kot sta potrošništvo in onesnaževanje. Navdušujoče! > VERONIKA ŠOSTER

Janja Vidmar

LUKE PEARSON

HILDA IN TROL; HILDA IN POLNOČNI VELIKAN

serija Hilda,
knj. 1 in 2
prevod:
Boštjan Gorenc
Didakta,
2020, t. v., 46 str.,
19,99 €/knjigo

Serija stripov ameriškega avtorja Luka Pearsona, ki izhaja od leta 2010 in je zaživela tudi kot Netflixova serija, se končno predstavlja tudi v slovenščini. V prvi knjigi, *Hilda in trol*, spoznamo pustolovsko deklenco Hildo, ki skupaj s svojo mamo in ljubljencem (pol lisico, pol jelenčkom) Štibeljcem prebiva v idilični pokrajini, polni mitoloških in čudežnih bitij. Po uspešnem soočenju s trolom se v drugi knjigi ukvarja z nadležnimi majhneži, ki jo poskušajo pregnati v mesto, in naleti na polnočnega velikana, tisočletnega čuvaja. Tople zemeljske barve in sproščen, humoren ton ustvarjajo posebno vzdušje, ki vas bo takoj posrkalo vase. > VERONIKA ŠOSTER

BILL WATTERSON

POBLAZNELI MORILSKI PRAGOZDNI MAČEK

Calvin in Hobbes
prevod: Boštjan Gorenc
Didakta, 2020, m. v., 176 str., 19,99 €

Ljubljena vseh razgrajčev in navihancev, nabriti deček Calvin in njegov družabnik, plišasti (ali pravi?) tiger Hobbes, se tokrat spopadeta z nadležnimi anonimnimi sporočili, pismu Božičku in utrudljivim poukom, kjer na pomoč priskoči supercar, Calvina pa ponoči iz zasede napade celo poblazneli morilski pragozdni maček! Knjiga prekipeva od dogodivščin in pogruntavščin, seveda pa je v ospredju pristen in razigran prijateljski odnos med Calvinom in Hobbesom, dvema energijskima bombama s samimi norimi idejami. > VERONIKA ŠOSTER

NIKO GRAFENAUER

PEDENJPED GRE V PEDENJSVET

ilustracije: Marjan Manček
Grafenauer, 2020, t. v., 79 str., 29 €

Marjan Manček in Niko Grafenauer

Pa začnimo na pedenjzačetku: stari dolžinski meri pedenj in ped skupaj naneseta dve dolžini dlani, kolikor meri Pedenjped, ki mu je naš sloviti pesnik, član SAZU, prodoren intelektualec, eden od buditeljev slovenske politične pomladi, urednik, kritik, esejist, prevajalec, do upokojitve direktor in glavni urednik Nove revije ter seveda Prešernov nagrajenec, Niko Grafenauer, prisodil lastnosti in pol: razkuzman in trmast sladkosned, neugnan, rad kuha mulo in obožuje sladoleđ. Odraslim pogosto jo zagode, a ga ne razumejo, prismode, otroštvo je pač taka reč, da so odrasli v njem odveč. Razen kadar pedenj mama krožnik pred malega moža postavi, pedenjočka pa vestno spat ga spravi.

O Niku Grafenauerju in njegovem izjemnem opusu obstaja nepregledno število znanstvenih člankov, diplomskih del, antologij, študij, analiz, monografij, različnih prispevkov, dokumentarnih oddaj in drugih objav ter seveda prevodov v številne jezike, tako da se je enemu najvidnejših slovenskih ustvarjalcev za otroke in odrasle sploh (prejemniku številnih nagrad in priznanj, od večkratne Levstikove pa Jenkove, Sovretove, male in velike Prešernove nagrade, Župančičeve nagrade za življenjsko delo, če jih naštejemo samo nekaj) na tem mestu mogoče samo globoko prikloniti.

Na zadnjem (spletne) knjižnem sejmu so založbe Morfemplus, Mladinska knjiga in Beletrina njegov častitljiv jubilej obeležile s ponatisi nekaterih njegovih žlahtnih del za otroke in mladino, založba Grafenauer pa je poskrbela za imenitno in obsežno slikanico *Pedenjped gre v Pedenjsvet*, ki jo odlikuje znamenita likovna podoba še enega vrhunkega mojstra, Marjana Mančka, in slikanico *Živali, živali vsenaokrog*, s prepoznavnimi, mehкими ilustracijami Polone Lovšin.

Ko smo že pri naših vrhunskih mojstrih ilustracije – velja omeniti, da je prav Niko Grafenauer kot dolgoletni urednik leposlovja za otroke pri Mladinski knjigi dal priložnost nekaterim sijajnim mladim ilustratorjem.

O Pedenjpedu sam pove, da ga je v sebi nosil kar nekaj časa, vendar je šele skovanka imena Pedenjped botrovala končni različici hudomušnih, iskrivih pesmi, s katerimi smo

odraščali in še odraščajo generacije otrok. Povod za ime je bila, kot že znano, Levstikova pesem Pedenj-človek, laket-brada, kako sta se metala, in nazadnje se je iz igrivih, svežih kitic izcimil prikupen fantalin s štrlečimi ušesi, ki v pesnikovih verzih živi že od daljnega leta 1966, ko je v svoji prvotni likovni podobi Lidije Osterc izšel pri založbi Obzorja.

Toda prava radoživa, navihana podoba Pedenjpeda s prstom v nosu je zaživela šele z Marjanom Mančkom (1979, Mladinska knjiga). Po zaslugi obeh je Pedenjped dokončno ponarodel, kar dokazujejo tako številni ponatisi v osemdesetih in devetdesetih letih prejšnjega stoletja kot novejši, pa seveda nadaljevanje Pedenjpedovih dogodivščin v *Možbeseda Pedenjped*, 1994, *Koce*, in 2017, Mladinska knjiga, *Pedenjhišica*, 2004, Mladinska knjiga, ter *Brez moči je vsak ukrep*, *Pedenjped ima spet rep*, 2015, Grafenauer in tako dalje.

Vmes je luč sveta ugledala tudi imenitna izdaja *V pedenjpravljico prost vstop* (Prešernova družba, 2003), v kateri je izboru Grafenauerjevih najlepših pesmi izjemno likovno podobo vdihnili pokojna Marija Lucija Stupica in nam tudi z njo zapustila enega od vrhuncev ilustratorske umetnosti.

Mali mož Pedenjped je zablestel v najrazličnejših vlogah in podobah, med drugim v gledališki uprizoritvi Pedenjped in Pedenjsvet, ki je doživela premiero pred tremi leti, oblikovali so jo Otroški pevski zbor Glasbene matice Ljubljana in igralci Gledališke skupine Pionirskega doma.

V zadnji slikaniški zbirki je torej zbranih vseh 37 pedenjpesmi in po zaslugi pesnikovih hudomušnih štirivrstičnic nam pred očmi vstaja dobro znan, nagajivo izrisan otroški vsakdan. Na osemdesetih barvnih straneh oživita veselje in polet, pa tudi zoprnije v zamotanem svetu pravil, ki jih otrokom postavljajo odrasli. Zbirki je priložena tudi glasbena zgoščenka z ubranimi glasovi Otroškega pevskega zbora Glasbene matice Ljubljana.

Pedenjped, ta razposajeni, našlikašlakani, neznosno klepetavi, trmasti, smrkavi in iznajdljivi lirski subjekt je in bo ostal simbol igrivega, brezskrbnega otroškega sveta, povsod tam, kjer pesmi so doma.

MIROSLAV KOŠUTA
BOŽAJ VETER

Pesmi za mlade
ilustracije: Ana Maraž
Mladinska knjiga,
2021, t. v., 60 str., 22,98 €, JAK

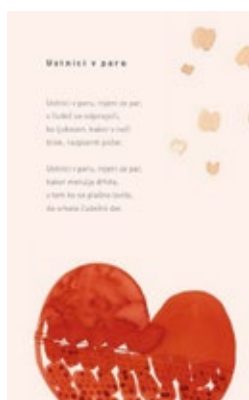

Miroslav Košuta

Knjiga izjemnega pesnika Miroslava Košute, ki je počastila njegov 85. rojstni dan in jo bogatijo značilne ilustracije Ane Maraž, je prava paša za oči in srce. Povabi nas namreč v svet poezije za mlade, ki je sproščena, nežna, nerodna, prikupna in nasploh sončna.

Maraževa je knjigo oblekla v pretežno rdečkaste podobe, ki jim vladajo češnje – te se v pesmi *Košek rdečih češenj* kot uhani znajdejo na ušesu dekleta in postanejo ultimativni izraz mlade ljubezni. Pesmi so tihe zaveznice cvetoče prve zaljubljenosti, prvih poljubov, sprehajanja z roko v roki in zardelih lic, pa tudi zlomljenega srca in joka. Košuta zna vse prelomnice ubesediti krhko in predano, pa tudi humorno, da se čim bolj približa mladim, pri tem pa jih ne podcenjuje. Dragoceni trenutki tako zaživijo skozi verze pesniškega mojstra in nas vabijo v poletje s polnimi dlanmi bleščečih se češenj. > VERONIKA ŠOSTER

BARBRO LINDGREN
ZGODBA O MALEM STAREM MOŽU

ilustracije: Eva Eriksson
prevod: Danni Stražar
Zala, 2021, t. v., 32 str., 21 €

Zgodbo o malem starem možu, ki osamljeno životari iz dneva v dan, je napisala priznana švedska pisateljica, ki se tokrat prvič predstavlja v slovenščini. Čeprav je mož prijazen, mu nihče ne nameni tople besede, zato po mestu polepi plakate, s katerimi bi našel prijatelja. Po obupanem čakanju se na njegovem pragu pojavi ogromen kuža v zvitem repom in mrzlim smrčkom in njegovo življenje se takoj razsvetli. Knjiga opozarja na ljudi, odrinjene na rob družbe, in na to, kako pomembna sta prijateljstvo in sočutje. > VERONIKA ŠOSTER

BLAŽ LUKAN
FANTEK IN PUNČKA

ilustracije: Ana Zavadlav
Mladinska knjiga, zbirka Deteljica,
2021, t. v., 64 str., 19,99 €, JAK

Sveže in nove ter drugačne pesmi so nastale v pesniški zbirki pesnika Blaža Lukana in ilustratorke Ane Zavadlav – v njih sta glavna junaka fantek in punčka. Pesniški jezik je živ; pesnik se

spontano vživlja v svet majhnih otrok – z njimi vzpostavlja naravni odnos – ni žugajoč, vsevedni odrasli. Pesniški jezik je nov, inovativen, drugačen, še ne slišan: »Fantek reče: Z rumeno barvico je najtežje risat.« In na desni strani je ilustratorke zares vse narisala z rumeno barvo. Ali pa razbijanje tabujev: »Fantek in ata / se z lučkom bahata. / Punčko in mamo / pa po lulici spoznamo.« To so tudi izredno prisrčne, tople pesmi: »Fantek se zasmije in odpre prazno dlan: / Poljubček zate, za punčko in za mamico!« V dlaneh in srcu tako bralec drži pesniški šopek mlade družinice, v kateri se zgodi marsikaj vsakdanjega in tudi manj vsakdanjega, povezuje pa jih pristna ljubezen. To je zbirka toplih pesmi. > SABINA BURKELJCA

SUSANNA ISERN
VELIKA KNJIGA SUPER ZAKLADOV

Tistih, ki so resnično dragoceni
ilustracije: Rocio Bonilla
prevod: Veronika Rot
Celjska Mohorjeva družba,
2021, t. v., 37 str., 19,50 €

Priljubljen in skladen katalonski tandem, pisateljica in psihologinja Susanna Iseren (1978) in akademska slikarka Rocio Bonilla (1970), nas znova večje vpeljeta v svoj svet, kjer rdečelični malčki z zavihanimi noski razmišljajo o najpomembnejših rečeh v življenju, o superzakladih, ki nas osrečujejo. Za Saro so to njeni zabavni prijatelji, za Nika je spoznavanje daljnih krajev, Vorančev superzaklad je ljubezen, Lučkin živali in Teju največ pomeni njegova družina. Jakob si najbolj na svetu želi več prostega časa, Zarja obožuje knjige, Ernest ima rad svojo učiteljico in Filip obožuje naravo. Kakšen pa je tvoj superzaklad? > RENATE RUGELJ

»Ne vem natančno, kako je videti meteorit.
Pa tudi ne, kako je, če se končuje svet.«

Prevod Iva Klemenčič

40 strani, 25,00€

www.malinc.si, info@malinc.si, tel. 01 361 6699

KRISTINA MENIH

NOVE DOGODIVŠČINE V PRAVLJIČARIJI

ilustracije: Jernej Myint

Planinska zveza Slovenije,
2021, t. v., 156 str., 19,90 €

Leta 2018 je izšla prva knjiga zgodbic iz Pravljičarije, tam preko zadnje doline pod Triglavom. Zgodbice novinarke, pisateljice, pripovedovalke in pravljicarke ter pobudnice ekologije in sproščanja za otroke Kristine Menih, te iz knjige pa tudi mnoge druge, so bile objavljene tudi v zvočni obliki in predvajane po radiu. Pred nami je nova knjiga dogodivščin iz Pravljičarije, kjer se bodo psička Dixie in gospodična ter preostali planinci (nekateri nevede) znova srečali s čarobnimi in živalskimi prebivalci slovenskih Alp: nevarna tekma med psom in srno, čarodejkin urok za pogum, Mišjeritkine nemarne dogodivščine v planinski koči, govoreča planinska žlica, kleptomanska sraka ... Kratke zgodbe je z zgornimi dvostranskimi ilustracijami opremil arhitekt, animator in likovni ustvarjalec Jernej Myint. Malo zabavno, malo prismsuknjeno, malo poučno, predvsem pa prežeto z ljubeznijo do planin ter njihovih lepot in čarobnih skrivnosti. > KLARA JARC

HEINZ JANISCH PRAVLJIČNO POTOVANJE HANSA CHRISTIANA ANDERSENA

ilustracije: Maja Kastelic

prevod: Neža Božič

Mladinska knjiga,
2021, t. v., 50 str., 22,98 €

Pravljice Hansa Christiana Andersena so poznane in ljube otrokom po vsem svetu, od male morske deklice do grdega račka, v pričujoči knjigi avstrijskega avtorja s čarobnimi nežnimi ilustracijami Maje Kastelic pa zaživi njegova življenjska zgodba. Njegov oče je bil čevljar, ki mu je rad bral pravljice, zanj je izdelal celo majceno lutkovno gledališče, po njegovi smrti pa se je enajstletni fanti odpravil v iskanje lepše usode in na srečo našel odličnega mentorja. Zgodba, ki pokaže tudi, od kod so prišli navdih za nekatere izmed njegovih pravljic in kako se v njih zrcali Andersenovo resnično življenje, je čudovit poklon enemu izmed največjih pravljicarjev v zgodovini. > VERONIKA ŠOSTER

FRANK MARIA REIFENBERG

KI JE PRIŠEL IZ VEČNEGA LEDU

Hiša strahov, knj. 2

prevod: Tamara Kranjec

Skrivnost, 2021, t. v., 189 str., 24,90 €

Drugi del iz serije *Hiša strahov* nemškega avtorja še vedno sledi Melli, ki se ubada s podedovano vilo; ta je njeno družino iz New Yorka pripeljala v mesto Kohlfincken. Ko je končno ugotovila, da vila deluje kot prehod v onstranstvo, so tu že nove nadloge: od nadležne županje, ki si hoče prilastiti zemljišče, do duha mladeniča Aldwyna, ki se je znašel zamrznjen v ledu v mestni mesnici. Knjiga, polna prikazni in duhov, pa tudi zlobnežev in nevarnosti, prinaša obilo prebratov, zapletov, zabave in akcije. > VERONIKA ŠOSTER

DAV PILKEY

KAPITAN GATNIK V BARVAH

knj. 1–4

prevod in priredba: Boštjan Gorenc

Mladinska knjiga,

2021, t. v., 144–160 str., 15,99 €/knjigo

Prvi štirje »veličastni romani« kot jih je sam poimenoval Dav Pilkey, (ameriški ilustrator rojen 1966) so tokrat luč sveta ugledali še v pisani barvni različici in tako razveselili vse, ki so (in še bodo) uživali ob potegavščinah in kolobocijah četrtošolcev Grege in Klemna, ter njegovega stripovskega junaka Kapitana Gatnika. Morda veste o teh knjigah, ki so obnorele tudi slovensko mladež, bore malo, a njihov prvi slovenski urednik Andrej Ilc zagotavlja: »Lahko ste brez skrbi. Ko mulci berejo Gatnika, so res v dobri družbi, saj je avtor, ki je v otroških letih sam veljal za »problematičnega«, ustvaril serijo, ki z inteligentnim humorjem tudi najbolj zadržte nebralce pripravi do tega, da začnejo najprej strastno brati, že prav kmalu pa začnejo po zgledu gospodičev Kočarja in Bradarja ustvarjati lastne stripovske umotvore.« Veliko zaslug za uspeh na naših tleh gre pripisati tudi izvirnemu prevodu in intertekstualnim referencam Boštjana Gorenc. > RENATE RUGELJ

NOV SLOVENSKI MLADINSKI SKAVTSKI ROMAN

Lucija Čakš

POTEM PA SVIZCI ZAVIJEJO ...

Skavti so za štirinajstletnega Anžeta najboljša stvar na svetu (poleg kolesarjenja). Še posebej letos, ko je postal vodnik Svizcev.

A kaj, ko je v vod dobil štiri šestiarčke, s katerimi se nikakor ne ujame.

Ne ve, kaj naj stori, da sestanki ne bodo za vse ena sama muka ...

iskreni

www.iskreni.net/trgovina/

064 135 136 • info@iskreni.net

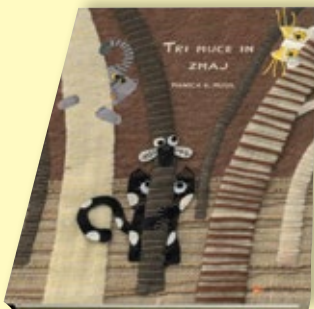

MANICA K. MUSIL

TRI MUCE IN ZMAJ

Pivec, 2020, t. v., 34 str., 19,90 €

Ljubke in razigrane muce Sivko, Belka in Pikec se nekega dne odločijo, da gredo poiskat pogrešano mamo, saj so prepričane, da jim jo je ugrabil strašni zmaj, ki besni na bližnji gori. Na poti srečajo številne živali, ki se tako kot mucki bojijo groznega zmaja, in prav zato jim vsaka od njih z veseljem pomaga po svojih močeh. Naposled se muce nekega dne srečajo z zmajem iz oči v oči, toda ta v resnici sploh ni grozen in strašljiv, kot gre glas o njem. Mucam celo pove, kje naj iščejo pogrešano mamico in vse druge živali ... Imenitna slikanica vabi k branju s svojo pristrčno zgodbo pa tudi z domiselno ustvarjenimi ilustracijami, ki poskrbijo, da mali bralec še hitreje in bolj doživeto vstopi v očarljivi pravljični svet. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

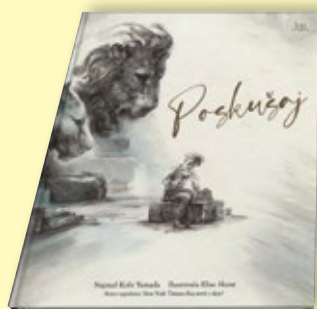
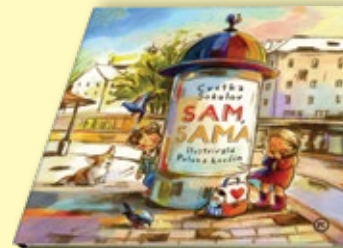

CVETKA SOKOLOV

SAM, SAMA

ilustracije: Polona Lovšin
Mladinska knjiga, zbirka Deteljica,
2021, t. v., 40 str., 22,98 €

Kako pomembno je nekaj storiti popolnoma sam/-a in kako pomembno je, da odrasli namesto svojih otrok ne naredijo vsega sami in jih prikrajšajo za razvoj, odgovornost in občutek, da »zmorem sam/-a«, četudi se ne posreči že prvič, bi se moral zavedati vsak starš, učitelj in vzgojitelj. Narediti nekaj čisto sam, ko si star šest let, je hudo fino in tudi pomembno. Pisateljica Cvetka Sokolov je napisala inovativno knjigo o tem, kaj in kako lahko punčka in fant postorita sam/-a: od vsakodnevnih stvari pa tudi do posebnih, enkratnih, nevsakdanjih stvari, a z vedenjem, da pa otroci vendarle potrebujejo odrasle za malo in včasih tudi veliko pomoči. Ampak samo včasih, kajti najbolj fino je zagotovo nekaj narediti sam/sama. Z besedilom krasno sodelujejo ilustracije Polone Lovšin. > SABINA BURKELJCA

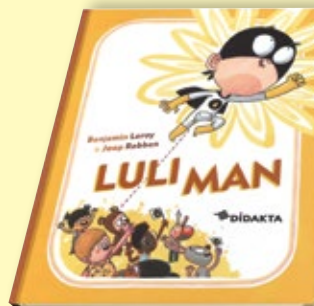
KOBI YAMADA

POSKUŠAJ

ilustracije: Elise Hurst
prevod: Metka Bartol
BP, 2021, t. v., 38 str., 19,95 €

Po nekaj dobro sprejetih slikanicah Kobija Yamade, kot sta *Kaj storiš z idejo?* in *Kaj storiš s priložnostjo?*, smo v slovenščini zdaj

dobili še *Poskušaj*, navdihujočo in poučno zgodbo o kiparju in njegovem vajencu. Deček med delom opazuje velikega kiparja, zelo rad bi tudi sam ustvaril kaj podobno neverjetnega, a se boji neuspeha. Umetnik ga spodbuja k delanju napak in nenehnemu poskušanju, saj lahko le tako napreduje, knjigo pa povzdignejo čudovite zabrisane sivkaste ilustracije, ki dajejo občutek, da se vse dogaja v sanjah. > VERONIKA ŠOSTER

JAAP ROBBERN

LULIMAN

ilustracije: Benjamin Leroy
prevod: Tanja Mlaker
Didakta, 2021, t. v., 38 str., 17,99 €

Nizozemska naveza avtorja in ilustratorja se predstavlja z odpuljeno in humorno rimano slikanico o ne-navadnem superjunaku Lulimanu,

ki zmore prav to, kar razberemo iz njegovega imena. Njegova sposobnost ni tako navdušujoča ali koristna kot tiste od drugih herojev, zato ostaja neznan, dokler mesta ne napade strašni snežak ravno takrat, ko imajo heroji neodločljivo delo, zato mora v akcijo stopiti sam in se končno dokazati. Če mama nič ne izve, pa še bolje, le zakaj bi jo skrbelo po nepotrebem? > VERONIKA ŠOSTER

ALJA PAK STORJAK

VERJAMEM V DRUGAČNE SANJE

ilustracije: Irena Režek
Chiara, 2021, t. v., 40 str., 26 €

V zadnjem času se pojavlja vse več avtorskih slikanic o odkrivanju osebne moči in manifestaciji tega, kar je že v otroku in se želi izraziti v vsej svoji veličini. Pričujoča slikanica je posebna, saj prebujata v otroku (s pomočjo odraslih/staršev, ki so prisotni tudi v zgodbi) moči, ki jih vsak že nosi v sebi. Deklica ima posebnega prijatelja – to je bel

puhast oblček, s katerim vedno najde svoj notranji mir in v njegovi družbi postaja močnejša. Deklici pa so zelo blizu tudi zvezde, zato svoje pripne na nebesni svod. Pomembna je povezanost družine ter brezpogojna ljubezen staršev, ki je deklina deležna. Ena zvezdica pa žari močnejše kot vse druge – deklina, zato deklina poleti in začuti svojo posebno moč; zdaj je pripravljena na posebno potovanje, na katero vabi vse nas. > SABINA BURKELJCA

Maja Smotlak O črnem ptičku in beli ptičici

Ilustrirala Nana Homovec

Založba Fran, Celovec, 2021
ISBN 978-3-902832-18-4
slikanica, trda vezava, cena 17 €

www.zalozba-fran.com/shop

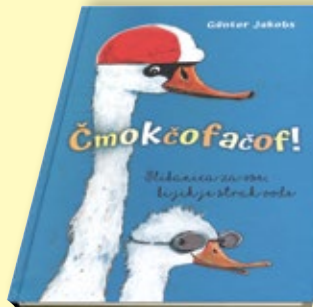
GÜNTER JAKOBS

ČMOKČOFAČO!

Slikanica za vse,
ki jih je strah vode

prevod: Ana Toman

Didakta, 2020, t. v., 32 str., 17,99 €

Raček Emil ni tipičen raček, saj se strašno boji vode. A nič zato, prijazni in spretni labod Henrik se odloči, da mu bo pomagal in ga naučil plavati kot prvaka. Zato odbrzita na mestno kopalnico, kjer ga poskuša sredi čofotanja in pljuskanja živalskih plavalških navdušenk prepričati, naj se namoči, v spodbudo izvede celo virtuozen skok z deske. Prikupna zgodba, ki prikazuje pomen prijateljstva in pomoči v stiski, konec koncev pa tudi mentorstva, bo primerna za vse, ki bi se radi soočili s svojimi strahovi. > VERONIKA ŠOSTER

PETRA ŠUŠTAR

ZVEZDNE SANJE

Pravljica meditacija

ilustracije: Zorana Živić

samožalozba, 2020, t. v., 39 str., 25 €

Petra Šuštar je učiteljica, ki svojo ustvarjalnost besed in telesa (joga, meditacija) prelije v posebne slikanice za otroke in odrasle. Slikanica *Zvezdne sanje* je že tretja po vrsti (poleg *Smaragdne gozda* in *Čarobne drevesa*), ki nas pelje v globine notranjosti, v stik s seboj. To je pravljica meditacija, ki nas vodi po barvnih puhaških oblakih, na katerih se srečamo s svojo žalostjo, strahom, jezo, skrbmi ter jih pretvorimo v pogum, mir, prijaznost, ljubezen in brezskrbnost. Slikanica je posebna tudi zato, ker se »najbolje znajde v družbi bralca in poslušalca«, kakor pravi avtorica. Vse tri meditativne pravljice je subtilno ilustrirala ilustratorica Zorana Živić – kar jim daje še dodatno lepoto – otrok (ali odrasli) se skozi ilustracije sprostita, začutita igrivost v sebi, vrneta se vase, v svoj dom. Potopite v zvezdne sanje s to bogato, toplo, nežno, lepo slikanico, bo objela vsakogar, ki jo bo izpustil v svoje srce. > SABINA BURKELJCA

CHARLOTTE BARKLA

VSA TELESA SO LEPA TELESA

ilustracije: Erica Salcedo

prevod: Barbara Majcenovič Kline

Skrivnost, 2021, t. v., 22 str., 19,90 €

Na svetu je veliko veliko različnih vrst teles. Moška, ženska, otroška, mladeniška, odrasla. Svetle in temnejše polti, z ravnimi in skodranimi lasmi, zlatimi kot sonce ali črnimi kot noč. Glavna junakinja te slikanice ima temne oči in rdečkasto oranžne lase, spete v dva nagajiva čopka. Deklica ima rada čisto vse roke, oči, nosove, lase, usta, noge, ušesa, trebuščke ... Všeč so ji razlike in drugačnosti, posebnosti in izjemnosti. Pomembno je le, da so lastniki teh rok, nog, oči, ušes ... prijazni in nasmejani. Slikanica je namenjena učenju prijateljske pomoči in ne delanju razlik med ljudmi ter njihovimi različnimi telesi. Na koncu pa nas vendarle zanima, ali je tudi tvoj trebušček žgečkljiv. © > SONJA JUVAN

THIERRY ROBBERECHT

DEBELA KOSMATA LAŽ

ilustracije: Estelle Meens

prevod: Barbara Majcenovič Kline

Skrivnost, 2021, t. v., 25 str., 19,90 €

Luka in Ela sta bratec in sestra, ki se žogata na dvorišču. Zgodi se nesreča in Luka razbije kuhinjsko okno. Tako ga je strah priznati krivdo, da se grdo zlaže in jo naprti na ramena mlajše sestrice. Zato Ela za kazen cel teden ostane brez sladice. Luka pa zaradi občutka krivde ne more spati, jesti, slediti pouku, se igrati ... Ko očetu končno prizna, da se je zlagal, ogromni slon, v katerega je zrasla njegova laž in z vsoto težo pritiska nanj, izgine. Belgijski ilustrator odlično upodobi otroške stiske in teže prevare. > SONJA JUVAN

LIZZIE FINLAY

STRAŠNI ČOKOLADNI VOLK

prevod: Tisa Zavrtnik Drglin

Sanje, zbirka Sanjska knjigica,

2021, t. v., 32 str., 14,95 €

Ob branju zgodbe o strašnem čokoladnem volku se bo res težko upreti kakšni tablici ali vsaj koščku slatne čokolade. V njej srečamo volka Strašnega, ki v mestecu po dolgih izboljšavah svojih čokoladnih sladkosti končno odpre trgovinico, a vse njegove stranke se prestrašeno razbežijo, dokler mu na pomoč ne priskoči pogumni pujssek. Zabaven obrat zgodbe o volku in prašičkih je tudi pripoved o škodljivosti predsodkov, ki lahko bolijo veliko bolj kot trebušček, prepoln slatne čokolade. > VERONIKA ŠOSTER

ZA ČUDOVITO OTROŠTVO IN DRAGOCENE SPOMINE

Legendarne Pedenjpedove pesmi z nenadomestljivimi ilustracijami Marjana Mančka, zbrane v eni knjigi

80 strani, kar 37 pesmi

GRAFENAUER

Grafenauer založba • 01 519 2000 • 069 639 461 • www.grafenauer.si

SVETLANA MAKAROVIČ

POLH SI SPOSODI HRUŠKO

ilustracije: Gorazd Vahen
Sanje, zbirka Sanjska knjigica,
2021, t. v., 16 str., 13,95 €, JAK

Svetlana Makarovič

Vsako leto dobimo nekaj ponatisov ali novih izdaj ene najbolj prepoznavnih in kontroverznih avtoric Svetlane Makarovič, vsake toliko pa izide kakšna povsem nova pravljica, ki hudomušno prikazuje človeške

šibkosti. Najnovejšo je kot že nekajkrat poprej ilustriral Gorazd Vahen. Medtem ko si vsaka razumna žival v gozdu pripravlja ozimnico za dolge hladne mesece, se puhasti polh dela norca iz hrušk s svojega drevesa in jih razmetava naokoli. Ko se po daljšem spancu zbudi in ugotovi, da ni več hrušk, mu je sicer malo žal, a se kaj hitro odpravi do bratranca, progastega polha, in si pri njem izposodi hruško. Ko se naslednjič oglasi lakota ali pa požrešnost, si hruško izposodi od sestrične Polhke in tako naprej, dokler ni zadolžen pri triinpetdesetih sorodnikih, ne da bi vrnil eno samo hruško! Žlahta pa ni zadovoljna ... > KLARA JARC

TINA VOLARIČ

ČRTA

Miš, 2021, t. v., 39 str., 25,95 €

V ospredju te zelo posebne slikanice je preprosta rdeča črta, ki se vije in zvija, razprostira in boči ter vijuga od enega lika do drugega, od enega prizora do naslednjega. Nobena zgodba ni izpisana v besedah, jih je pa avtorica toliko več začrtala prav z domiselnimi in zgovornimi

ilustracijami in jih ponudila v branje vsakemu posamezniku po sistemu »vsake oči imajo svojega malarja, pardon, svojega snovalca zgodb«. Tako si lahko bralec po lastnem navdihu in na krilih domišljije v glavi nariše zgodbo, kakršno v nekem trenutku doživlja ob ogledu posameznih ilustracij. Domiselna slikanica z rdečo črto v glavni vlogi krepi domišljijo in vabi k ustvarjanju vedno novih in novih zgodb. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

LANE SMITH

TO JE KNJIGA

prevod: Aleksandra Kocmut
Modrijan, 2021, t. v., 30 str., 15,90 €

Hudomušna slikanica ameriškega avtorja prikazuje prednosti branja tiskanih knjig in poskuša otroke navdušiti za klasično branje namesto tipkanja po pametnih napravah vseh vrst. V njej srečamo osla, ki ves čas bulji v zaslón, in opico, ki je čisto zatopljena v svojo knjigo (pa tudi miško, a ne bomo pokvarili šale). Osla premaga radovednost in začudeno sprašuje, če se lahko s knjigo povežeš na splet, če ima geslo in baterijo, opica pa mu potrpežljivo odgovarja. Šaljiva, sproščena in pomembna knjiga. > VERONIKA ŠOSTER

NINA MAV HROVAT

OZIMNICA

ilustracije: Marta Bartolj
Zala, zbirka Mušnica,
2020, t. v., 25 str., 22 €, JAK

Najnovejša slikanica večkrat nagrajene pisateljice, pravljičarke in vzgojiteljice Nine Mav Hrovat pripoveduje zgodbo o veverici, ki je za zimo spravljala lešnike. Kljub pomoči prijateljev jim naporno delo od začetka ni šlo dobro od rok, saj so sladkosnedi vse lešnike sproti pojedli. Veverica in njen prijatelj podlesek sta proti koncu le ugotovila, da je treba malo več delati in malo manj glodati, da se nabere dovolj velik kupček za prezimovanje – za oba. Ilustratorica Marta Bartolj je marljivo in življenja polno gozdno družino in njihovo okolje odela v tople jesenske barve, ki pogrejejo srce v hladnih dneh. > KLARA JARC

CHRISTIAN MERVEILLE

VOLKOVA SENCA

ilustracije: Ginette Hoffmann
prevod: Andrea Potočnik
Skrivnost, 2021, t. v., 25 str., 19,90 €

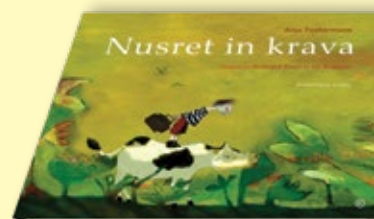
Zajec se ob polni luni odpravi iskat volka. Spotoma se mu pridružijo še podgana, veverica in sova, primejo se pod roko ter po gozdu iščejo strašnega volka. Sliši-

jo se kriki, po tleh se plazijo sence, a volka ne najdejo. Ali pač? Kaj se skriva v sencah, ki jih je ilustratorica namenila gozdnim kratkohllačnikom? Z malimi bralci, tudi takšnimi, ki še ne znajo brati, dobro preučite nežne ilustracije navihanih iskalcev, poiščite sence in se prepričajte, ali se v njih skriva strašni volk. Morda pa je strah res votel in ga okrog nič ni. To je prvi prevod tega belgijskega avtorja in učitelja v slovenščino, delo ilustratorke otroških knjig Ginette Hoffmann pa smo nekajkrat že imeli priložnost videti v drugih poučnih naslovih. > KLARA JARC

ANJA TUCKERMANN

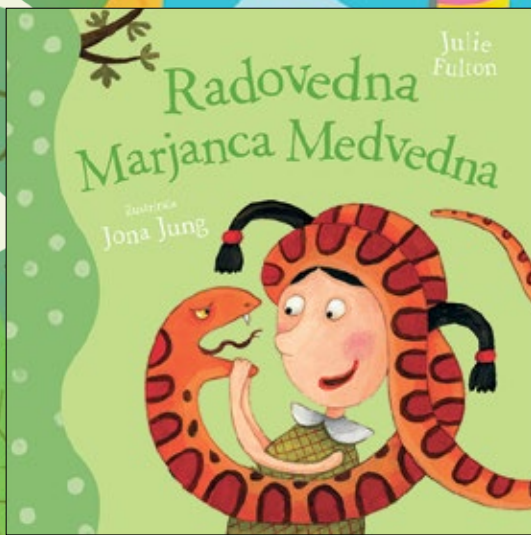
NUSRET IN KRAVA

ilustracije: Mehrdad Zaeri,
Uli Krappen
prevod: Matija Godeša
Mladinska knjiga,
zbirka Velike slikanice,
2021, t. v., 94 str., 22,98 €

Knjigo, ki je bila nominirana za nemško nagrado za mladinsko književnost, odlikujejo ganljiva zgodba o hrepenenju in ljubezni ter izjemne ilustracije. Brez zadržka lahko rečem, da bo ta slikanica aktualno branje tudi za odrasle, ki pogosto v hitenju vsakdanjega življenja spregledajo stiske in prošnje na pomoč – celo svojih lastnih otrok. Nusret živi z dedkom in babico na Kosovu, v odročni vasi, ki je zaradi vojne popolnoma opustela. Starša sta se morala s trebuhom za kruhom s starejšima sinom Liridonom in hčerko Lirije preseliti v Nemčijo. Njihova pisma jim bere vaški poštar, saj dedek in babica ne znata brati. Nusret se v svoji osamljenosti sprijatelji z domačo črno-belo kravo in sanjari o tem, kako bosta skupaj odpotovala v Nemčijo k družini in bo krava še naprej živela z njimi, skupaj se bosta naučila brati in pisati ... Dečkovo pretresljivo čustvovanje seže bralcu globoko do srca in mu še dolgo ostane v spominu. > SONJA JUVAN

Pomladni pozdrav iz založbe Lipa

Zabavne zgodbe o razvadah
v mestecu Čudnovo.

Festival literature sveta
Fabula
... Beletrina

PR
I
H
O
D
N
O
S
T
=
P
R
I
V
I
L
E
G
I
J
?

8.5. ————— 6.6.

Vladimir Sorokin
Marek Šindelka

Claudia Durastanti
Džoha Alharti

Deborah Levy
Enis Maci